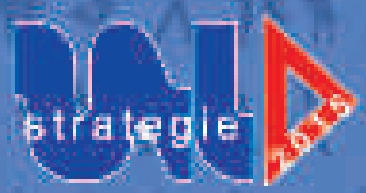

Strategie rozvoje města Ústí nad Labem do roku 2015

Strategie rozvoje města Ústí nad Labem do roku 2015

Vážení spoluobčané,

dostává se Vám do rukou Strategie rozvoje města Ústí nad Labem do roku 2015. Tento strategický dokument vznikl v gesci Oddělení koncepcí Odboru strategického rozvoje Magistrátu města Ústí nad Labem ve spolupráci s firmou SPF Group, v.o.s. a v rámci řady odborných pracovních skupin. K jeho vzniku však nemalou měrou přispěla i veřejnost v rámci veřejných projednávání.

Vedení města si je vědomo dlouhodobého dopadu svých rozhodnutí, a proto věřím, že tento dokument pomůže k budoucímu systematickému rozvoji našeho města .

Chtěl bych poděkovat všem, kteří se na vzniku Strategie rozvoje města do roku 2015 podíleli.

S úctou

Mgr. Jan Kubata
primátor města Ústí nad Labem

Ústí nad Labem 2007

Obsah	2
Seznam tabulek, grafů a mapek.....	8
1. Úvod	10
I. Analytický profil	13
2. Základní charakteristika území a poloha města	14
Úvod	14
Tabulky, grafy a mapky	14
Charakteristika města	16
Poloha města.....	16
Členění města.....	16
Historie města.....	17
Vývoj prostorové struktury města od roku 1945	17
Regionální začlenění.....	18
Dojíždka a vyjíždka	18
Shrnutí.....	19
3. Obyvatelstvo a bydlení	20
Úvod	20
Tabulky, grafy a mapky	20
Charakteristika města	26
Populační vývoj	26
Věková struktura obyvatelstva	26
Vzdělanostní struktura obyvatelstva	26
Národnostní struktura obyvatelstva	26
Bydlení – stáří, struktura, kvalita	27
Shrnutí.....	27
4. Ekonomika	28
Úvod	28
Tabulky, grafy a mapky	28
Charakteristika města	32
Ekonomická struktura a podnikání	32
Největší zaměstnavatelé.....	32
Trh práce a nezaměstnanost	32
Shrnutí.....	33
5. Cestovní ruch	34
Úvod	34
Tabulky, grafy a mapky	34
Charakteristika města.....	35
Návštěvnost regionu	35
Turistické regiony a oblasti	35
Atraktivita a atrakce.....	35
Ubytovací a doplňkové služby	36
Organizace cestovního ruchu.....	36
Druhé bydlení.....	36
Shrnutí.....	37

6. Občanská vybavenost	38
Úvod	38
Tabulky, grafy a mapky	38
Charakteristika města	40
Školství a vzdělávání	40
Kultura, sport a další volnočasové aktivity	41
Zdravotnictví a sociální služby	42
Shrnutí	43
7. Doprava a technická infrastruktura	44
Úvod	44
Tabulky, grafy a mapky	44
Charakteristika města	53
Silniční doprava	53
Železniční doprava	54
Vodní doprava	54
Veřejná doprava	54
Cyklistická a pěší doprava	55
Technická infrastruktura	56
Shrnutí	57
8. Životní prostředí.....	58
Úvod	58
Tabulky, grafy a mapky	59
Charakteristika města	61
Ovzduší	61
Imise	62
Voda	63
Příroda a krajina, lesy.....	63
Lesy	64
Nakládání s odpady.....	64
Staré ekologické zátěže	65
Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO), informace o ŽP	65
Hluk a další fyzikální charakteristiky	65
Shrnutí	66
9. Rozpočtové příjmy a výdaje	68
Úvod	68
Tabulky, grafy a mapky	68
Charakteristika města	70
Příjmy a výdaje města	70
Porovnání s referenčními městy	71
Shrnutí	71
10. SWOT	72
11. Seznam použitých zdrojů	74

II. Návrhová část	75
12. Formální struktura strategie	76
13. Obsah strategie	78
Priority	79
14. Vize a cíle rozvoje města	80
Vize rozvoje města	80
Cíle rozvoje města	80
IO1: Ekonomika města.....	81
IO2: Lidské zdroje a sociální oblast	81
IO3: Fyzické prostředí města	81
IO4: Doprava	81
IO5: Řízení a správa města	81
15. Podrobný popis jednotlivých priorit	82
IO1: Ekonomika města	82
Priorita 1.1: Rozvoj podnikatelského prostředí.....	82
Popis výchozího stavu	82
Strategie	82
Přehled opatření naplňujících strategii.....	82
Priorita 1.2: Rozvoj cestovního ruchu	83
Popis výchozího stavu	83
Strategie	83
Přehled opatření naplňujících strategii.....	83
IO2: Lidské zdroje a sociální oblast	84
Priorita 2.1: Modernizace vzdělávací soustavy	84
Popis výchozího stavu	84
Strategie	84
Přehled opatření naplňujících strategii.....	84
Priorita 2.2: Rozvoj komunitní péče a posílení sociálního začlenění znevýhodněných osob.....	85
Popis výchozího stavu	85
Strategie	85
Přehled opatření naplňujících strategii.....	85
Priorita 2.3: Rozvoj občanské společnosti	86
Popis výchozího stavu	86
Strategie	86
Přehled opatření naplňujících strategii.....	86
Priorita 2.4: Rozšíření a zkvalitnění možností pro volnočasové aktivity.....	87
Popis výchozího stavu	87
Strategie	87
Přehled opatření naplňujících strategii.....	87
Priorita 2.5: Snížení kriminality na území města.....	88
Popis výchozího stavu	88
Strategie	88
Přehled opatření naplňujících strategii.....	88

IO3: Fyzické prostředí města	90
Priorita 3.1: Tvorba urbanisticky hodnotného území	90
Popis výchozího stavu	90
Strategie	90
Přehled opatření naplňujících strategií	90
Priorita 3.2: Zlepšení složek životního prostředí.....	91
Popis výchozího stavu	91
Strategie	91
Přehled opatření naplňujících strategií	91
Priorita 3.3: Rozvoj a zkvalitnění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty.....	92
Popis výchozího stavu	92
Strategie	92
Přehled opatření naplňujících strategií	92
IO4: Doprava	94
Priorita 4.1: Rozvoj veřejné dopravy a její návaznosti na ostatní druhy dopravy	94
Popis výchozího stavu	94
Strategie	94
Přehled opatření naplňujících strategií	94
Priorita 4.2: Rozvoj dopravní infrastruktury	95
Popis výchozího stavu	95
Strategie	95
Přehled opatření naplňujících strategií	95
IO5: Řízení a správa města	96
Priorita 5.1: Zvyšování efektivity a kvality výkonu veřejné správy.....	96
Popis výchozího stavu	96
Strategie	96
Přehled opatření naplňujících strategií	96
Priorita 5.2: Posílení spolupráce města se zahraničními subjekty.....	97
Popis výchozího stavu	97
Strategie	97
Přehled opatření naplňujících strategií	97
Priorita 5.3: Prevence mimořádných událostí a likvidace jejich důsledků.....	98
Popis výchozího stavu	98
Strategie	98
Přehled opatření naplňujících strategií	98
16. Indikátorová soustava	100
Charakteristika indikátorové soustavy	100
Vize	101
Úroveň vize	104
Úroveň intervenčních oblastí a priorit	105
IO1: Ekonomika města	105
GC: Zvýšit konkurenceschopnost města jako centra ekonomického růstu.....	105
SC11: Zlepšit podmínky pro podnikání a investice ve městě – GC priority „Rozvoj podnikatelského prostředí“	106
SC12: Zvýšit potenciál města jako destinace CR – GC priority „Rozvoj cestovního ruchu“	106

IO2: Lidské zdroje a sociální oblast	107
GC: Zvýšit vzdělanost a sociální soudržnost obyvatel města	107
SC21: Zkvalitnit systém základního, středního, vysokoškolského a následného vzdělávání a provázat školství s trhem práce – GC priority „Modernizace vzdělávací soustavy“	107
SC22: Přizpůsobit nabídku sociálních služeb v návaznosti na stávající a budoucí potřeby obyvatel města a zvýšit kvalitu poskytovaných sociálních služeb – GC priority „Rozvoj komunitní péče a posílení sociálního začlenění znevýhodněných osob“	108
SC23: Zlepšit podmínky pro rozvoj občanské společnosti a větší zapojení občanů do aktivit města – GC priority „Rozvoj občanské společnosti“	108
SC24: Zlepšit podmínky pro volnočasové aktivity – GC priority „Rozšíření a zkvalitnění možností pro volnočasové aktivity“	108
SC25: Snížit kriminalitu ve městě – GC priority „Snížení kriminality na území města“	109
IO3: Fyzické prostředí města	110
GC: Zlepšit kvalitu prostředí města prostřednictvím harmonického územního rozvoje a zlepšení stavu jednotlivých složek ŽP	110
SC31: Zlepšit koordinaci rozvoje území, zvýšit urbanistickou hodnotu některých částí města a optimalizovat strukturu ploch z hlediska jejich funkčního využití – GC priority „Tvorba urbanisticky hodnotného území“	110
SC32: Zlepšit stav některých složek ŽP – GC priority „Zlepšení složek ŽP“	111
SC33: Vytvořit lepší podmínky pro environmentální vzdělávání, výchovu, poradenství a osvětu – GC priority „Rozvoj a zkvalitnění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty“	111
IO4: Doprava	112
GC: Zlepšit podmínky pro udržitelný rozvoj dopravy na území města Ústí nad Labem	112
SC41: Zefektivnit obslužnost města a jeho spádového území veřejnou dopravou, zvýšit atraktivitu veřejné dopravy a její vazbu na ostatní druhy dopravy – CG priority „Rozvoj veřejné dopravy a její návaznosti na ostatní druhy dopravy“	112
SC42: Zlepšit stav dopravní infrastruktury města – GC priority „Rozvoj dopravní infrastruktury“	112
IO5: Řízení a správa města	114
GC: Zvýšit efektivitu řízení a správy města a vytvořit podmínky pro větší zapojení občanů do aktivit města	114
SC51: Zvýšit efektivitu řízení a správy města – GC priority „Zvyšování efektivitu a kvality výkonu veřejné správy“	114
Objem finančních prostředků získaných ze SF a FS EU	114
SC52: Posílit spolupráci města s vnějšími subjekty – GC priority „Posílení spolupráce města se zahraničními subjekty“	114
SC53: Zlepšit prevenci mimořádných událostí a odstraňování jejich důsledků – GC priority „Prevence mimořádných událostí a likvidace jejich následků“	115

- Tabulka 1: Administrativní členění města Ústí nad Labem
- Tabulka 2: Základní informace o městských obvodech v Ústí nad Labem
- Mapka 1: Administrativní a funkční dělení Ústeckého kraje
- Graf 1: Saldo dojíždky a vyjíždky v Ústí nad Labem a dalších městech
- Tabulka 3: Vývoj počtu obyvatel v Ústí nad Labem a dalších městech mezi lety 1991 a 2006
- Graf 2: Složky populačního vývoje v Ústí nad Labem mezi lety 1950 a 2005
- Tabulka 4: Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých částech města Ústí nad Labem mezi roky 1950 a 2001
- Tabulka 5: Věková struktura obyvatel a její vývoj v Ústí nad Labem a dalších městech v letech 1991 a 2001
- Tabulka 6: Věková struktura obyvatel a její vývoj v částech Ústí nad Labem
- Graf 3: Vývoj věkové struktury v Ústí nad Labem mezi lety 1991 a 2001
- Tabulka 7: Vzdelanostní struktura obyvatel a její vývoj v Ústí nad Labem a dalších městech
- Tabulka 8: Vzdelanostní struktura obyvatel v městských částech Ústí nad Labem v roce 2001
- Graf 4: Vztah vzdělanosti a nezaměstnanosti v Ústí nad Labem a dalších městech
- Tabulka 9: Národnostní struktura obyvatel Ústí nad Labem a dalších měst
- Tabulka 10: Počet trvale obydlených bytů podle období výstavby v Ústí nad Labem v roce 2001
- Tabulka 11: Struktura bytového a domovního fondu v Ústí nad Labem v roce 2001
- Tabulka 12: Vývoj kvality bydlení mezi lety 1991 a 2001
- Tabulka 13: Ekonomická struktura Ústí nad Labem a dalších měst podle zaměstnanosti (2001)
- Tabulka 14: Míra podnikatelské aktivity v Ústí nad Labem
- Mapka 2: Míra nezaměstnanosti v okrese Ústí nad Labem
- Tabulka 15: Vývoj počtu zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných v Ústeckém kraji
- Tabulka 16: Vývoj trhu práce v Ústí nad Labem
- Tabulka 17: Struktura uchazečů o zaměstnání v Ústeckém kraji
- Tabulka 18: Největší zaměstnavatelé v okrese Ústí nad Labem k 31.12.2005
- Tabulka 19: Zahraniční návštěvníci ubytovaní v hromadných ubytovacích zařízeních v Ústeckém kraji (2004)
- Tabulka 20: Studenti Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v roce 2005
- Tabulka 21: Počet studentů na jednotlivých fakultách UJEP v letech 2000-2004
- Tabulka 22: Vybrané údaje o zdravotnickém systému Ústeckého kraje v roce 2005
- Mapka 3: Výsledky celostátního sčítání dopravy 2005 ve městě a okolí
- Mapka 4: Výsledky celostátního sčítání dopravy 2005 v centrální zóně města
- Mapka 5: Vedení cyklistických tras ve městě a okolí
- Tabulka 23: Intenzita silniční dopravy na vybraných komunikacích
- Tabulka 24: Zastávky veřejné dopravy na území města
- Tabulka 25: Podíl jednotlivých odvětví na dopravě do zaměstnání mimo bydliště
- Tabulka 26: Zásobování obyvatelstva města pitnou vodou v r. 2002 až 2006
- Tabulka 27: Počet obyvatel napojených na veřejnou kanalizační síť a ČOV
- Tabulka 28: Náklady na čištění komunikací a údržbu zeleně
- Graf 5: Celkové emise základních škodlivin do ovzduší v Ústí nad L. v letech 1995-2006
- Graf 6: Průměrné roční koncentrace vybraných škodlivin v Ústí nad Labem
- Tabulka 29: Produkce komunálního odpadu v Ústí nad Labem
- Graf 7: Znečištění Labe dle ukazatele organického znečištění BSK5
- Graf 8: Znečištění Bíliny dle ukazatele organického znečištění BSK5
- Tabulka 30: Vývoj příjmů a výdajů v letech 2001 – 2006 (v tis. Kč)
- Graf 9: Struktura daňových výnosů Ústí nad Labem (r. 2004)
- Tabulka 31: Vybrané ukazatele daňových příjmů a kapitálových výdajů v Ústí nad Labem a dalších krajských městech (2001 – 2004)
- Graf 10: Porovnání daňových výnosů a kapitálových výdajů Ústí nad Labem s hodnotami za velikostní kategorií měst ČR 50 – 100 tis. obyvatel (průměr za velikostní kategorií = 100)

Strategie rozvoje města do roku 2015 je obecným strategickým dokumentem, který má svůj význam především z hlediska rozvoje města Ústí nad Labem v následujících letech. Smysl Strategie spočívá především ve vymezení jasného rámce, který má napomoci efektivnějšímu a cílenějšímu rozhodování vedení města.

S přípravami aktuální Strategie rozvoje začalo město na sklonku roku 2006. Do příprav se zapojili významní partneři města, jako například Univerzita Jana Evangelisty Purkyně a široká veřejnost v rámci veřejných projednávání. V souladu s právním řádem České republiky byl současně s přípravou tohoto strategického dokumentu posuzován také jeho vliv na životní prostředí (SEA).

Strategie rozvoje města Ústí nad Labem do roku 2015 sestává z analytické a návrhové části. Analytický profil města představuje komplexní pohled na město před zahájením realizace opatření definovaných ve Strategii a je především základnou pro návrhovou část dokumentu. Samozřejmou součástí je SWOT analýza, poskytující ucelený přehled o silných a slabých stránkách, příležitostech a ohroženích města.

Návrhová část je formálně členěna do třech částí:

- Formální struktura strategie (hierarchie vize, intervenčních oblastí, priorit a opatření a jim odpovídajících globálních a specifických cílů)
- Obsah strategie (formulace rozvojové vize, podrobnější popis intervenčních oblastí a priorit, přičemž opatření nejsou podrobněji rozpracována)
- Indikátorová soustava (hierarchie měřitelných indikátorů dosažených výstupů, výsledků a dopadů odpovídající hierarchii vlastní strategie)

Samostatnou kapitolou je hierarchie indikátorů. Logika hierarchie indikátorů odpovídá hierarchii globálních a specifických cílů. Snahou je, aby jednomu cíli příslušel jeden indikátor. Zejména na obecnější úrovni vize a globálních cílů však tuto podmínku nelze vždy splnit, protože jediný indikátor není schopný postihnout celou problematiku, která se pod daným cílem skrývá. Podrobnější přehled konstrukce indikátorů je obsažen v příslušné kapitole.

I. Analytický profil města

2. Základní charakteristika území a poloha města

Cílem této kapitoly je představit základní informace o městě Ústí nad Labem, jeho poloze a regionálních vazbách. Ústí nad Labem patří mezi největší města České republiky a podle počtu obyvatel mu patří 9. místo. Leží na rušné dopravní křižovatce v severozápadních Čechách a může tak těžit z výjimečné polohy na hranici ČR a Německa. Jedná se o tradiční průmyslové centrum (tradičními obory jsou chemie, potravinářství a strojírenství). V transformačním období jeho ekonomika prochází restrukturalizací.

Tabulky, grafy a mapky

Tabulka 1: Administrativní členění města Ústí nad Labem

Obec	Městské obvody (4)	Městské části (22)	Katastry (26)	
Statutární město Ústí nad Labem	Ústí nad Labem - město	Božtěšice	Božtěšice	
		Bukov	Bukov	
		Habrovice	Habrovice	
		Hostovice	Hostovice	
		Klíše	Klíše	
		Předlice	Předlice	
		Skorotice	Skorotice	
		Strážky	Strážky	
		Ústí nad Labem – centrum	Ústí nad Labem – centrum (část)	
		Vaňov	Vaňov	
		Všebořice	Všebořice	Všebořice
	Tuchomyšl		Tuchomyšl	
	Dobětice		Dobětice	
	Ústí nad Labem – Severní Terasa	Ústí nad Labem – Severní Terasa	Ústí nad Labem – centrum (část) Ústí nad Labem – Severní Terasa	
	Ústí nad Labem – Neštěmice	Ústí nad Labem – Neštěmice	Krásné Březno	Krásné Březno
			Mojžíř	Mojžíř
			Neštěmice	Neštěmice
	Ústí nad Labem – Střekov	Ústí nad Labem – Střekov	Brná	Brná
			Církvice	Církvice
			Kojetice	Kojetice
			Olešnice	Olešnice
			Sebuzín	Sebuzín
Střekov			Střekov	
Nová Ves			Nová Ves	
Svádov			Svádov	
Budov u Svádova	Budov u Svádova			

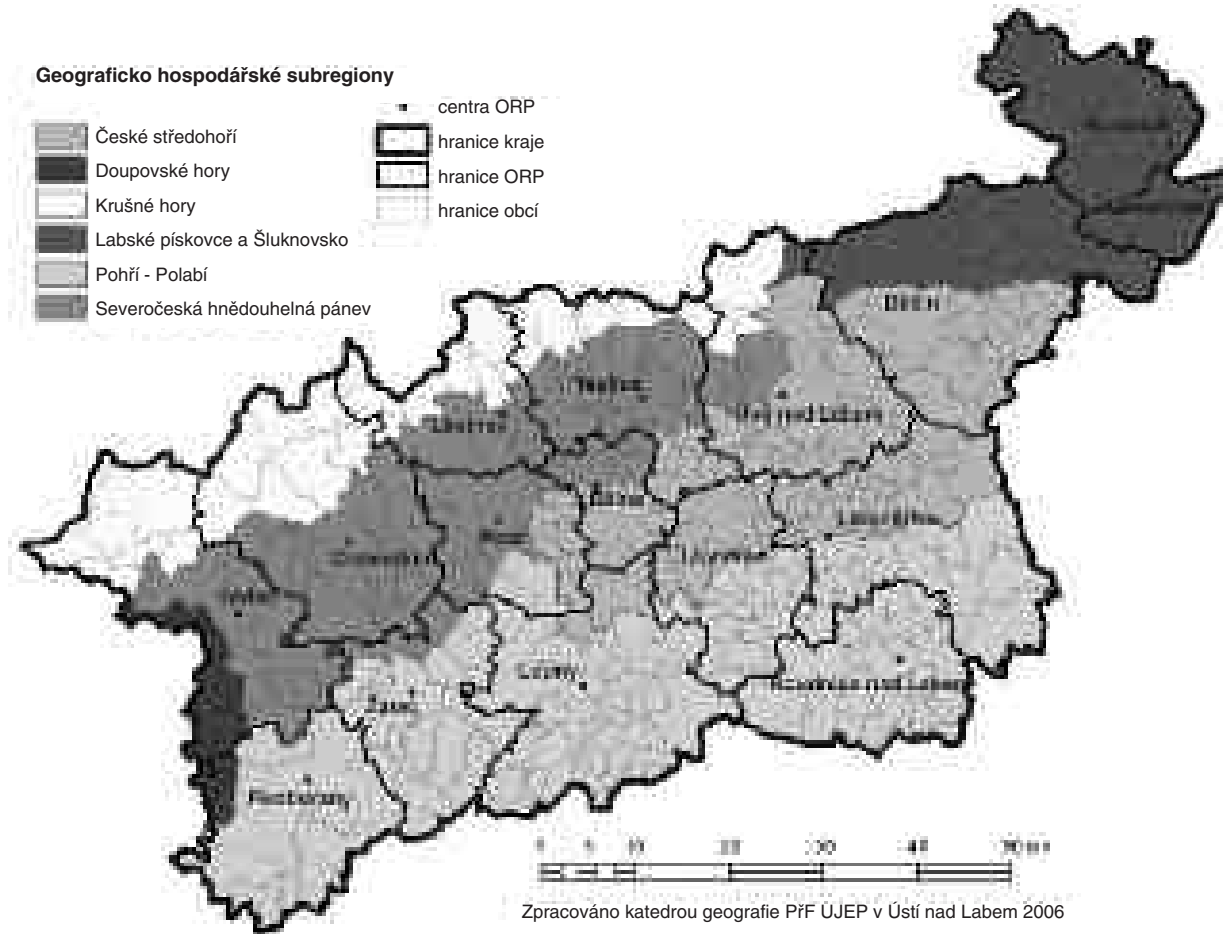
Tabulka 2: Základní informace o městských obvodech v Ústí nad Labem

Městský obvod	Rozhloha (ha)	Podíl na rozloze města (%)	Počet obyvatel k 1.7.2005	Podíl na počtu obyv. města (%)
Ústí nad Labem-Město	4827,93	51,4	35612	37,3
Ústí nad Labem-Severní terasa	1026,29	10,9	24904	26,1
Ústí nad Labem-Neštěmice	511,15	5,4	21151	22,2
Ústí nad Labem-Střekov	3029,46	32,2	13574	14,3
Ústí nad Labem	9394,83	100,0	95241	100,0

Zdroj: Ústí nad Labem v číslech (Počet obyvatel – Magistrát města Ústí nad Labem)

Mapka 1: Administrativní a funkční dělení Ústeckého kraje

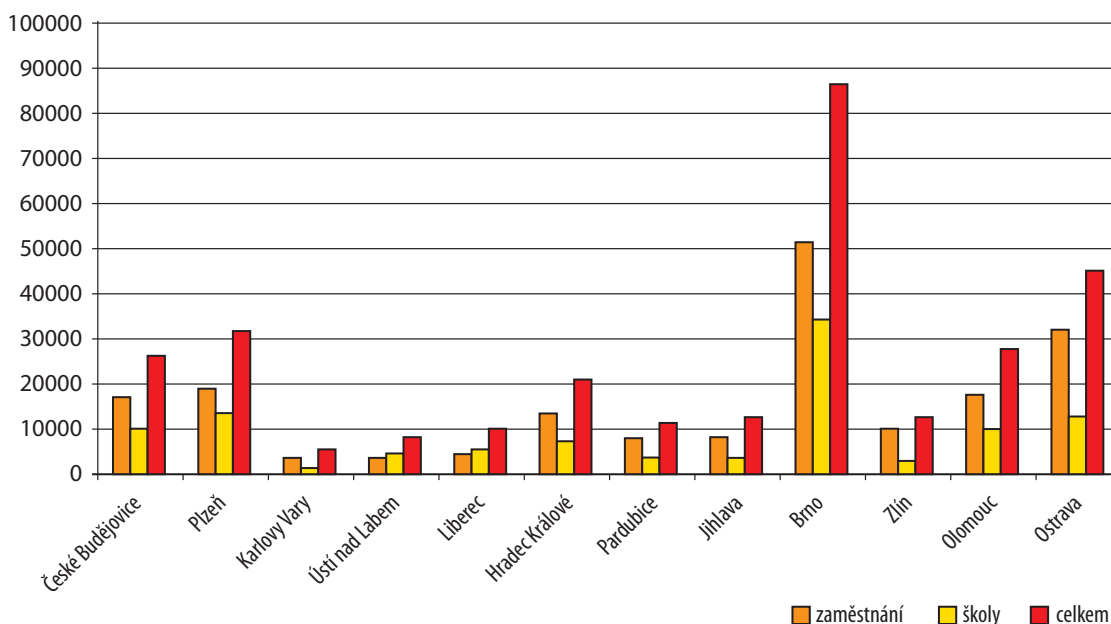

2.

Převzato z: Regionální rozdíly v demografickém, sociálním a ekonomickém vývoji Ústeckého kraje

Graf 1: Saldo dojíždky a vyjíždky v Ústí nad Labem a dalších městech

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2001

Pozn.: Sloupce ukazují saldo dojíždky a vyjíždky do zaměstnání, škol a celkově.

Charakteristika města

Poloha města

Město Ústí nad Labem leží v prostoru Podkrušnohoří při toku řeky Labe v severozápadních Čechách. Je krajským městem Ústeckého kraje. Poloha města je jedním z důležitých faktorů, které ovlivňují socioekonomický vývoj. Ústí nad Labem může těžit z výhodné polohy na tradiční křižovatce obchodních a dopravních cest a blízkosti hranic s Německem (Svobodným státem Sasko) a nevelkou vzdáleností od Prahy. Město je dobře napojeno i na dopravní síť. S Prahou je téměř propojeno nedokončenou dálnicí D8, která vede dále do Drážďan. Negativem polohy je špatná image regionu, který prochází v transformačním období restrukturalizací a vyznačuje se nadprůměrnými hodnotami míry nezaměstnanosti.

Členění města

Město Ústí nad Labem se člení na 4 městské obvody, 22 městských částí, 26 katastrálních území a 89 základních sídelních jednotek. Hierarchii členění města ukazuje tabulka 1. Ve vymezení hranic města docházelo v průběhu jeho vývoje v souvislosti s výstavbou nových obytných a likvidací některých obcí při těžbě uhlí k poměrně častým změnám ve smyslu prostorového rozrůstání území. K důležitým změnám po roce 1991 patří odpojení Chabařovic, Chlumce a Ryjic v rozmezí let 1990-1991 a v roce 1994 odloučení městského obvodu a vytvoření samostatné obce Trmice se třemi katastry (Koštov, Trmice, Újezd).

Populačně největším městským obvodem je Ústí nad Labem-město, který zároveň zaujímá více než 50 % rozlohy města. Naopak populačně nejmenším obvodem je Ústí nad Labem-Střekov. Velikostně nejmenším je pak sídlištní obvod Ústí nad Labem-Neštětice. Nejvyšší hustoty zalidnění dosahují obvody Ústí nad Labem-Neštětice a Ústí nad Labem-Severní Terasa, které jsou charakteristické rozsáhlou panelovou zástavbou. Charakter prostorové struktury je pak podrobněji popsán níže.

Historie města

První písemná zmínka o Ústí nad Labem se datuje do roku 1057. Díky výhodné poloze, která umožňovala kontrolu důležité křižovatky obchodních cest, se význam tohoto místa zvyšoval a obec se postupně stávala centrem oblasti. Mezi lety 1233-1249 povýšil král Václav I. osadu na královské město. Zásadní význam začalo získávat město od přelomu 18. a 19. století s nástupem průmyslové revoluce. Značný rozvoj pak zaznamenalo v druhé polovině 19. století, kdy došlo nejen k rozvoji průmyslu (zejména chemického a hutního) a výstavbě železnice, ale také k uvolnění politického a komunálního života. Následkem toho výrazně vzrostl i počet obyvatel. Velmi zásadním momentem v historii města byla pak druhá světová válka a následná léta. V roce 1938 bylo město přičleněno k Říši. V roce 1945 město bylo těžce zasaženo nálety spojeneckých vojsk. Po válce bylo odsunuto německé obyvatelstvo (zhruba 75 % veškerého obyvatelstva města) a dosídleno z vnitrozemí. V období totality se dále kladl důraz na rozvoj průmyslu, ale zároveň bylo soustavně devastováno životní prostředí a proveden necitlivý zásah do historického centra města.

Vývoj prostorové struktury města od roku 1945

Město se rozkládá v nížině při břehu Labe. Jde o tradičně průmyslové město. Povaha prostorové struktury byla silně narušena v období mezi lety 1945-1989, kdy byla přerušena přirozená historická kontinuita v jeho vývoji. Pro toto období je charakteristická masivní monofunkční výstavba panelových sídlišť za hranicemi intravilánu města a zvláště necitlivá přestavba historického jádra města.

Po druhé světové válce byl velmi silný nedostatek bytů ve městě. Během 50. let však obnova bytového fondu probíhala velmi po-

malu, což mělo za následek migrační úbytek obyvatel. K oživení bytové výstavby pak došlo po roce 1959. V 60. letech zažíval Ústí nad Labem prudký, extenzivní a často jednostranně orientovaný stavební rozvoj. V této době bylo postaveno sídliště Bukov, bylo dostavěno sídliště Střekov a v centru města bylo vybudováno sídliště Na Skřivánku. Během této dekády se postupně změnila technologie výstavby domů na sídlišťích – zaznamenáváme přechod od tradičních způsobů k panelové technologii. Kvůli nekvalitnímu životnímu prostředí, způsobenému škodlivými vlivy exhalátů průmyslových podniků, bylo těžiště nové výstavby přesouváno vně města. V 70. letech pak začala masivní výstavba sídliště Severní Terasa a proběhla komplexní přestavba centra města. V 80. letech byla dostavěna Severní Terasa a postavena nová sídliště v Krásném Březně a Neštěmicích. Vlivem takto objemné bytové výstavby došlo k významné změně v osídlení města: obyvatelstvo bylo koncentrováno ve velkých obytných souborech a docházelo k postupnému vyvylidňování některých okrajových částí města (Trmice, Předlice, dolní Střekov) a staré zástavby v městském centru. Po roce 1989 se intenzita bytové výstavby zřetelně snížila. Nejvíce bytů bylo do roku 2001 postaveno v městských částech Severní Terasa, Bukov, Klíše a Ústí nad Labem–centrum (SLDB 2001).

Průmyslové podniky tvořily ve městě tradičně významné aglomerace. Nevýhodou těchto aglomerací však bylo umístění v těsné blízkosti bytové zástavby nebo dokonce prorůstání dovnitř. Následkem toho zamořovaly svými exhalacemi obytné části města. K největším průmyslovým zónám patří prostor Ústí nad Labem–střed – Předlice. Mezi dalšími jsou Krásné Březno, Střekov, Neštěmice. V současné době probíhá především rozvoj průmyslových zón v Předlicích a Neštěmicích.

Regionální začlenění

Město patří mezi největší a nejvýznamnější střediska severních Čech nabízející kompletní sortiment oblužné sféry. Svým zázemím a strukturou nabízených služeb ovlivňuje široké okolí, nejen v rámci svého okresu, ale i okresů sousedních. Jako velmi kvalitní lze charakterizovat služby typu velkých nákupních středisek a supermarketů, které poskytují široký sortiment kvalitního a cenově dostupného zboží nejen pro Ústečany, ale i pro obyvatele okolních měst a sousedního Saska. Významné jsou finanční instituce a koncentrace úřadů veřejné správy. Pozitivně lze hodnotit i vybavenost restauračními zařízeními.

Statutární město Ústí nad Labem zároveň plní úlohu administrativního střediska regionální správy Ústeckého kraje. V současné době je sídlem Krajského úřadu Ústeckého kraje, Magistrátu města, obvodních úřadů i dalších úřadů (pozemkového, živnostenského, finančního atd.). Do správního obvodu obce s rozšířenou působností Ústí nad Labem spadá 23 obcí, do obvodu pověřeného obecního úřadu pak 15 obcí. Ústí nad Labem je součástí Ústeckého kraje a regionu NUTS II Severozápad. Členění Ústeckého kraje do administrativních a funkčních celků ukazuje mapa 1.

V rámci Ústeckého kraje se vedle Ústí nad Labem nachází několik dalších center, která mají relativně podobný regionální význam: Děčín, Teplice, Most a Chomutov. Pro ostatní města kraje je typické, že vzhledem ke své populační velikosti mají často relativně malý regionální význam, protože jsou obklopena výše zmíněnými centry.

Ústí nad Labem je členem několika mikroregionálních sdružení: Euroregion Elbe/Labe (dobrovolný svazek obcí), Svazek obcí Jezero Milada (dobrovolný svazek obcí), Svaz cestovního ruchu Deliteus (zájmové sdružení právnických a fyzických osob), Severočeské sdružení obcí (zájmové sdružení právnických osob), Svaz měst a obcí České republiky, Národní síť zdravých měst.

Město Ústí nad Labem má v zahraničí tři partnerská města:

- Halton (západní Anglie),
- Chemnitz (Sasko),
- Vladimír (Rusko).

Výhledově je možné, že se novými partnerskými městy stanou kanadský Edmonton nebo Calgary a německé Drážďany.

Dojíždka a vyjíždka

Saldo dojíždky a vyjíždky do zaměstnání a škol ukazuje graf 1. Je zřejmé, že ve srovnání s referenčními městy má Ústí nad Labem relativně málo kladné saldo, což ukazuje na relativně menší regionální význam než mají ostatní krajská města. Příčinu lze hledat v přítomnosti okolních velkých center (m.j. dalších dvou statutárních měst), která Ústí nad Labem „ukrajují“ část obyvatel a zmenšují tak rozlohu území, které dojíždkově spadáje k Ústí nad Labem. Zajímavé je, že hlavní část kladného dojíždkového salda v Ústí nad Labem tvoří dojíždka do škol. V oblasti školství tedy Ústí nad Labem představuje významnější regionální centrum než v oblasti pracovní dojíždky a vyjíždky.

Shrnutí

- Sídlo pověřeného obecního úřadu, správního obvodu obce s rozšířenou působností i kraje
- Velký počet menších, ale přesto zčásti konkurenčních sídel v blízkosti města
- Exponovaná poloha vůči dopravním osám
- Negativní image města
- Velký počet monofunkčních zón ve městě (bydlení, průmyslová výroba)
- Dobrá vybavenost sítí drobných obchodů a služeb
- Relativně málo kladné dojíždkové saldo, zejména v případě pracovní dojíždky

2.

3.

V této kapitole je nastíněna základní charakteristika města a jeho obyvatelstva. Pro hodnocení byly použity běžně dostupné statistické zdroje a také dokumenty zpracované přímo pro město Ústí nad Labem. Důraz byl kladen na hodnocení lokální úrovně a srovnání stavu s referenčními městy, mezi něž byla zařazena všechna krajská města mimo Prahu. Jako sledované vnitroměstské jednotky byly vybrány městské obvody a městské části z důvodu skladebnosti do obvodů.

Nejprve je hodnocen populační vývoj města a s ním související změny ve věkové struktuře obyvatelstva pomocí běžných ukazatelů (počet obyvatel, složky populačního vývoje, podílu věkových skupin, index růstu počtu obyvatel a index stáří). Hlavní proměnnou, která ukazuje na sociální diferenciaci obyvatelstva (a také na rozvojový potenciál města), je vzdělanostní struktura obyvatel. Sledování charakteristik obyvatelstva pak uzavírá hodnocení zastoupení pro město významných národnostních menšin. Další část kapitoly se věnuje popisu bytového fondu, a to z hlediska jeho stáří, struktury a kvality. Kvalita bydlení je charakterizována dvěma ukazateli (průměrný počet m² obytné plochy na osobu a zařazení bytů do kategorií podle kvality bytu).

Tabulky, grafy, mapky

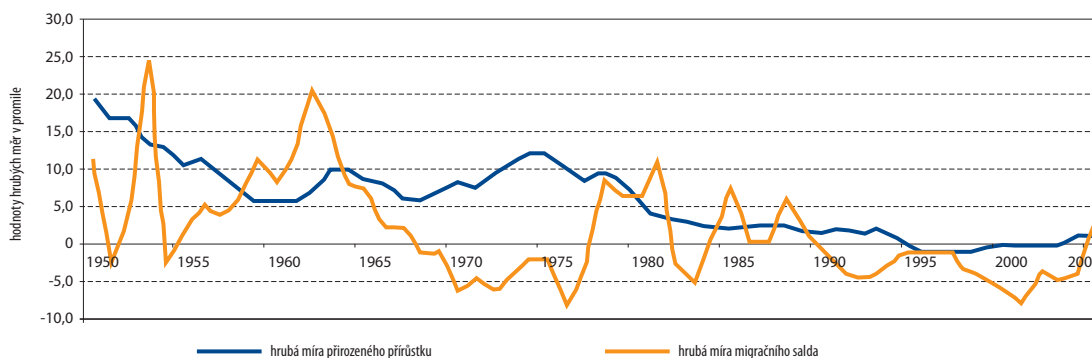
Tabulka 3: Vývoj počtu obyvatel v Ústí nad Labem a dalších městech mezi lety 1991 a 2006

Město	Počet obyvatel			Index růstu (%)	
	1991	2001	2006	2001/1991	2006/2001
České Budějovice	97 243	97 339	94 653	100,1	97,2
Brno	388 296	376 172	366 757	96,9	97,5
Karlovy Vary	56 222	53 358	50 893	94,9	95,4
Hradec Králové	99 917	97 155	94 431	97,2	97,2
Liberec	101 967	99 102	97 950	97,2	98,8
Ostrava	327 371	316 744	310 078	96,8	97,9
Olomouc	105 537	102 607	100 381	97,2	97,8
Pardubice	94 871	90 668	88 260	95,6	97,3
Plzeň	173 008	165 259	162 759	95,5	98,5
Jihlava	52 261	50 702	50 859	97,0	100,3
Zlín	84 736	80 854	78 285	95,4	96,8
Ústí nad Labem	100 002	95 436	94 298	95,4	98,8

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 1991, 2001, Počet obyvatel v obcích České republiky k 1.1. 2006

Pozn.: Index růstu je podílem počtu obyvatel na konci a na začátku sledovaného období, vyjádřený v %.

Graf 2: Složky populačního vývoje v Ústí nad Labem mezi lety 1950 a 2005

Zdroj: Vývoj základních demografických ukazatelů ve vybraných městech ČR 1919 až 2005

Tabulka 4: Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých částech města Ústí nad Labem mezi roky 1950 a 2001

Městský obvod / městská část	1950	1950	1991	2001	Index růstu (%)	
					1991/1950	2001/1991
Ústí nad Labem - město	47 918	56 304	36 036	35 138	75,2	97,5
Božtěšice	608	529	320	426	52,6	133,1
Bukov	3 414	5 974	5 414	6 623	158,6	122,3
Habrovice	233	210	198	227	85,0	114,6
Hostovice	329	312	176	233	53,5	132,4
Klíše	-	12 286	8 217	7 119	-	86,6
Předlice	3 094	2 761	1 145	1 573	37,0	137,4
Skorotice	832	745	627	701	75,4	111,8
Strážky	265	153	94	127	35,5	135,1
Ústí nad Labem-centrum	36 126	28 158	15 507	13 993	42,9	90,2
Vaňov	923	917	698	729	75,6	104,4
Všebořice	2 094	4 259	3 640	3 387	173,8	93,0
Ústí nad Labem – Severní Terasa	905	872	22220	21989	2 455,2	99,0
Ústí nad Labem – Neštětice	3 590	6 739	25 525	24 795	711,0	97,1
Krásné Březno	-	2 868	14 769	14 294	-	96,8
Mojžíř	657	593	2266	4831	344,9	213,2
Neštětice	2 933	3 278	8 490	5 670	289,5	66,8
Ústí nad Labem – Střekov	11 766	15 629	14 397	13 514	122,4	93,9
Brná	587	751	903	965	153,8	106,9
Církvice	120	111	50	59	41,7	118,0
Kojetice	113	113	88	105	77,9	119,3
Olešnice	133	131	61	78	45,9	127,9
Sebuzín	537	479	347	366	64,6	105,5
Střekov	9 040	12 883	11 856	10 894	131,2	91,9
Svádov	1 236	1 161	1 092	1 047	88,3	95,9
Ústí nad Labem - Trmice	5 945	4 950	1 824	2 691	30,7	147,5
Koštov	455	518	263	306	57,8	116,3
Trmice	5 372	4 347	1 483	2 299	27,6	155,0
Újezd	118	85	78	86	66,1	110,3
Ústí nad Labem (1)	64 179	79 544	98 178	95 436	153,0	97,2
Ústí nad Labem (2)	70 124	84 494	100 002	98 127	142,6	98,1

Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005

Poznámky: Ústí nad Labem (1) vymezeno v administrativních hranicích z roku 2001, tj. bez městského obvodu Ústí nad Labem – Trmice.

Ústí nad Labem (2) vymezeno v administrativních hranicích z roku 1991, tj. s městským obvodem Ústí nad Labem – Trmice.

Index růstu je podílem počtu obyvatel na konci a na začátku sledovaného období, vyjádřený v %.

Tabulka 5: Věková struktura obyvatel a její vývoj v Ústí nad Labem a dalších městech v letech 1991 a 2001

Město	1991					2001				
	Celkem	0-14	15-59	60+	ISt	Celkem	0-14	15-59	60+	ISt
České Budějovice	97 243	21,3	63,3	15,5	72,7	97 339	15,8	66,4	17,8	112,5
Brno-město	388 296	19,7	60,5	19,8	100,6	376 172	14,4	65,1	20,5	142,8
Karlovy Vary	56 222	19,2	62,2	18,6	96,9	53 358	14,0	65,7	20,3	145,7
Hradec Králové	99 917	19,8	62,7	17,5	88,5	97 155	14,5	64,8	20,6	142,7
Liberec	101 967	20,3	62,5	17,2	84,9	99 102	15,4	66,6	18,0	117,2
Ostrava-město	327 371	20,8	63,0	16,1	77,4	316 744	16,4	66,0	17,6	107,4
Olomouc	105 537	21,1	60,9	18,1	85,7	102 607	15,2	66,2	18,6	121,7
Pardubice	94 871	20,1	63,2	16,8	83,5	90 668	14,6	65,0	20,4	139,8
Plzeň	173 008	19,8	62,3	18,0	90,9	165 259	14,1	65,6	20,3	144,2
Jihlava	52 261	21,7	62,4	15,9	73,6	50 702	15,5	66,1	18,4	118,8
Zlín	84 736	20,3	61,2	18,5	91,3	80 854	14,3	65,1	20,5	143,5
Ústí nad Labem	100 002	21,3	62,6	16,1	75,6	95 436	16,6	66,3	17,0	102,6

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 1991, 2001

Poznámka: Ve sloupcích je uveden podíl jednotlivých věkových složek v procentech.

ISt = index stáří. Index je definován jako podíl počtu obyvatel ve věku 60+ a počtu obyvatel ve věku 0-14 let v procentech.

Tabulka 6: Věková struktura obyvatel a její vývoj v částech Ústí nad Labem

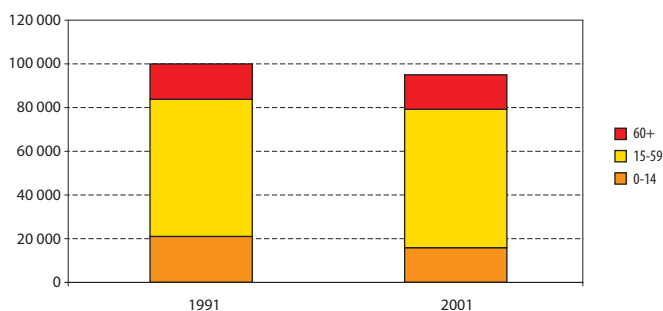
Městský obvod	1991					2001				
	Celkem	0-14	15-59	60+	ISt	Celkem	0-14	15-59	60+	ISt
Ústí nad Labem-město	37 860	17,5	61,4	21,1	120,4	35 138	15,4	62,8	21,7	140,8
Ústí nad Labem-Severní Terasa	22 227	20,4	64,7	15,0	73,6	21 989	15,5	68,1	16,3	105,5
Ústí nad Labem-Neštětice	25 518	28,7	62,3	9,0	31,2	24 795	20,9	69,5	9,6	45,9
Ústí nad Labem-Střekov	14 397	19,6	63,0	17,4	88,8	13 514	13,6	66,8	19,6	144,0
Ústí nad Labem	100 002	21,3	62,6	16,1	75,6	95 436	16,6	66,3	17,0	102,6

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 1991, 2001

Poznámka: Ve sloupcích je uveden podíl jednotlivých věkových složek v procentech.

ISt = index stáří. Index je definován jako podíl počtu obyvatel ve věku 60+ a počtu obyvatel ve věku 0-14 let v procentech.

Graf 3: Vývoj věkové struktury v Ústí nad Labem mezi lety 1991 a 2001

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 1991, 2001

Tabulka 7: Vzdelanostní struktura obyvatel a její vývoj v Ústí nad Labem a dalších městech

Město	základní a neukončené základní	vyuč. a střední odborné bez maturity	úplné střední s maturitou	vyšší odborné a nástavbové	vysokoškolské	IVzd	
						1991	2001
České Budějovice	19,5	32,3	30,6	4,7	12,9	54,3	60,5
Brno	18,8	29,6	29,0	4,6	17,9	59,5	68,8
Karlovy Vary	22,4	34,1	28,8	5,0	9,6	44,9	52,5
Hradec Králové	18,0	31,4	31,2	4,9	14,5	55,7	64,2
Liberec	21,7	35,5	27,7	4,0	11,1	44,8	53,2
Ostrava	26,2	35,9	24,1	3,3	10,5	40,0	47,9
Olomouc	20,1	31,4	29,0	4,1	15,5	53,8	63,3
Pardubice	18,2	35,1	30,0	4,6	12,2	50,2	58,1
Plzeň	19,6	34,2	29,4	4,3	12,5	50,5	58,0
Jihlava	22,2	36,3	28,1	3,9	9,5	42,5	50,5
Zlín	21,9	33,7	28,3	4,0	12,1	46,3	55,8
Ústí nad Labem	26,2	35,1	26,9	3,5	8,2	38,2	46,2

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 1991, 2001

Poznámky: Ve sloupcích je uveden podíl jednotlivých vzdělanostních složek v procentech.

Do základního a neukončeného vzdělání je zahrnuto také nezjištěné vzdělání.

IVzd = index vzdělanosti. Index je definován jako součet dvojnásobku podílu vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva a podílu obyvatel se vzděláním bakalářským, vyšším nebo středoškolským s maturitou.

Tabulka 8: Vzdelanostní struktura obyvatel v městských částech Ústí nad Labem v roce 2001

Město	základní a neukončené základní	vyuč. a střední odborné bez maturity	úplné střední s maturitou	vyšší odborné a nástavbové	vysokoškolské	IVzd
Ústí nad Labem-město	25,1	33,3	27,8	4,0	9,8	50,5
Ústí nad Labem-Severní Terasa	22,7	34,6	29,4	3,9	9,5	51,4
Ústí nad Labem-Neštěmice	32,2	37,4	22,9	2,5	4,9	34,8
Ústí nad Labem-Střekov	24,7	36,7	27,1	3,6	8,0	46,0
Ústí nad Labem	26,2	35,1	26,9	3,5	8,2	46,2

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 1991, 2001

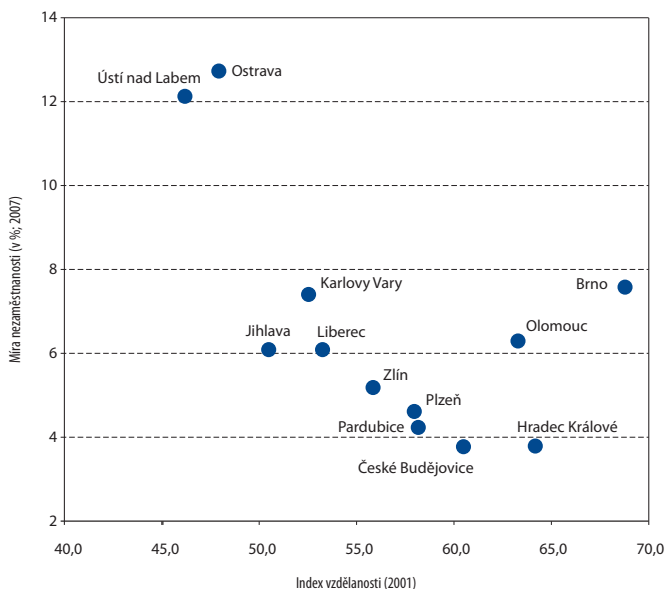
Poznámky: Ve sloupcích je uveden podíl jednotlivých vzdělanostních složek v procentech.

Do základního a neukončeného vzdělání je zahrnuto také nezjištěné vzdělání.

IVzd = index vzdělanosti. Index je definován jako součet dvojnásobku podílu vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva a podílu obyvatel se vzděláním bakalářským, vyšším nebo středoškolským s maturitou.

Graf 4: Vztah vzdělanosti a nezaměstnanosti v Ústí nad Labem a dalších městech

Zdroj: SLDB 2001, www.mpsv.cz

Tabulka 9: Národnostní struktura obyvatel Ústí nad Labem a dalších měst

Města	česká	moravská	slovenská	romská	německá	ukrajinská	vietnamská	ostatní
Česká republika	90,4	3,72	1,89	0,11	0,38	0,22	0,17	3,1
České Budějovice	94,7	0,22	1,15	0,13	0,16	0,22	0,09	3,3
Brno	76,1	18,68	1,54	0,10	0,11	0,19	0,19	3,1
Karlovy Vary	91,1	0,18	3,07	0,14	1,61	0,37	0,17	3,3
Hradec Králové	95,0	0,19	1,42	0,08	0,12	0,22	0,13	2,9
Liberec	92,9	0,17	2,24	0,10	0,70	0,35	0,19	3,3
Ostrava	89,6	2,30	3,48	0,21	0,18	0,09	0,24	3,9
Olomouc	86,5	8,44	1,82	0,07	0,14	0,16	0,10	2,8
Pardubice	95,7	0,29	1,54	0,16	0,06	0,15	0,06	2,0
Plzeň	95,4	0,10	1,13	0,11	0,18	0,22	0,30	2,5
Jihlava	94,6	1,15	1,13	0,11	0,22	0,11	0,07	2,6
Zlín	87,8	8,17	1,18	0,07	0,05	0,11	0,09	2,6
Ústí nad Labem	92,2	0,14	2,33	0,31	0,64	0,23	0,43	3,7

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2001

Poznámky: Ve sloupcích je uveden podíl jednotlivých národností v procentech.

Do kategorie ostatní jsou započítány všechny ostatní národnosti a nezjištěné.

Tabulka 10: Počet trvale obydlených bytů podle období výstavby v Ústí nad Labem v roce 2001

Městský obvod	Počet trvale obydlených bytů	Období výstavby domu					
		do 1919	1920-1945	1946-1970	1971-1980	1981-1990	1991-2001
Ústí nad Labem-město	15226	7,6	26,0	40,4	4,8	14,7	4,4
Ústí nad Labem-Severní Terasa	9569	0,3	0,6	4,5	63,2	26,5	4,8
Ústí nad Labem-Neštětice	9119	3,0	4,3	4,7	14,0	72,5	1,0
Ústí nad Labem-Střekov	5537	10,7	22,6	26,9	25,5	10,3	3,1
Ústí nad Labem	39451	5,2	14,3	21,5	24,0	30,3	3,6

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2001

Tabulka 11: Struktura bytového a domovního fondu v Ústí nad Labem v roce 2001

Městský obvod	Počet trvale obydlených bytů			Počet domů celkem	Z počtu domů ve vlastnictví (v %)			
	celkem	z toho v RD (v %)	z toho v BD (v %)		soukromá fyzická osoba	obec, stát	bytové družstvo	ostatní vlastníci
Ústí nad Labem-město	15226	17,1	82,3	3600	56,6	8,9	4,0	22,9
Ústí nad Labem-Severní Terasa	9569	1,5	98,3	587	24,4	6,3	27,6	39,0
Ústí nad Labem-Neštětice	9119	6,8	93,1	1019	48,2	10,2	23,2	12,6
Ústí nad Labem-Střekov	5537	36,1	63,3	2090	75,9	6,0	3,5	8,4
Ústí nad Labem	39451	13,6	86,0	7296	58,4	8,0	8,5	18,6

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2001

Tabulka 12: Vývoj kvality bydlení mezi lety 1991 a 2001

Městský obvod	počet m ² obytné plochy na osobu	1991				počet m ² obytné plochy na osobu	2001			
		kategorie					kategorie			
		I.	II.	III.	IV.		I.	II.	III.	IV.
Ústí nad Labem-město	16,9	76,7	19,0	2,4	1,8	18,5	92,0	4,4	1,0	0,4
Ústí nad Labem-Severní Terasa	14,5	98,2	1,4	0,1	0,3	16,5	99,1	0,5	0,1	0,1
Ústí nad Labem-Neštětice	14,4	93,5	4,7	1,0	0,8	15,3	97,0	2,0	0,4	0,1
Ústí nad Labem-Střekov	16,7	82,8	13,2	2,5	1,5	19,6	89,5	6,5	1,8	0,6
Ústí nad Labem	15,7	86,4	10,8	1,6	1,2	17,3	94,5	3,2	0,7	0,3

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 1991, 2001

Charakteristika města

Populační vývoj

Město Ústí nad Labem zažilo v posledních šedesáti letech značný populační vývoj. Vývoj počtu obyvatel je v každé územní jednotce ovlivňován dvěma základními procesy: přirozenou reprodukci a migrací. Oba tyto procesy hrály v populačním vývoji města velkou roli. Po druhé světové válce zbylo ve městě kvůli odsunu Němců jen 25 % původního obyvatelstva a postupně docházelo k jeho dosidlování. Přicházelo zejména mladé obyvatelstvo mezi 20. a 40. rokem věku, z čehož vyplývají vysoké hodnoty hrubých měr přirozeného přírůstu a migračního salda (viz graf 2). Během 50. let však kvůli nedostatku bytů a nepříznivému životnímu prostředí docházelo k emigraci z města. Tu se podařilo zastavit až v letech šedesátých, kdy naopak začali do města přicházet obyvatelé z venkova. V 70. letech rostlo obyvatelstvo díky vysokým hodnotám hrubé míry přirozeného přírůstu. Ty byly způsobeny tím, že se do plodného věku dostaly ženy narozené krátce po válce, a umocňující vliv měla státní propopulační politika. V 80. letech se pak dále počet obyvatel města zvyšoval, avšak hrubé míry přirozeného přírůstu i migračního salda se postupně snižovaly.

Po roce 1989 docházelo k značným změnám v demografickém chování obyvatelstva, které jsou spojeny zejména se snižováním počtu dětí v rodinách a s odkládáním rození dětí do pozdějšího věku. To způsobilo velmi nízké nebo záporné hodnoty přirozeného přírůstu. Společně s převládající emigrací z města, která je ovlivňována z velké míry ekonomickou situací ve městě a dostupností kvalitního bytového fondu, dochází k úbytku obyvatel. Pokles počtu obyvatel je však charakteristický téměř pro všechna referenční města (viz tabulka 3). Je způsoben jednak administrativním odpojováním některých městských částí od měst, ale zejména snižováním počtu narozených dětí a migrací obyvatel z měst do menších obcí v jejich zázemí (proces suburbanizace). V jednotlivých částech města byl vývoj počtu obyvatel velmi odlišný. Nejvíce populačně rostly ty městské části, kde byla vystavěna sídliště (například extrémní nárůst na Severní Terasě, dále v Neštémicích, Bukově a Střekově; viz tabulka 4). Naopak nejméně rostly nepodporované okrajové části Ústí nad Labem (například Trmice, Církvice nebo Strážky).

Věková struktura obyvatelstva

V České republice dochází ke stárnutí obyvatelstva a nejinak je tomu v Ústí nad Labem a dalších sledovaných městech (viz tabulka 5). V porovnání s referenčními městy zestárlo obyvatelstvo mezi lety 1991 a 2001 v Ústí nad Labem relativně nejméně, a to díky velmi mladé věkové struktuře v roce 1991. Taktéž v roce 2001 patří mezi města s nejnižší hodnotou indexu stáří. Vděčí tomu zejména nižšímu podílu obyvatel ve věku 60 let a více a nadprůměrnému podílu dětské složky obyvatelstva (0-14 let). Je však třeba zdůraznit, že ačkoliv index stáří roste pomaleji, počet dětí ve městě ztlačně ubývá. Jejich počet v roce 2001 byl zhruba na úrovni 80 % roku 1991, v absolutních číslech to

znamenal o 5,5 tisíce dětí méně. Tato skutečnost má samozřejmě vliv na veřejně poskytované služby. Podíl produktivního a poproduktivního obyvatelstva zůstal mezi sledovanými roky stabilní či mírně vzrostl.

Uvnitř města je pak obraz věkové struktury velmi rozmanitý. Mezi nejstarší městské obvody se řadí Ústí nad Labem-město (zejména s částmi Božtěšice, Bukov a Ústí nad Labem-centrum) a Ústí nad Labem-Střekov (zejména okrajové části Brná, Církvice, Kojetice). Naopak k nejmladším oblastem patří celý obvod Ústí nad Labem-Neštémice a městské části Předlice a Všebořice (viz tabulka 6).

Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Ve srovnání s ostatními krajskými městy Ústí nad Labem vykazuje společně s Ostravou nejnižší úroveň vzdělanosti (viz tabulka 7). Nižší hodnota indexu vzdělanosti je způsobena nízkým podílem obyvatel s vysokoškolským vzděláním a středoškolským s maturitou a naopak vyšší podíl obyvatel pouze se základním vzděláním. Tato struktura vzdělanosti je způsobena zejména dřívějším ekonomickým zaměřením města. V průběhu 90. let je však zřetelný značný nárůst úrovně vzdělanosti. V první řadě poklesl téměř o 10 % podíl obyvatelstva se základním vzděláním, což je nejrychlejší pokles v porovnání s ostatními městy. Nárůst úrovně vzdělanosti se dá předpokládat i v následujících letech. Velkou příležitostí je přítomnost Univerzity J. E. Purkyně ve městě.

Mezi městské části s nejvyššími hodnotami indexu vzdělanosti patří tradičně rezidenční Klíše a sídlištní Bukov, Ústí nad Labem-centrum a Ústí nad Labem-Severní Terasa (viz tabulka 8). Naopak nejnižší úroveň vzdělanosti mají okrajové části města: Habrovice, Hostovice, Předlice či Sebzín.

Úroveň vzdělanosti obyvatel města má značný vliv na jeho ekonomickou situaci, zejména na úroveň nezaměstnanosti. Tuto tezi podporuje graf 4, v němž je vidět jasná tendence – nepřímá úměra mezi úrovní vzdělanosti a mírou nezaměstnanosti v krajských městech. Z toho vyplývá vysoká důležitost podpory vzdělanosti ve městě.

Národnostní struktura obyvatelstva

Ve srovnání s referenčními městy i průměrem České republiky je ve městě mírně větší podíl obyvatel romské, slovenské, německé a vietnamské národnosti (viz tabulka 9). Romové se koncentrují především v městských obvodech Ústí nad Labem-centrum (části Předlice a Všebořice) a Ústí nad Labem-Neštémice (část Krásné Březno). Mapa sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených romských lokalit v České republice pak identifikuje ve městě 4 znevýhodněné romské lokality – v Předlicích, ve Střekově a dvě v Krásném Březně. Vietnamci jsou naopak výrazně koncentrováni v městských částech Bukov, Všebořice a Mojžíř.

Bydlení – stáří, struktura, kvalita

Charakter vývoje bytové výstavby a z něho vyplývající struktura bytů podle stáří byly již naznačeny v úvodní kapitole. Profil by-

rového fondu ve městě je silně ovlivněn výstavbou sídlišť. Tři čtvrtiny obydlených bytů se nacházejí v bytových domech, které byly postaveny mezi lety 1946 a 1991, z velké části v sedmdesátých a osmdesátých letech (viz tabulka 10). Mezi městské části, jejichž značnou část bytového fondu tvoří sídliště, patří Ústí nad Labem-centrum, Střekov, Severní Terasa, Neštětice, Krásné Březno, Mojžíř a Všebořice. Naopak více než polovina rodinných domů byla postavena před rokem 1945, zejména v městských částech Klíše, Předlice, Ústí nad Labem-centrum a Střekov. Po roce 1989 se intenzita bytové výstavby zřetelně snížila. Průměrný počet dokončených bytů mezi lety 1999-2004 činil 39 bytů, nachází se ze čtyř pětina v bytových domech.

Naprostá většina obydlených bytů se nachází v bytových domech, bydlí v nich 85 % obyvatelstva (viz tabulka 11). Souvisí to s výše uvedenou masovou výstavbou bytů na sídlištích. Vyšší podíl zástavby RD je ve starších lokalitách (např. městská část Klíše). Co se týká vlastnické struktury domů, bylo podle údajů ze Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 téměř 60 % domů v Ústí nad Labem ve vlastnictví soukromých fyzických osob, když se jednalo v naprosté většině o rodinné domy. Naopak bytové domy byly spíše v majetku dalších skupin vlastníků: obce či státu,

bytových družstev a ostatních vlastníků.

V minulém období byla kvalita bydlení negativně ovlivněna prostorovým rozmístěním funkcí ve městě. Od 50. let se totiž začaly průmyslové závody rozrůstat do obytných částí města a výrazně ho znečišťovaly. Na základě dostupných dat pak lze konstatovat, že se kvalita bydlení ve městě mezi lety 1991 a 2001 podstatně zlepšila (viz tabulka 12). Zvýšil se podíl bytů I. kategorie téměř o 10 % a u ostatních, kvalitativně horších kategorií nastal pokles. Nižší podíl bytů I. kategorie se nachází v městských obvodech Ústí nad Labem-centrum a Ústí nad Labem–Střekov, kde se nalézá vyšší podíl starší zástavby (s dobou výstavby do roku 1945). Dále se zvýšil průměrný počet m² obytné plochy bytu připadající na osobu. Nižší počet sledujeme v městských částech se sídlištním typem zástavby, vyšší naopak v zástavbě rodinných domů.

Shrnutí

- Mezi roky 1945 a 1989 rychlý nárůst počtu obyvatel, od 90. let naopak mírný úbytek
- Stárnutí obyvatel, avšak relativně vyšší podíl mladších obyvatel
- Postupně se lepší, nicméně stále relativně nízká úroveň vzdělanosti obyvatelstva
- Nadprůměrné zastoupení několika národnostních menšin, zejména romské a vietnamské
- Většina bytů se nachází v panelových domech na sídlištích vystavěných v období mezi lety 1960 a 1989
- V poslední době se zlepšující kvalita bytového fondu

V rámci této kapitoly je analyzována ekonomika města, a to na základě několika hlavních zdrojů informací:

- statistické údaje (z ČSÚ, CzechTourism apod.),
- vybrané studie a další již zpracované podklady týkající se ekonomiky a podnikání,
- průzkum podnikatelského prostředí zpracovaný pro účely strategického plánu.

Ekonomická struktura města je porovnávána s referenčními městy podle zastoupení hlavních sektorů a významných odvětví ekonomiky. Dále je analyzována podnikatelská aktivita (její míra podle relativního počtu podnikajících fyzických a právnických osob), stav a vývoj firem a investiční záměry města. Samostatnou dílčí kapitolou je trh práce, kde je analyzován zejména vývoj a prostorové srovnání míry nezaměstnanosti jako jednoho z nejdůležitějších sociálně-ekonomických ukazatelů. Z kapitoly je vyčleněn cestovní ruch, který jako specifické odvětví přesahuje také do dalších témat (občanská vybavenost, doprava apod.).

4.

Tabulky, grafy, mapky

Tabulka 13: Ekonomická struktura Ústí nad Labem a dalších měst podle zaměstnanosti (2001)

město	zemědělství, lesnictví, rybolov	průmysl	stavebnictví	obchod, opravy motor. vozidel	doprava, pošty a telekomun.	veřejná správa, obrana, soc. zabezp.	školské, zdravot., veter. a soc. činnost
České Budějovice	0,6	12,3	5,1	6,5	3,9	3,9	7,1
Plzeň	0,9	25,4	8,2	12,1	7,6	7,0	13,6
Karlovy Vary	0,9	16,8	9,1	12,1	6,0	5,9	13,8
Ústí nad Labem	0,6	20,1	8,3	10,3	10,3	7,3	12,8
Liberec	0,8	27,9	10,0	11,6	5,6	5,4	11,6
Hradec Králové	1,4	20,6	8,0	13,9	6,0	7,9	16,2
Pardubice	0,8	26,3	8,8	12,6	7,6	7,4	11,8
Jihlava	1,5	34,3	8,3	9,0	6,5	5,8	13,4
Brno	1,0	18,9	9,6	13,0	6,3	6,3	15,2
Zlín	1,2	29,6	9,8	14,5	4,7	4,2	11,6
Olomouc	1,6	21,5	8,6	11,4	7,0	7,8	16,7
Ostrava	0,6	26,8	8,3	12,7	7,2	5,5	11,7

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2001

Pozn.: Údaje ukazují procentuální podíl jednotlivých sektorů a odvětví na zaměstnanosti ekonomicky aktivních obyvatel žijících v daném městě.

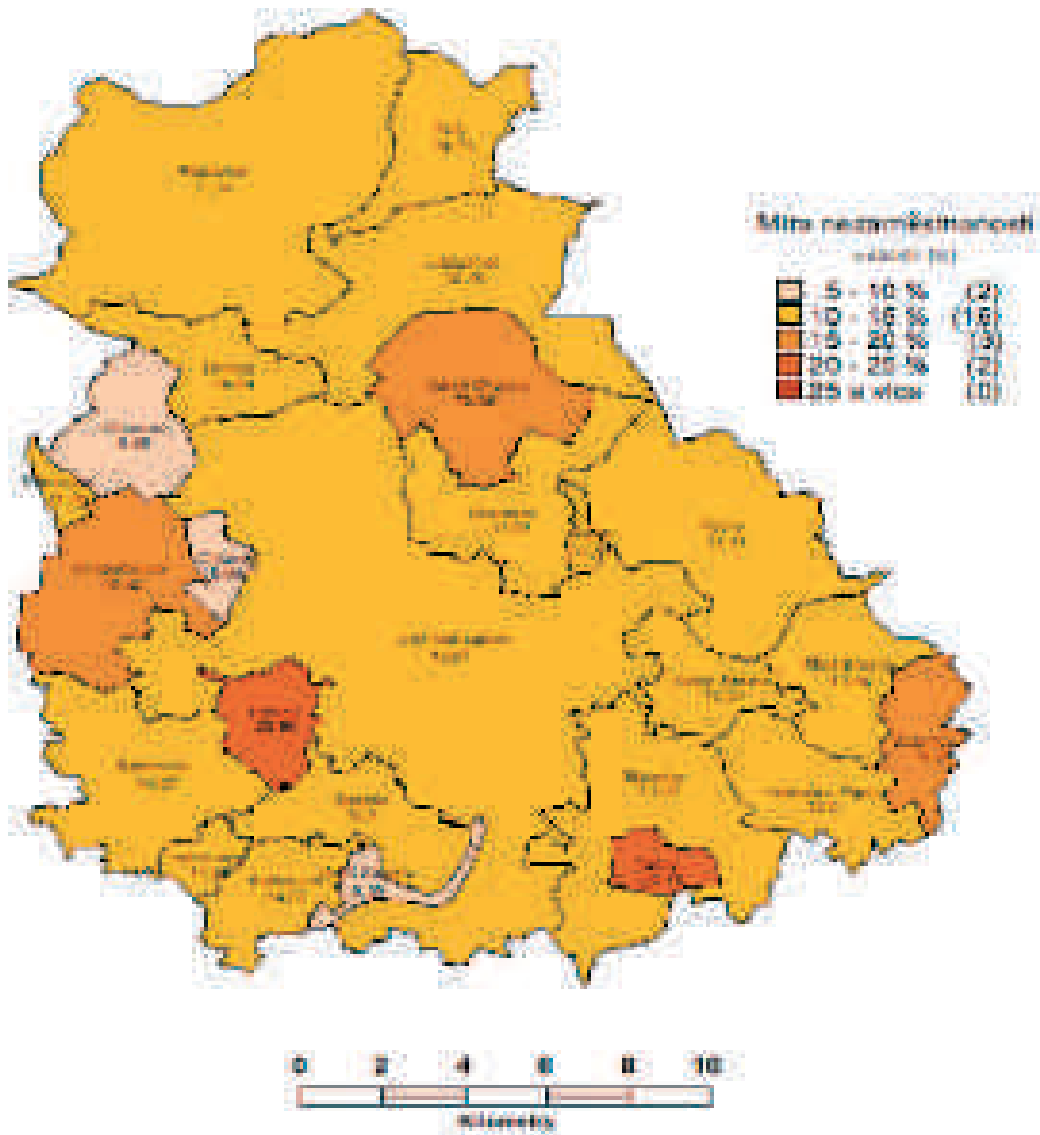
Tabulka 14: Míra podnikatelské aktivity v Ústí nad Labem

Ukazatel	Rok			
	2000	2002	2004	2005
Fyzické osoby	20 200	21 324	22 417	16 023
Právnické osoby	4 358	5 205	5 866	5 314
Počet registrovaných podnikatelů celkem	24 574	26 546	28 303	21 337

Zdroj: Ústí nad Labem v číslech

Mapka 2: Míra nezaměstnanosti v okrese Ústí nad Labem

Pozn.: Údaje jsou k 31.12.2006
Převzato z: Úřad práce v Ústí nad Labem – Roční zpráva 2006

Tabulka 15: Vývoj počtu zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných v Ústeckém kraji

Zaměstnanci a OSVČ	stav k	
	31.12. 2005	31.12. 2006
zaměstnanci u firem se stavem nad 25 zaměstnanců	194 958	213 058
zaměstnanci u drobných a středních firem se stavem do 25 zaměstnanců	85 488	69 724
osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ)	49 403	51 244
celková zaměstnanost (zaměstnanost u firem všech velikostních kategorií + OSVČ)	329 849	334 026

Převzato z Analýzy trhu práce v Ústeckém kraji za rok 2006

Tabulka 16: Vývoj trhu práce v Ústí nad Labem

rok	počet uchazečů o zaměstnání	nezaměstnanost (%)
2002	7 340	14,8
2003	7 405	14,7
2004	7 419	14,7
2005	6 448	12,8
2006	6 518	12,9
2007	5 927	11,8

Zdroj: Správa služeb zaměstnanosti

Pozn.: Údaje jsou vždy k dubnu příslušného roku.

Tabulka 17: Struktura uchazečů o zaměstnání v Ústeckém kraji

KZAM	stav k			
	31. 12. 2005		31. 12. 2006	
	abs.	v %	abs.	v %
Zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci	473	0,7	436	0,7
Vědeckí a odborní duševní pracovníci	2 080	2,9	2 025	3,2
Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech	4 443	6,3	4 071	6,4
Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	4 299	6,1	3 975	6,2
Provozní pracovníci ve službách a obchodě	11 070	15,7	10 080	15,8
Kvalif. dělníci v zemědělství, lesnictví a v příbuz. oborech	1 224	1,7	1 042	1,6
Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři	11 494	16,3	9 827	15,4
Obsluha strojů a zařízení	5 321	7,5	4 623	7,3
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	27 643	39,3	25 186	39,6
Příslušníci armády	127	0,2	59	0,1
nej.	2 358	3,3	2 328	3,7
celkem	70 532	100,0	63 652	100,0

Převzato z Analýzy trhu práce v Ústeckém kraji za rok 2006

Tabulka 18: Největší zaměstnavatelé v okrese Ústí nad Labem k 31.12.2005

Název zaměstnavatele	Počet zaměstnanců v okrese
Masarykova nemocnice	2265
Spolek pro chemickou a hutní výrobu a.s.	1016
České dráhy, a.s. - Depo kolejových vozidel	983*)
Black & Decker (Czech) s.r.o.	905
Česká pošta, státní podnik, Praha	889
METAL Ústí n.L., a.s.	842
České dráhy, a.s.	836
Univerzita J. E. Purkyně, UL	778
SETUZA a.s.	650
Statutární město Ústí nad Labem	550
České dráhy, a.s. - Správa dopravní cesty	537*)
Dopravní podnik města Ústí nad Labem a.s.	491
ČESKÝ TELECOM, a.s.	476
Globus ČR, k.s.	455
Ústecký kraj	426
Dalkia Česká republika, a.s.	394
DRINKS UNION a.s.	339
Chabařovické strojírny, a.s.	329
INPEKO, spol. s r.o.	327
Makro Cash & Carry ČR s.r.o.	286
Stavby silnic a železnic, a.s.	281
CHEMOPHARMA, a.s.	269
Carrefour Česká republika s.r.o.	269
Technické služby města Ústí nad Labem, s.r.o.	175

Převzato z pracovního materiálu Investorské centrum Ústí nad Labem

Pozn.: Údaje označené hvězdičkou jsou k 31.12.2004.

Charakteristika města

Ekonomická struktura a podnikání

Přestože je Ústí nad Labem vnímáno jako tradiční průmyslové město, role průmyslu se díky restrukturalizaci v posledních letech přiblížila významu, které toto odvětví má ve srovnatelných městech. V průmyslu pracovalo v roce 2001 přibližně 20 % obyvatel, zatímco v terciálním sektoru to bylo 70 % obyvatel (viz tabulka 13). Dominujícím ekonomickým odvětvím v Ústí nad Labem jsou tedy služby, zejména pak doprava a spoje.

Jak ukazuje tabulka 14, podnikatelská aktivita v Ústí nad Labem od roku 2000 rostla, avšak v roce 2005 došlo k výraznému úbytku počtu podnikajících fyzických osob. Příčinou bylo zavedení minimální daně pro každou podnikající fyzickou osobu, což řadu podnikatelů nevyvíjejících žádnou aktivitu přimělo k formálnímu ukončení činnosti. V roce 2004 tvořily přibližně 30 % podnikatelů subjekty vyvíjející činnost v oblasti služeb pro podniky, nemovitostí, pronajímání movitostí, výzkumu nebo vývoje. V posledních letech roste v Ústeckém kraji počet zaměstnanců i podnikajících osob samostatně výdělečně činných, (viz tabulka 15).

V podnikání mají význam nejen tradiční, zavedené podnikatelské lokality a podniky, ale také nově vznikající průmyslové zóny. V případě Ústí nad Labem se jedná především o zónu Severní Předlice v bezprostřední blízkosti dálnice D8, rozvíjenou od roku 2002, v níž v poslední době vzniklo, resp. založilo své pobočky několik významných firem vč. zahraničních. Objem investic v průmyslové zóně Severní Předlice dosahoval v uplynulých letech celkem asi 500 mil. Kč ročně a vytvořeno bylo několik stovek pracovních míst. V sousedství Severních Předlic leží připravovaná průmyslová zóna Jižní Předlice. V městské části Neštětice se nachází další průmyslová zóna Tonaso.

Největší zaměstnavatelé

Největším zaměstnavatelem na území města jsou přirozeně významné veřejné subjekty, např. Masarykova nemocnice nebo České dráhy. Role ČD je relativně významnější ve srovnání s ostatními krajskými městy, a to díky několika významným železničním stanicím a díky tomu, že Ústí nad Labem je významným železničním uzlem. Mezi největší průmyslové podniky ve spádové oblasti Ústí nad Labem patří především ty, které podnikají ve službách, stavebnictví nebo průmyslu (např. potravinářském, chemickém, zpracování kovu). Mezi největší podniky patří průmyslové závody Setuza a Spolchemie, mezi strojírenskými a metalurgickými firmami dominují např. METAL, a. s., Pierburg AG, Black&Decker, Matthey či Kone (poslední dvě zmíněné jsou novými investicemi v průmyslové zóně Severní Předlice). Obecně platí, že průmysl v Ústí nad Labem není příliš diverzifikovaný a stojí na několika málo výrazně dominujících odvětvích. Největším podnikem ve městě je Spolek pro chemickou a hutní výrobu, a. s. (Spolchemie), který byl založen již v roce 1856 a patří k nejvýznamnějším chemickým podnikům v Česku a u některých produktů dokonce k předním evropským produ-

centům. Spolchemie se zaměřuje především na výrobu anorganických chemikálií, syntetických pryskyřic a organických barviv.

Druhým největším průmyslovým podnikem je SETUZA, a. s., největší český zpracovatel rostlinných olejů a jedlých tuků. Ve městě působí již od roku 1848 a spolu se Spolchemií je dnes již neodmyslitelnou součástí historie města. Od počátku roku 2007 vlastní podnik Setuza firma Campaspol, v níž je zastoupena Spolchemie. Tím došlo k propojení obou velkých průmyslových podniků, Setuzy a Spolchemie.

Strojírenství, metalurgie a automobilový průmysl se rozvíjí v posledních letech i díky přílivu nových investic ze zahraničí. K tradičním ústeckým podnikům tak přibýly nové významné průmyslové podniky METAL, a. s. (existuje v Ústí n. L. už několik desítek let, ale počátkem 90. let 20. století se rozrostl díky investicím z Německa) a Pierburg, s.r.o., oba členové skupiny Kolbenschmidt Pierburg AG, a od roku 2002 i firma Black&Decker (Czech), s. r. o., výrobce elektrických zařízení. Po dobudování průmyslové zóny Severní Předlice přišly do Ústí významné společnosti jako Matthey (člen významné nadnárodní ocelářské skupiny Arcelor) či Kone. Do zóny se také přestěhuje společnost Materialise, která dnes sídlí ve Velkém Březně.

Na Ústecku jsou zastoupeny všechny významné, na tuzemském trhu působící banky. Svá sídla zde mají velké podniky s celostátním i zahraničním významem. V chemickém průmyslu je to opět Spolek pro chemickou a hutní výrobu, a. s., v potravinářském průmyslu SETUZA, a. s., DRINKS UNION, a. s., Strojírenský průmysl zastupuje METAL Ústí n. L., a. s., Chabařovické strojírní, a. s., a Black&Decker (Czech), s. r. o. ČETRANS, a. s., je významným automobilovým dopravcem. Rozvíjí se i terciární sféra a rozšířila se síť hypermarketů (Globus ČR, k. s., Makro Cash & Carry ČR, s. r. o., Tesco Stores ČR, a. s.). Pokud se týká stavebnictví, významné podniky jsou v okrese zastoupeny nižšími organizačními složkami (např. SSŽ), za místní subjekty je možné např. jmenovat AZ SANACE, a. s., a ISTAR, spol. s r.o., Ravel (Roční zpráva 2006, Úřad práce).

Trh práce a nezaměstnanost

Ústecký kraj (resp. Region soudržnosti NUTS II Severozápad) je dlouhodobě postižen strukturálními problémy souvisejícími s útlumem některých průmyslových odvětví. V důsledku toho se celý region dlouhodobě potýká s vysokou mírou nezaměstnanosti (viz mapka 2). Velkým problémem je trvale nízká mobilita obyvatelstva a neochota měnit bydliště z důvodu hledání práce.

Ústí nad Labem vykazuje v rámci kraje relativně příznivé hodnoty míry nezaměstnanosti. V posledních letech je navíc trend vývoje situace na trhu práce příznivý a nezaměstnanost se daří snižovat. V letech 2002-2007 se míra nezaměstnanosti v Ústí nad Labem snížila o 3 procentní body ze 14,8 % na 11,8 % (viz tabulka 16). Přestože část poklesu lze přičíst změně metodiky počítání míry nezaměstnanosti v roce 2004, je pokles signifikantní. Počet uchazečů o zaměstnání, který se v letech 2002-2004 pohyboval setrvale kolem 7,4 tisíce, je dnes nižší než 6 tisíc.

Růst počtu zaměstnanců ukazuje také tabulka 15. V letech 2005–2006 se počet zaměstnaných lidí v Ústeckém kraji zvýšil o 5 tisíc, což dokládá pokles míry nezaměstnanosti nejen ve městě, ale i v jeho okolí.

Struktura nezaměstnanosti podle Analýzy trhu práce v Ústeckém kraji vykazuje obvyklé charakteristiky. Nejvíce uchazečů na jedno volné pracovní místo je v Ústeckém kraji u lidí bez vzdělání, se základním vzděláním a zejména s nižším středním vzděláním, nejméně naopak u vysokoškolsky vzdělaných lidí.

Nejvíce postihuje nezaměstnanost absolventy a lidi v předdůchodovém věku. Ke konci roku 2006 bylo přibližně 50 % nezaměstnaných bez práce déle než 1 rok a naopak asi 20 % nezaměstnaných hledá práci po dobu kratší než 3 měsíce. Asi 40 % uchazečů o zaměstnání jsou nekvalifikovaní dělníci (viz tabulka 17), v okrese Ústí nad Labem jsou často bez práce také prodavači, pomocníci a uklízeči.

Největší zaměstnavatele v okrese Ústí nad Labem ukazuje tabulka 18.

Shrnutí

- Tradiční průmyslové město si svou pozici v průmyslu částečně uchovává, klíčovým ekonomickým sektorem jsou však služby
- Málo diverzifikovaná ekonomická základna, zejména v sektoru průmyslu
- Dominance chemického a potravinářského průmyslu doplněná strojírenským a kovodělným průmyslem
- Nová průmyslová zóna Severní Předlice a několik dalších průmyslových zón z období po roce 1989
- V posledních letech růst podnikatelské aktivity ve městě
- Vysoká míra nezaměstnanosti v rámci Česka, relativně nízká v rámci kraje, v poslední době vykazuje pokles

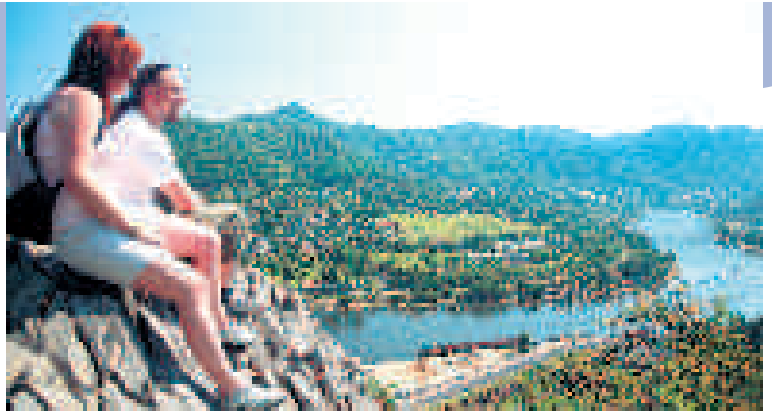
Kapitola blíže analyzuje jedno ze specifických ekonomických odvětví – cestovní ruch. Specifičnost tohoto odvětví spočívá v jeho multidisciplinarnosti a tematickém přesahu do dalších oblastí (kultura, sport, doprava, volnočasové aktivity). Součástí kapitoly je jednak analýza hlavních atraktivit a atrakcí ve městě, dále pak rozbor základních statistických údajů týkajících se cestovního ruchu a údaje týkající se marketingu a organizací cestovního ruchu.

Tabulky, grafy, mapky

Tabulka 19: Zahraniční návštěvníci ubytovaní v hromadných ubytovacích zařízeních v Ústeckém kraji (2004)

země	počet návštěvníků	podíl (v %)	průměrná délka pobytu (počet dní)
Německo	84 607	57,0	4,7
Slovensko	11 275	7,6	4,8
Nizozemsko	10 171	6,9	4,0
Dánsko	6 641	4,5	3,5
Velká Británie	3 496	2,4	3,8
Rakousko	3 428	2,3	3,1
Polsko	3 199	2,2	3,1
Rusko	2 301	1,6	8,9
Itálie	2 282	1,5	3,0
Belgie	1 959	1,3	3,3
Francie	1 881	1,3	3,1
Švédsko	1 656	1,1	3,5
USA	1 249	0,8	3,6
Japonsko	1 241	0,8	6,9
Švýcarsko	895	0,6	3,6
ostatní	12 160	8,2	-
celkem	148 441	100,0	4,6

Převzato z Marketingové studie na podporu rozvoje cestovního ruchu na Ústecku

Charakteristika města

Návštěvnost regionu

Návštěvnost Ústeckého kraje podle počtu hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních má v posledních letech klesající tendenci. Počet návštěvníků nocujících v hromadných ubytovacích zařízeních se v letech 2000-2004 snížil z 930 tis. na 530 tis. a v roce 2005 dokonce na 390 tis. (ČSÚ). Je velmi pravděpodobné, že úbytek postihl i město Ústí nad Labem. Průměrná délka pobytu návštěvníků v roce 2005 dosahovala v Ústeckém kraji 4,3 dne, což je v rámci Česka průměrná hodnota.

Počet zahraničních návštěvníků v hromadných ubytovacích zařízeních v roce 2004 ukazuje tabulka 19. Je přirozené, že většinu zahraničních návštěvníků tvoří Němci. S výrazným odstupem v pořadí následují Slováci, Nizozemci, Dánové a Britové. Obecně do Ústeckého kraje jezdí především turisté z evropských zemí, a to především z vyspělých západoevropských.

Turistické regiony a oblasti

Ústí nad Labem je v členění agentury CzechTourism součástí marketingového turistického regionu Severozápadní Čechy (kryje se s Ústeckým krajem), na nižší hierarchické úrovni pak tři turistické oblasti: Děčínsko a Lužické hory, Krušné hory a Podkrušnohoří (spadá do něj území okresů Ústí nad Labem, Teplice, Most a Chomutov). Členění území pro potřeby cestovního ruchu tedy v okolí Ústí nad Labem kopíruje správní hranice, což v jiných částech Česka zdaleka není obvyklé.

Důležitým subjektem cestovního ruchu v regionu je Svaz cestovního ruchu Deliteus (zájmové sdružení právnických a fyzických osob), který funguje jako organizace cestovního ruchu pro okresy Děčín, Litoměřice, Ústí nad Labem a Teplice, tedy většinu území turistického regionu Severozápadní Čechy.

Atraktivity a atrakce

Ústí nad Labem je městem, jehož hlavní ekonomický potenciál spočívá jinde než v cestovním ruchu. Souvisí to také s přetrvávající image města, které je tradičně vnímáno jako průmyslové centrum (ačkoli podíl průmyslu na ekonomice Ústí nad Labem je dnes v rámci srovnatelných měst průměrný). Cestovní ruch je nicméně důležitým doplňkovým odvětvím místní ekonomiky. Samotné město má řadu kulturních a historických atraktivit a zajímavý, neobvyklý krajinný ráz daný velkými výškovými rozdíly. V okolí města se nachází další kulturně-historické a především přírodní atraktivity.

Mezi hlavní atraktivity a atrakce města Ústí nad Labem lze zařadit:

- hrad Střekov – upravená zřícenina na skále nad pravým břehem Labe tvořící výraznou dominantu města,
- Větruše – výletní zámeček s restaurací, kongresovými prostory a volnočasovým areálem (sportoviště, zrcadlové a přírodní bludiště, dětský koutek)
- ZOO Ústí nad Labem – kromě chovu exotických zvířat také řada doprovodných programů a dalších atraktivit,
- Muzeum města Ústí nad Labem s expozicí věnovanou městu a nejbližšímu okolí,
- palácové vily - pozoruhodný doklad prvorepublikové architektury,
- kostel sv. Vojtěcha s klášterem,
- kostel Nanebevzetí Panny Marie – kostelní věž je od náletu na konci 2. světové války odchýlena téměř 2 m od svislé osy a je nejmějšší věží ve střední Evropě,
- naučné stezky – např. Pod Vysokým Ostrým, Větruše – Vrkoč, Bertino údolí,
- Mariánský most – architektonický zajímavý objekt zařazený mezi deset nejkrásnějších staveb posledního desetiletí 20. století
- řeka Labe – výletní plavby a možnost vodních sportů

V okolí města jsou hlavními atraktivitami a atrakcemi:

- CHKO Labské pískovce - pískovcové skály a skalní města (Tiské stěny, Rájecké a Ostrovské skály),
- CHKO České středohoří - čedičové a znělcové kuželovité a věžovité vrcholy a známá scenérie strmého údolí Labe nazývaného Porta Bohemica,
- Krušné hory - východní část chráněna jako přírodní park Východní Krušné hory, lyžařské středisko Zadní Telnice, běžecký areál Adolfov,
- Muzeum lidové architektury Zubrnice - nejnovější skanzen v Česku,
- Zubrnická museální železnice,
- novorenesanční zámek Velké Březno z poloviny 19. století,
- Přemyslovské Stadice – obec, ke které se váže jedna z nejstarších českých pověstí o Přemyslu Oráčovi
- napoleonská bojiště u Chlumce – naučná historická stezka vedoucí po dávných bojištích bitev v roce 1813
- horolezecké oblasti v okolí města.

Turistickými atrakcemi jsou dále různorodá sportoviště, kulturní zařízení a akce, které se v nich pořádají. Mezi nejznámější pravidelné kulturní a sportovní akce konané v Ústí nad Labem patří:

- Folkový a country festival Trampská Porta,
- Mezinárodní jazz & blues festival,
- Mezinárodní festival sborového zpěvu,
- Mezinárodní taneční festival.

Ústí nad Labem se také stalo dějištěm renomovaných festivalů (např. Kinematograf bratří Čadíků, Barevná planeta, Febiofest apod.).

Ubytovací a doplňkové služby

Ústí nad Labem disponuje širokou škálou ubytovacích kapacit různorodé kvality a kategorie. Problémem je poměrně nízký počet ubytovacích zařízení vyšší kategorie a relativní nedostatek větších ubytovacích kapacit využitelných např. zájezdovými autobusy. Pro tyto účely jsou k dispozici 3 hotely: Interhotel Bohemia, Hotel Best Western Vladimír a Hotel Palace. Tato největší ubytovací zařízení jsou doplněna penziony a menšími hotely a také řadou ubytoven včetně vysokoškolských kolejí dostupných zčásti také pro turisty. Celková kapacita ubytovacích zařízení ve městě čítá přibližně 1100 lůžek plus cca 380 lůžek Ubytovny Masarykovy nemocnice a v létě až 1500 lůžek na vysokoškolských kolejích. Ubytovny tak tvoří asi 60 % celkové lůžkové kapacity města, hotely se podílejí 22 %, penziony 9 % a ostatní ubytovací zařízení 9 %.

Informační služby ve městě zajišťuje Informační centrum města Ústí nad Labem (člen Asociace turistických informačních center).

V Ústí nad Labem působí na tři desítky cestovních kanceláří, jen jedna se však zabývá také inomingovým turismem (M⁺PLUS TRAVEL, a. s.). Turistům přijíždějícím do Česka, zejména pak do Ústeckého kraje nabízí rezervace ubytování v Česku, kompletní turistické balíčky, okružní jízdy, produkty incentivní turistiky, zajišťuje individuální výletní programy, občerstvení na cestě, dětské programy, poskytují průvodcovský servis.

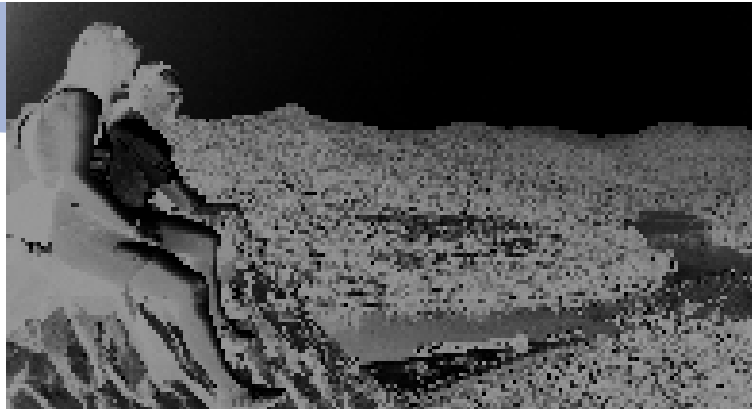
Organizace cestovního ruchu

Klíčovými subjekty cestovního ruchu ve městě nebo s působností zasahující na území města jsou:

- Statutární město Ústí nad Labem vč. Informačního střediska města Ústí nad Labem (prezentace, propagace vč. tvorby a tisku propagačních materiálů, informační služby),
- Ústecký kraj (koordinace rozvoje cestovního ruchu v kraji, vlastní nástroje podpory cestovního ruchu),
- Svaz cestovního ruchu Deliteus (zájmové sdružení právnických a fyzických osob, spolupráce s veřejnými i soukromými subjekty, tvorba turistických produktů, realizace vlastních rozvojových projektů, společná propagace i na větších akcích).

Druhé bydlení

Specifickou formou cestovního ruchu je druhé bydlení. Jedná se o formu cestovního ruchu, která má relativně nízké nároky na pestrost služeb a zvláště ve venkovských oblastech bývá často významným stabilizačním prvkem sídelního systému. Podle Marketingové studie cestovního ruchu je v Ústí nad Labem jako krajském městě druhé bydlení nepříliš časté, přesto však hustota objektů individuální rekreace v roce 2001 dosahovala hodnoty 11,6 objektů/km², což je dokonce vyšší údaj než za Ústecký kraj jako celek (4,8 objektů/km²).

Shrnutí

- Atraktivní výškově členitá krajina a kombinace přírodních a kulturních hodnot
- Výrazný pokles počtu nocujících návštěvníků v posledních letech v kraji
- Nízká atraktivita centra města, absence historického jádra
- Nevyhovující kvalitativní struktura ubytovacích zařízení (málo zařízení vyšší kategorie)
- Relativní nedostatek větších ubytovacích zařízení využitelných pro větší zájezdy a skupiny (kapacita je rozdělena do většího počtu zařízení s malou kapacitou)
- Pro rozvoj cestovního ruchu nepříznivá výchozí image města
- Existence regionální destinační organizace - Svazu cestovního ruchu Deliteus

Občanská vybavenost sice nepředstavuje oblast, která stimuluje ekonomický rozvoj města nebo zvyšuje jeho konkurenceschopnost, ale je jedním z nutných předpokladů života ve městě. Kvalitní a dostupná občanská vybavenost je důležitým stabilizačním prvkem ve vztahu k obyvatelstvu města a výrazně pomáhá zvyšovat kvalitu života ve městě.

Občanská vybavenost (též sociální infrastruktura) je analyzována v několika oblastech:

- školství a vzdělávání,
- kultura, sport a další volnočasové aktivity,
- zdravotnictví,
- sociální služby.

V oblasti občanské vybavenosti je obtížné porovnávat zjištěné informace s referenčními městy. Např. údaje o počtu ani kapacitě jednotlivých zařízení nevypovídají o kvalitě poskytovaných služeb ani o jejich dostupnosti. Proto v této kapitole srovnání s referenčními městy není použito.

6.

Tabulky, grafy, mapky

Tabulka 20: Studenti Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v roce 2005

	UJEP		z toho jednotlivé fakulty, ústavy					
	abs.	v %	Pedagog. fakulta	Fakulta sociálně-ekonomická	Fakulta životního prostředí	Fakulta užitého umění	Ústav řízení a techniky	Ústav zdravotn. studií
Počty studentů celkem	7 812	100,0	4 622	1 730	805	191	359	105
z toho dle typu programu:								
Bc.	3 800	48,6	905	1 598	678	155	359	105
Mag.	3 718	47,6	3 615	-	103	-	-	-
Mag. navazující	264	3,4	72	132	24	36	-	-
Doktorský	30	0,4	30	-	-	-	-	-
z toho dle formy studia:								
prezenční	5 899	75,5	3 852	1 101	524	191	126	105
kombinované	1 913	24,5	770	629	281	-	233	-

Zdroj: Ústí nad Labem v číslech

Tabulka 21: Počet studentů na jednotlivých fakultách UJEP v letech 2000-2004

Fakulta	2000	2001	2002	2003	2004
Pedagogická fakulta	3 808	3 915	3 992	4 240	4 622
Fakulta sociálně-ekonomická	1 254	1 271	1 430	1 544	1 730
Fakulta životního prostředí	477	503	616	815	805
Fakulta užitého umění	119	133	146	172	191
Ústav řízení a techniky	121	181	295	361	359
Ústav zdravotnických studií	x	x	x	x	105

Zdroj: Ústí nad Labem v číslech

Tabulka 22: Vybrané údaje o zdravotnickém systému Ústeckého kraje v roce 2005

Ukazatel	Hodnota
Počet lůžkových zdravotnických zařízení	36
Počet nemocnic celkem	20
Lůžka v nemocnicích celkem	5 485
na 10 000 obyvatel	66,63
Počet nemocni následné péče	7
Odborné léčebné ústavy celkem	16
Z toho léčebny dlouhodobě nemocných (LDN)	6
Počet lůžek v LDN	477
Lázeňské léčebny	3
Lékaři v nemocnicích (počet úvazků)	1 092,88
Všeobecné sestry a porodní asistentky v nemocnicích (počet úvazků)	3 630,77
Lékaři v ambulantní péči (počet úvazků)	1946,09
Farmaceuti v lékárenské péči (počet úvazků)	340,87

Zdroj: www.uzis.cz

Charakteristika města

Školství a vzdělávání

V okrese Ústí nad Labem se v současné době nachází 50 mateřských škol (Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Ústeckém kraji ve školním roce 2004/2005). Téměř všechny jsou zřízeny městem Ústí nad Labem, příp. okolními městy a obcemi, pouze čtyři mají jiného zřizovatele. V současné době (2005) navštěvovalo mateřské školy v okrese Ústí nad Labem 3 284 dětí (z toho 71 integrovaných postižených dětí), přičemž kapacita mateřských škol činila 3 720 míst. Obsazenost mateřských škol dosahovala 88,3 %, což je v rámci Ústeckého kraje průměrná hodnota (Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Ústeckém kraji ve školním roce 2004/2005). V mateřských školách bylo ve stejné době zaměstnáno 272 pedagogických a 172 nepedagogických pracovníků. Síť mateřských škol je průběžně racionalizována podle demografického vývoje v jednotlivých obcích a částech města Ústí nad Labem. V posledních letech se ve městě začíná zvolna projevovat problém nedostatku volných míst v mateřských školách v důsledku rostoucího počtu žáků.

V okrese Ústí nad Labem fungovalo ve školním roce 2004/2005 30 základních škol (z toho 19 ve městě Ústí nad Labem), jejichž zřizovateli byly výhradně města a obce. 471 tříd navštěvovalo v tomto školním roce 10 558 dětí (z toho 1 140 integrovaných postižených dětí), tzn. v jedné třídě bylo průměrně 22,4 dětí, což je obvyklá hodnota. V důsledku ubývání počtu dětí dochází k mírnému snižování počtu tříd i počtu dětí ve třídách. Na základních školách vyučovalo v roce 2004/2005 762 pedagogických pracovníků, z nichž více než 85 % mělo kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost, což je v rámci Ústeckého kraje nejvyšší hodnota (Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Ústeckém kraji ve školním roce 2004/2005).

V Ústí nad Labem působí čtyři základní umělecké školy:

- Základní umělecká škola Evy Randové, Ústí nad Labem, W. Churchilla 4
- Základní umělecká škola, Ústí nad Labem-Neštěmice, Národní 209
- Základní umělecká škola – výtvarné studio, Střekovské nábřeží 18
- Základní umělecká škola, Husova ul.

Na středních školách ve školním roce 2004/2005 studovalo 6 735 studentů v denním studiu a 454 studentů v distančním studiu (Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Ústeckém kraji ve školním roce 2004/2005). Na území města působí v současnosti několik středních škol. Jedná se o dvě všeobecně vzdělávací střední školy (gymnázia) a o řadu středních odborných škol. Ústeckým krajem jsou ve městě zřízeny tyto dvě všeobecně vzdělávací střední školy:

- Gymnázium, Ústí nad Labem, Jateční 22
- Gymnázium dr. Václava Šmejkal, Ústí nad Labem, Stavbařů 5

Dalším gymnáziem ve městě je Gymnázium Schola Ludus zřízené neziskovou organizací.

Ústecký kraj je dále zřizovatelem středních odborných škol s pestrým tematickým zaměřením. Zejména výběr technických oborů je ve městě velmi bohatý. V Ústí nad Labem se nacházejí tyto střední odborné školy zřízené Ústeckým krajem:

- Obchodní akademie a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky
- Obchodní akademie, Ústí nad Labem, Národního odboje 17
- Střední průmyslová škola strojní a elektrotechnická, Ústí nad Labem, Resslova 5
- Střední průmyslová škola, Ústí nad Labem, Stará 99
- Střední odborná škola, Ústí nad Labem, Stará 100
- Střední škola obchodu a služeb, Ústí nad Labem, Keplerova 7
- Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední škola zdravotnická, Ústí nad Labem, Palachova 35
- Integrovaná střední škola stavební, Ústí nad Labem, Čelakovského 5
- Střední škola elektrotechniky a spojů, Ústí nad Labem-Stříbrníky
- Střední škola technická, Ústí nad Labem, U Panského dvora 1006

Další střední školy ve městě mají jiného zřizovatele nebo jsou soukromé:

- I. Soukromé SOU s.r.o., Ústí nad Labem
- ISS - COP, Ústí nad Labem
- Jazyková škola Ing. P. Moudré
- Obchodní akademie, Ústí nad Labem
- SOU technické, Ústí nad Labem
- SOU, OU a U, Ústí nad Labem
- Soukromá soc. právní akademie, s.r.o., Ústí nad Labem
- Soukromé SOU Industria s.r.o., Ústí nad Labem
- Soukromá SŠ obchodní a provozně hotelová, Ústí nad Labem
- Soukromá OA BSL s.r.o., Ústí nad Labem
- Soukromé SOU stavební LIVA, Ústí nad Labem
- Střední odborné učiliště, Ústí nad Labem
- Střední průmyslová škola strojní a elektrotechnická, Ústí nad Labem
- Škola managementu a služeb, Ústí nad Labem

Ústí nad Labem je sídlem Univerzity Jana Evangelisty Purkyně (UJEP), která patří v rámci Česka k významným regionálním vysokým školám. Profil univerzity částečně navazuje na strukturu středních škol ve městě, z větší části však poskytuje vzdělání jiného odborného či tematického zaměření. Tato skutečnost výrazně zvyšuje regionální význam Ústí nad Labem. V současné době má UJEP tyto fakulty:

- filozofická,
- sociálně-ekonomická,
- užitého umění a designu,
- výrobních technologií a managementu,
- životního prostředí,
- pedagogická,
- přírodovědecká,

a dále Ústav zdravotnických studií a Ústav slovansko-germánských studií (pozn.: v tabulkách 20 a 21 chybí nově vzniklé fakulty přírodovědecká a filozofická).

Na UJEP studovalo v roce 2005 přibližně 7,8 tis. studentů (viz tabulka 20). Přibližně polovina jich studovala v magisterském studiu (zejména na pedagogické fakultě) a polovina ve studiu bakalářském. Asi ¾ studentů studovalo prezenční formou studia, zbývající část distanční formou. Jednoznačně největší počet studentů navštěvuje pedagogickou fakultu (viz tabulka 21). V roce 2005 působilo na UJEP asi 350 odborných pracovníků, z toho více než 60 % opět na pedagogické fakultě (Ústí nad Labem v číslech).

Kultura, sport a další volnočasové aktivity

Významným kulturním zařízením ve městě je Kulturní středisko města Ústí nad Labem (příspěvková organizace města). Středisko zajišťuje řadu jednorázových i pravidelných akcí a oslav vč. mezinárodních festivalů sborového zpěvu a známé Trampské porty. Druhým nejvýznamnějším kulturním zařízením je Severočeské divadlo opery a baletu.

V Ústí nad Labem se nachází několik desítek kulturních klubů a dále 5 kin a 2 divadla:

- Dům kultury města Ústí nad Labem,
- biograf U Františka,
- filmový klub Aula,
- kino Hraníčář,
- Prostor Mumie s filmovým klubem,
- Činoherní studio Ústí nad Labem,
- Severočeské divadlo opery a baletu.

Ve městě se připravuje výstavba multifunkčního centra s hypermarketem a multikinem.

Hlavní volnočasovou organizací pro děti a mládež ve městě je

Dům dětí a mládeže, nabízející různé zájmové aktivity, pořádající akce pro děti a mládež a provozující informační centrum pro mládež. Pro děti a mládež funguje ve městě dále několik desítek dalších zájmových organizací.

V Ústí nad Labem působí desítky sportovních klubů a oddílů (vč. několika turistických klubů a oddílů zimních sportů), a to na závodní i amatérské úrovni. Jejich výčet by byl pro účely analytického profilu města příliš podrobný. Nejvíce členů mají sportovní oddíly fotbalové (přibližně 3,5 tis.), volejbalové (kolem 1,24 tis.), bojových umění (kolem 1,15 tis.) a hokejbalu (necelých 800; Ústí nad Labem v číslech). Fotbal a volejbal mají také ve městě největší počet oddílů a klubů.

Mezi hlavní sportovní areály a centra ve městě patří (podle Ústí nad Labem v číslech):

- hala TJ Chemicke (víceúčelová hala, hřiště pro fotbal, volejbal, plážový volejbal a házenou s širokým zázemím),
- hala SKP Sever (tělocvičny, posilovny, sauna atd.),
- hala Pedagogické fakulty UJEP (víceúčelová hala, posilovna, prostory pro atletiku, tenis, stolní tenis, sauna atd.),
- hala TJ Slavoj Severotuk (víceúčelová hala, tělocvična, hřiště pro ricochet, stolní tenis),
- plavecká hala Klíše (bazény, sauna, solárium atd.),
- koupaliště Brná,
- Městské lázně (bazény, sauna, solárium, fitness atd.),
- zimní stadion (krytá ledová plocha, sauna, posilovna a další zázemí),
- městský stadion (atletický stadion, hřiště na fotbal, házenou, volejbal),
- Stadion mládeže (atletický stadion, hřiště na volejbal a malou kopanou),
- Lyžařské středisko Zadní Telnice (sjezdové lyžování) a Ski Centrum Adolfovo (běžecké lyžování).

V poslední době vzniklo ve městě několik nových víceúčelových sportovních zařízení, v nichž jsou např. v základních a středních školách v určenou dobu pronajímány prostory pro sport a volný čas veřejnosti.

V Ústí nad Labem chyběl až do jara 2007 profesionální sportovní klub, který by provozoval některý ze dvou v Česku mediálně nejsledovanějších sportů na špičkové (prvoligové) úrovni. Postup hokejového týmu Ústeckých lvů do extraligy ledního hokeje v roce 2007 lze proto považovat za důležitý nejen ze sportovního hlediska, ale i z hlediska image, prezentace a marketingu města. Úspěchy však ústecké sportovní kluby mají v dalších sportech, např. mužském basketbalu (BK SČP Ústí nad Labem) a volejbalu (SKV Ústí nad Labem), kde působí v nejvyšších domácích soutěžích. Pořádí podpory sportů ze strany města je přitom hokej, fotbal, basketbal, volejbal.

Zdravotnictví a sociální služby

Ústí nad Labem je vybaveno několika významnými zdravotnickými pracovišti. Údaje o zdravotnickém systému Ústeckého kraje přibližuje tabulka 22.

Hlavní organizací je Masarykova nemocnice s jedním hlavním a 5 detašovanými pracovišti na území města. Masarykova nemocnice má celokrajský význam, je krajskou příspěvkovou organizací a koncentruje veškerá oddělení zdravotnické péče. V nemocnici pracovalo v roce 2004 kolem 2,1 tis. zaměstnanců, z toho 300 lékařů, přičemž jejich počet v předchozích letech mírně rostl (Výroční zpráva Masarykovy nemocnice 2005).

V Ústí nad Labem dále působí několik soukromých sanatorií a lékařských pracovišť, např. soukromé sanatorium Senior, s. r. o., Sanatorium Demosthenes, s. r. o., ambulantní zařízení Doctus, s. r. o., a Ústecká poliklinika, s. r. o. Ve městě sídlí několik lékařských laboratoří, lékáren a řada ordinací praktických i specializovaných lékařů. Ústí nad Labem je sídlem zdravotnického

ústavu a krajské hygienické stanice.

V oblasti sociálních služeb ve městě působí řada organizací s různorodou náplní činnosti, mezi nejvýznamnější z nich patří: domovy pro osoby se zdravotním postižením (Hlíňany, Severní Terasa, Trmice, Všebořice),

- domovy pro seniory (Severní Terasa, Bukov, Dobětice, Chlumec, Krásné Březno, Orlická, Velké Březno),
- azylový dům pro matky s dětmi Orlická,
- pečovatelská služba Velké Březno,
- denní stacionář Úsměv,
- několik psychologických a pedagogických poraden.

Ústí nad Labem bylo první město v ČR, které začalo s komunitním plánováním. Na první komunitní plán navázala jeho druhá verze pro roky 2004 – 2006. V současné době se dokončuje příprava třetího komunitního plánu na roky 2007 – 2009. Město je členem Národní sítě zdravých měst a v minulých letech získalo ocenění „Skokan roku“ a cenu ministra vnitra.

Shrnutí

- Nedostatek míst v některých mateřských školách
- Široký výběr středních odborných škol a učilišť
- Přítomnost významné regionální univerzity ve městě
- Odlišné tematické a odborné zaměření středních škol ve městě a UJEP
- Příprava výstavby multifunkčního centra s multikinem
- Významná sportovní odvětví ve městě: fotbal, volejbal, basketbal, hokejbal, bojová umění
- Až do roku 2007 absence profesionálního klubu provozujícího některý z mediálně nejvíce sledovaných sportů na prvoligové úrovni, nyní postup hokejového klubu do extraligy
- Různorodost zařízení sociální péče

Následující kapitola je věnovaná dopravě a technické infrastruktuře, ve které je hodnocena silniční a železniční síť, cyklistické a pěší stezky, automobilová, veřejná, cyklistická a pěší doprava, zásobování města vodou, elektrickou energií a plynem, odkanalizování a napojení na veřejnou telekomunikační síť.

Největší část textu je věnována dopravě na území města. V oblasti silniční dopravy je porovnána intenzita provozu při posledních dvou sčítáních dopravy (2000, 2005) – další dopravní ukazatele lze na území města vztáhnout jen obtížně, nebo jsou potřebné podkladové informace veřejně nedostupné. Město dosud nemá zpracovaný generel dopravy, který by podával detailní informace a navrhoval dopravní řešení.

Cílem profilu města v oblasti dopravy je podat vyvážené informace o všech základních složkách dopravní infrastruktury a všech základních dopravních odvětvích a jejich problémech.

Díličí část textu je věnována také další „nedopravní“ technické infrastruktuře. Menší rozsah je dán zejména tím, že se bude jednat spíše o popis současného stavu, neboť nejsou známy významnější problémy v této oblasti.

Tabulky, grafy, mapky

Mapka 3: Výsledky celostátního sčítání dopravy 2005 ve městě a okolí

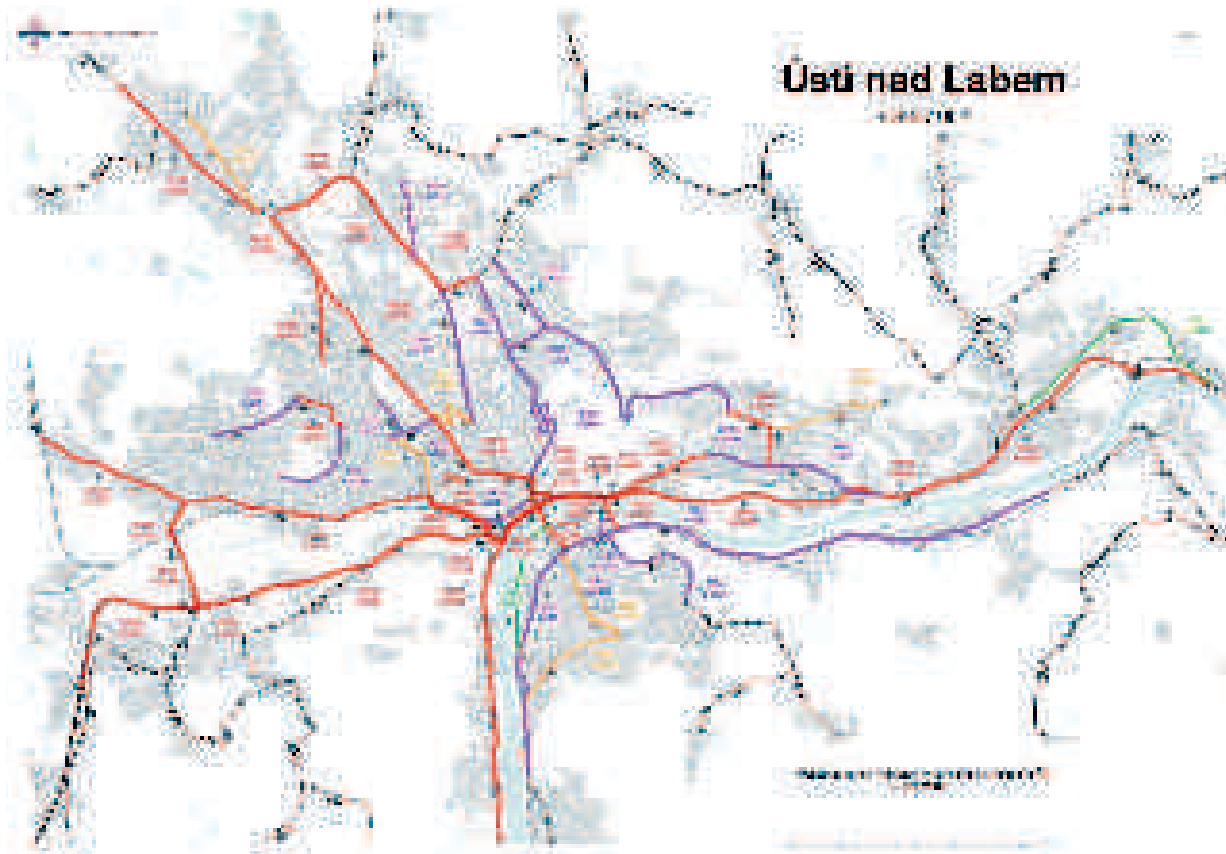

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic ČR

Poznámka: Černá čísla představují označení jednotlivých silnic, barevná čísla v horním řádku představují denní intenzitu jednotkových vozidel v obou směrech a barevná čísla v dolním řádku představují označení jednotlivých sčítacích úseků.

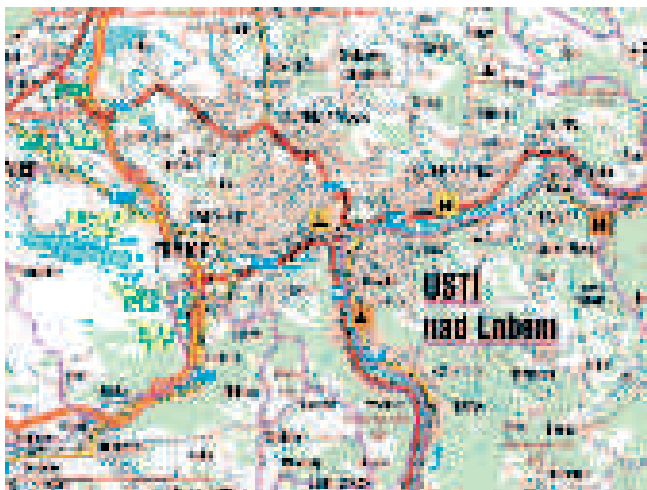
Mapka 4: Výsledky celostátního sčítání dopravy 2005 v centrální zóně města

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic ČR

Poznámka: Černá čísla představují označení jednotlivých silnic, barevná čísla v horním řádku představují denní intenzitu jednotkových vozidel v obou směrech a barevná čísla v dolním řádku představují označení jednotlivých sčítacích úseků.

Mapka 5: Vedení cyklistických tras ve městě a okolí

Zdroj: www.cykloserver.cz

Tabulka 23: Intenzita silniční dopravy na vybraných komunikacích

Silnice/dálnice	Úsek	Intenzita 2000	Intenzita 2005	Index růstu
D8	Trmice	9065	12008	132 %
30	Pražská	11284	13805	122 %
30	Sociální péče	14422	18090	125 %
30	Všebořická	10460	14462	138 %
62	Přístavní	26893	29146	108 %
62	Opletalova	15523	17979	116 %
253	Majakovského	10405	15299	147 %
253	Hrbovická	8367	10578	126 %
261	Železničářská	6945	8057	116 %
261	Děčínská	6297	7124	113 %
528	Petrovická	3259	3161	97 %
613	Most E. Beneše	14103	17018	121 %
613	Bílinská	16217	26564	164 %
613	Žižkova	11818	16797	142 %
MK	Malá hradební	16518	26989	163 %
MK	Tovární	9569	12207	128 %
MK	Klíšská	6929	10456	151 %
MK	Štefánikova	7814	11930	153 %
MK	Velká hradební	13930	16616	119 %
MK	Masarykova	15660	19546	125 %
MK	Mariánský most	9725	11030	113 %
MK	Drážďanská	11108	11878	107 %
MK	Krčínova	6471	10084	156 %

Pozn.: Hodnoty intenzity silniční dopravy jsou uvedeny v jednotkových (přepočtených) vozidlech za den.
MK – místní komunikace

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic České republiky

Tabulka 24: Zastávky veřejné dopravy na území města

Zastávka	MHD	Regionální autobusy	Regionální vlaky
Anežky České	1		
Autobusové nádraží	1		
Autoškola	1		
Beethovenova	1	1	
Bělehradská	1	1	
Bezejmenná	1		
Bezručova	1		
Božtěšice	1		
Božtěšice, obec	1	1	
Božtěšická	1	1	
Brná	1		
Brná, osada	1	1	
Bukov	1		
Bukov, městský stadion	1	1	
Bukov, rondel	1		
Bukov, sanatorium	1		
Církvice		1	1
Cukrovar	1		
Čajkovského	1		
Děčínská	1	1	
Dílny ČD	1		
Divadlo	1		
Dobětice	1		
Dobětice, točna	1		
Drogerie	1		
Dukelských hrdinů	1		
Důlce	1		
Dvojdolí	1		
Elba	1	1	
Gagarinova	1		
Habrovice	1		
Habrovice, koupaliště	1		
Habrovice, škola	1		
Habrovice, vily	1		
Habrovická	1		
Hilarova	1	1	
Hlavní nádraží	1	1	
Hlavní nádraží	1		
Hornická	1		
Hostovice	1		
Hraničář	1	1	
Hřbitov	1		
Chemopharma	1		

Tabulka 24: Zastávky veřejné dopravy na území města - pokračování

Zastávka	MHD	Regionální autobusy	Regionální vlaky
Japex	1		
Jungmannova	1		
Kamenný vrch	1	1	
Kamenný vrch, škola	1	1	
Kampus	1		
Kanon	1		
Karla IV.	1		
Karla Maye	1		
Karolíny Světlé	1		
Keplerova	1		
Klíše, Hvězda	1		
Klíše, Kaufland	1		
Klíše, lázně	1		
Kmochova	1		
Kočkov	1		
Kojetice	1		
Kojetická	1		
Kotva	1		
Kapitána Jaroše	1		
Krajský soud	1		
Krásné Březno	1		
Krušnohorská	1		
Lázně	1		
Lipová	1	1	
Loděnice	1	1	
Máj	1		
Malátova	1		
Masarykova nemocnice	1		
Mírová	1		
Mírové náměstí	1		
Mojžíř	1		
Mojžíř	1		
Mojžíř, sídliště	1		
Na Kohoutě	1		
Na kopečku	1		
Na Luhách	1	1	
Na Popluží	1		
Na Rybárně	1		
Na Spálence	1		
Neštěmice	1		
Neštěmice, sídliště	1		
Neštěmice, Květ	1	1	
Neštěmická	1		

Tabulka 24: Zastávky veřejné dopravy na území města - pokračování

Zastávka	MHD	Regionální autobusy	Regionální vlaky
Neznabohy	1		
Nivy, jesle	1		
Nová Ves	1		
Nové krematorium	1		
Nové Předlice	1		
Novosedlické náměstí	1		
Olešnice	1		
Olšinky	1		
Opletalova	1		
Orlická	1		
Osamělá	1		
Ovčácká stezka	1		
Palivový kombinát	1		
Parkoviště Centrum	1		
Pekařská	1		
Pivovar	1	1	
Pod Holoměří	1	1	
Pod Hradem	1		
Pod Vyhlídkou	1		
Podhoří	1	1	
Podlesí	1		
Poláčkova	1		
Poliklinika	1	1	
Poslední cesta	1		
Pražská	1		
Prefa	1		
Prior	1		
Průmyslová	1		
Předlice, Kolonie	1		
Předlická	1		
Přístav	1		
Revoluční	1		
Ryjická	1		
Sebuzín	1	1	
Sebuzín	1		
Sebuzín, nádraží	1		
Sebuzín, přívoz	1		
Sebuzín, rozcestí	1		
Sebuzín, železniční stanice	1		
Sever	1		
Severní Terasa	1		
Sibiřská	1		
Sibiřská, sídliště	1		

Tabulka 24: Zastávky veřejné dopravy na území města - pokračování

Zastávka	MHD	Regionální autobusy	Regionální vlaky
Sigma	1		
Skalka	1		
Sklárna	1	1	
Skorotice	1		
Skorotice, škola	1		
Sociální péče	1		
Solvayova	1		
Staré Předlice	1	1	
Stavbařů	1		
Stavební stroje	1		
Strážky	1		
Strážky, obec	1		
Střední školy	1		
Střekov	1		
Střekov II	1		
Střekov, osada	1	1	
Střekov, železniční stanice	1	1	
Stříbrnická	1		
Stříbrníky	1		
Svádov	1		
Svádov, obec	1		
Svádov, osada	1		
Svádov, železniční stanice	1		
Svádovský přívoz	1		
Svatopluka Čecha	1		
Šafaříkovo náměstí	1		
Šaldova	1		
Štefánikova	1		
Teplárna	1		
Tesla	1		
Trmická	1		
TSM	1		
U Studánky	1		
U Vlečky	1		
U Vozovny	1		
Úžín	1	1	
Úžín, garáže	1		
V Besídkách	1		
V Rokli	1		
V Zahrádkách	1		
V Zeleni	1		
Vaňov	1		
Vaňov, U Kotvy	1		

Tabulka 24: Zastávky veřejné dopravy na území města - pokračování

Zastávka	MHD	Regionální autobusy	Regionální vlaky
Ve Stromkách	1		
Větrná	1		
Vinařská	1		
Vlnola	1		
Vodárna	1		
Vojanova, ZOO	1		
Vozovna	1		
Vozovna DP	1		
Všebořice	1		
Všebořice, obchodní centrum	1		
Všebořická	1	1	
Výstupní	1		
Za Válcovnou	1		
Zahradnický podnik	1		
Zahradnictví	1		
Západ	1		
Západní nádraží	1	1	
Zdymadla	1		
ZOO	1		
ZPA	1	1	
Žežická	1		
Celkem	179	37	8

Zdroj: CIS JŘ

Tabulka 25: Podíl jednotlivých odvětví na dopravě do zaměstnání mimo bydliště

Referenční jednotka	Chůze	Cyklistika	Veřejná doprava	Automobil	Ostatní
Ústí nad Labem	13 %	1 %	57 %	18 %	11 %
Ústecký kraj	25 %	4 %	36 %	23 %	12 %

Pozn.: Hodnota „Ostatní“ je souhrnem ostatních druhů dopravy a nezjištěných odpovědí.

Zdroj: Centrum dopravního výzkumu a SLDB 2001

Tabulka 26: Zásobování obyvatelstva města pitnou vodou v r. 2002 až 2006

Ukazatel	Měrná jednotka	r. 2002	r. 2003	r. 2004	r. 2005	r. 2006
Počet obyvatel zásobených z veřejných vod. řadů	osoba	95 851	95 894	93 850	93 859	94 088
Délka vodovodní sítě	tis. m	443	420	419	423	428
Počet vodovodních přípojek	ks	8 780	8 367	8 093	9 227	9 436
Celkové množství dodané pitné vody z toho:	tis. m ³ /rok	9 634	9 614	9 610	8 978	9 134
Vlastní zdroje	tis. m ³ /rok	2 917	2 884	2 274	1 291	1 393
Voda dodaná přivaděčem z Teplic	tis. m ³ /rok	2 213	1 555	2 486	1 405	2 556
Voda dodaná přivaděčem z Litoměřic	tis. m ³ /rok	4 504	5 175	4 850	6 282	5 184

Zdroj: Ročenka stavu ŽP ve městě Ústí nad Labem 2006 (manuscr., 2007)

Tabulka 27: Počet obyvatel napojených na veřejnou kanalizační síť a ČOV

Ukazatel	Měrná jednotka	r. 2003	r. 2004	r. 2005	r. 2006
Počet obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci	osob	86 293	86 293	88 202	88 352
Počet obyvatel napojených na ČOV	osob	78 843	78 843	83 375	83 376
Délka kanalizační sítě	m	270 000	273 000	276 392	271 000*
Počet kanalizačních přípojek	ks	6 780	5 927	7 466	7 476
Množství odp. vod vyčištěných na ČOV (SČVK)	tis. m ³ /rok	9 023	10 366	9 327	9 964
Celk.množ.odp.vod-komunální a průmyslové	tis. m ³ /rok	10 811,2	10 210	10 181	10 480

Pozn.: * optimalizovaná kanalizační síť

Zdroj: Ročenka stavu ŽP ve městě Ústí nad Labem 2006 (manuscr., 2007)

Tabulka 28: Náklady na čištění komunikací a údržbu zeleně

Městský obvod / magistrát (ha)	výměra	Čištění komunikací			výměra (ha)	Údržba zeleně		
		náklady (tisíce Kč)				náklady (tisíce Kč)		
		2004	2005	2006		2004	2005	2006
Město	39,34	8 189	11 263	11 952	147,5	10 985	16 611	16 172
Severní Terasa	11,29	1 204	2 286	1 160	62,6	3 340	3 610	3 700
Střekov	7,35	1 243	2 208	2 338	45,9	4 950	5 746	5 595
Neštětice	15,85	853	760	1 334	74,0	6 835	7 050	5 420
Magistrát	6003,9	24 270	12 780	29 663	–	–	–	–

Zdroj: Ročenka stavu ŽP ve městě Ústí nad Labem 2006 (manuscr., 2007)

Pozn.: V případě nákladů na čištění komunikací jsou zahrnuty náklady i na jejich zimní údržbu.

Charakteristika města

Ústí nad Labem leží v dopravně exponované poloze na soutoku Labe s Bílínou, kde se již odnepaměti křížily významné obchodní stezky. Zejména hluboké údolí Labe – pro svou malebnost kdysi nazvané Česká brána (Porta Bohemica), kterým bylo vždy vedeno nejvýznamnější spojení Čech se Saskem a celou severní polovinou Německa, předurčilo dopravní význam města i jeho problémy na dlouhá staletí. Není proto náhodou, že i dnes je bezprostřední okolí soutoku Labe a Bílíny nejdůležitějším silničním a železničním uzlem města a svůj význam si udrží minimálně do otevření úseku dálnice D8 přes České středohoří.

Silniční doprava

Silniční doprava na území Ústí nad Labem se již před několika desetiletími změnila z odvětví stimulujícího rozvoj města v odvětví přinášející řadu problémů. Zatímco dříve byla podnětem pro rychlý rozvoj průmyslu ve městě a okolí, dnes je díky neucelené síti kapacitních komunikací a drastickému narušení zástavby v některých čtvrtích spíše brzdou dalšího harmonického městského rozvoje. Dopravní síť města je díky jeho sevření mezi strmé svahy a řeku Labe velmi komplikovaná, jedna z nejexponovanějších páteřních městských komunikací (Přístavní) bývá navíc pravidelně zaplavována, intenzita dopravy na některých komunikacích v blízkosti centra nabývá hodnot, které paralyzují okolní městský život, a vzhledem ke konfiguraci terénu není zatím reálná ani výstavba páteřního městského okruhu. Ani dokončená dálnice D8 vzhledem ke své poloze dopravní problémy města nevyřeší a jedinou cestou pro zmírnění současných problémů tak do budoucna zůstane drastické zklidňování individuální automobilové dopravy v zastavěných oblastech a důsledná preference udržitelných dopravních odvětví, zejména rozšiřování MHD doplněné posílením cyklistické dopravy.

Hlavními silničními tahy ve městě a okolí, které jsou rozhodující pro jeho dopravní dostupnost, jsou následující komunikace:

- D8 (Praha) – (Lovosice) – Trmice – Úžín - Knínice – Krásný Les – (Německo) (stále chybí problematický úsek přes České Středohoří)
- I/13 (Liberec) – (Nový Bor) – Děčín – Knínice – Chlumec – Přestanov - Teplice – Most – Chomutov – (Karlovy Vary)
- I/30 Chlumec – Úžín – Ústí nad Labem - Lovosice
- I/62 Ústí nad Labem – Povrly – Děčín – Hřensko – (Německo)
- II/253 Trmice – Ústí nad Labem – Chabařovice – Přestanov – Krupka – Dubí
- II/261 (Mělník) – Litoměřice – Ústí nad Labem – Malé Březno – Děčín
- II/528 Ústí nad Labem – Knínice
- II/613 Ústí nad Labem – Trmice

V tabulce 23 je uvedena intenzita dopravy na jednotlivých komunikacích na území města zjištěná při celostátních sčítáních dopravy v letech 2000 a 2005 (grafické znázornění výsledků z roku 2005 představují mapky 3 a 4). Z tabulky vyplývá, že zatížení řady úseků silnic a místních komunikací v zastavěném území je neúměrně vysoké a vyžaduje uplatnění stavebních a organizačních opatření, která povedou k jeho snížení. Tabulka ovšem dosud nezachycuje změny dopravní intenzity způsobené otevřením úseku dálnice D8 Trmice – Krásný Les (lze očekávat zejména zvýšené zatížení křižovatky Pražská x Přístavní x Bílinská a silnice II/528 plnicí funkci dálniční přívaděče).

Platný územní plán města i koncept územního plánu VÚC Ústeckého kraje na území města nepočítají s žádnou zásadní přestavbou některé z páteřních tranzitních komunikací. Počítá se naopak s řadou přeložek a novostaveb na silniční síti v okolí města, které by spolu s organizačními opatřeními mohly snížit intenzitu zejména v případě tranzitní dopravy.

Nejzásadnější význam pro snížení dopravního zatížení (často přeceňovaného) silničního koridoru Vaňov – centrum – Trmice/Chabařovice/Chlumec bude mít otevření úseku dálnice D8 přes České středohoří, který nahradí komplikovaný objezd horských výběžků na území města přímým tunelovým spojením. Pravděpodobně ještě větší úlevu městské silniční síti přinese dokončení kapacitní přeložky silnice I/13 v úseku MÚK Knínice – Děčín, které pomůže odvést z pohledu Ústí nad Labem tranzitní dopravu do Děčína ze sevřeného labského údolí. Žádný návrh ovšem neřeší propojení silničního koridoru podél Labe se západním (dálnice D8) a severním (silnice I/13) okrajem ústecké aglomerace.

Automobilová doprava ve městě způsobuje problémy také při odstavování vozidel. Největší nedostatek parkovacích míst je v centrální zóně města a na sídlištích. Parkování v problematických oblastech je postupně řešeno samostatnými generely.

Železniční doprava

Podobně jako v případě silnic je i železniční infrastruktura na území města polycentrická, což způsobuje problémy zejména v železniční osobní dopravě. Ústí nad Labem leží na železničním koridoru TEN Praha – Ústí nad Labem – Drážďany a je významnou železniční křižovatkou. Městem procházejí následující železniční tratě:

- 072 Ústí nad Labem – Litoměřice – Mělník – Lysá nad Labem (význam především pro nákladní dopravu)
- 073 Ústí nad Labem – Velké Březno – Děčín (význam především pro nákladní dopravu)
- 090 Praha – Kralupy nad Vltavou – Roudnice nad Labem – Lovosice – Ústí nad Labem – Povrly – Děčín (koridor TEN, význam pro osobní i nákladní dopravu)
- 130 Ústí nad Labem – Teplice – Bílina – Most – Chomutov (význam pro osobní i nákladní dopravu)
- 131 Ústí nad Labem – Úpořiny – Bílina (význam především pro nákladní dopravu)

Pravobřežní železniční trati do Litoměřic a do Děčína se kříží v železniční stanici Střekov, železniční trať do Teplic odbočuje z koridorové tratě do Lovosic a Děčína (po levém břehu Labe) na hlavním nádraží a železniční trať do Úpořin odbočuje z teplické trati na západním nádraží. Na západní nádraží je zaústěna také krátká spojka teplické a lovosické trati a most přes Labe, který spojuje západní nádraží se železniční stanicí Střekov. Na západním nádraží se také odehrává většina manipulací s nákladními i osobními vlaky.

Vodní doprava

Význam Ústí nad Labem z hlediska vodní dopravy je dán polohou města na řece Labi, která je nejvýznamnější využívanou vodní cestou v České republice. Na levém břehu Labe mezi centrem a čtvrtí Krásné Březno se nachází nákladní přístav včetně kontejnerového překladiště napojeného na železniční i silniční síť. V současné době se také připravuje výstavba nového osobního přístaviště pod Větruší, které by využívalo potenciálu labské vodní cesty pro vyhlídkovou lodní plavbu.

Problémem vodní dopravy na řece Labi je neregulovaný tok od Ústí nad Labem ke státní hranici a dále na německém území, který v období déletrvajících sucha vede k pravidelnému zastavování vodní dopravy. Řešení tohoto problému pomocí výstavby dalších plavebních stupňů je obtížné vzhledem k požadavkům na zachování přírodních hodnot cenného labského údolí.

Pro rekreační vodní dopravu začíná být ve stále větší míře využíván tok řeky Bíliny, ale vzhledem k jeho průchodu průmyslovou oblastí a umístění soutoku v místě rušné silniční křižovatky zatím ve městě chybí infrastruktura, která by umožnila využít turistického potenciálu řeky.

Veřejná doprava

Veřejnou dopravou je kvalitně pokryto celé území města s výjimkou samot Budova a Bánova.

Veřejná doprava je na území města představována zejména městskou hromadnou dopravou, která je zajišťována trolejbusy a autobusy. Trolejbusové linky pokrývají s výjimkou Střekova (trať je plánována) všechny hlavní vnitroměstské přepravní proudy, autobusy tvoří především doplňkovou síť. Městská hromadná doprava zajišťuje také spojení města s některými okolními městy a obcemi (například s Trmicemi, Chabařovicemi a Chlumcem). Mezi hlavní problémy městské hromadné dopravy patří především vysoké stáří vozového parku a nedostatečná preference a segregace vozidel MHD od ostatní silniční motorové dopravy, která snižuje přepravní rychlost MHD.

Pro spojení Ústí nad Labem s ostatními okolními obcemi a pro obsluhu osady Kočkova slouží především regionální autobusová doprava. Přestože vzhledem k velikosti většiny obsluhovaných sídel není počet přepravených osob ani zdaleka srovnatelný se spoji městské hromadné dopravy, její význam pro dopravní dostupnost města z okolí je zásadní. Menší význam má naopak autobusová doprava v dálkových relacích. Terminálem regionální a dálkové autobusové dopravy je autobusové nádraží položené na západním okraji městského centra. Regionální autobusová doprava se v roce 2006 potýkala s provozními problémy spojenými se změnou dominantního regionálního dopravce, ale v současné době je systém opět již konsolidován.

Spojení Ústí nad Labem s dalšími městy v regionu a vzdálenými oblastmi zajišťuje především železniční doprava, jejíž výhodou je zejména vysoká kapacita a cestovní rychlost. Nevýhodou železnice ve městě jsou naopak složité přestupní vazby (hlavní nádraží, západní nádraží, Střekov) a nevhodné umístění většiny železničních stanic mimo hlavní oblasti života města. Překážkou pro větší zapojení železniční dopravy do obsluhy města a příměstských oblastí jsou zejména chybějící železniční zastávky v atraktivních lokalitách (například Předlice, ZOO, sídliště Mojžíř, Olšinky, centrum Střekova, střekovské podhradí, Brná, centrum Sebužína, Církvice a Vaňov).

V Ústí nad Labem slouží cestujícím 8 železničních a 183 trolejbusových nebo autobusových zastávek, které se výrazně liší poskytováním komfortem i bezpečností přístupu a pobytu. Seznam zastávek veřejné dopravy na území města je uveden v tabulce 24.

Trolejbusová, autobusová a železniční doprava na území města dosud není začleněna do žádného systému integrované veřejné dopravy, což by pomohlo zvýšit její atraktivitu oproti dopravě individuální. Zřízení systému integrované veřejné dopravy pro celé území Ústeckého kraje se však postupně připravuje a integrace veřejné dopravy ve městě a jeho okolí by tak měla být v nejbližších letech prioritou.

Cyklistická a pěší doprava

Ústí nad Labem nepatří mezi tradiční cyklistická města a cyklistická doprava na jeho kopcovitém území zatím není příliš rozvíjená (srovnání využití cyklistiky pro cesty do zaměstnání s Ústeckým krajem poskytuje tabulka 25). Přesto je z jiných měst v zahraničí známo, že členitost území nemusí být bariérou pro rozvoj cyklistické dopravy, a město tak má vzhledem k množství vhodných vodních toků na svém území (Labe, Bílina, Klíšský potok, Ždírnický potok, Neštémický potok) i atraktivitu svého okolí značný potenciál v oblasti každodenního cyklistického dojíždění i rekreační cyklistiky.

Nízké využití cyklistické dopravy pro každodenní dojíždění, které je třeba řešit prioritně, je dáno zejména velkou fragmentací území města obtížně překonatelnými silničními a železničními koridory a absencí bezpečných cyklistických stezek v páteřních směrech.

I přes výše uvedené nedostatky je třeba konstatovat, že se město problematice cyklistické dopravy soustavně a systematicky věnuje a vynaložilo v této oblasti již řadu úsilí i investičních prostředků. Nejdůležitějším počinem města na poli cyklistiky je v současnosti bezesporu postupné budování pravobřežní Labské cyklostezky, která je nyní dokončena v souvislém úseku od Libochovan až po Olšinky.

Dalšími úseky, kde chybí bezpečné cyklistické stezky a které jsou z hlediska cyklistiky perspektivní, jsou následující:

- Dolní Zálezly – Vaňov – centrum – Krásné Březno – Neštěmice – Mojžíř – Povrly (levobřežní stezka podél Labe)
- Centrum – Trmice (ideálně jako páteřní cyklostezka podél Bíliny)
- Centrum – Předlice – Chabařovice (ideálně jako cyklostezka podél Bíliny a Ždírnického potoka)
- Centrum – Klíše – Bukov – Všebořice – Chlumeč (ideálně jako cyklostezka podél Klíšského potoka)
- Centrum – Dobětice – Stříbrníky – Severní Terasa (ideálně jako cyklostezka Dobětickou ulicí)

Většina z výše uvedených úseků, které chybějí pro každodenní cyklistické dojíždění, by mohla být po svém vybudování využívána také pro rekreační cyklistiku do blízkého i vzdálenějšího okolí města. V této souvislosti má kromě Labské cyklostezky největší potenciál případná cyklostezka podél řeky Bíliny.

Pěší doprava je poměrně významným dopravním odvětvím v souvisle zastavěných a rovinatých částech Ústí nad Labem (viz tabulka 25). Velkým problémem, který brání většímu rozvoji pěší dopravy, je zejména odříznutí potenciálně atraktivních lokalit pro pěší dopravu bariérou silnic a železnice nebo velkými průmyslovými areály (toto platí například pro pěší vztahy centrum – Větruše, centrum – Krásné Březno, centrum – Předlice a Střekov – Kamenný vrch) a i přes dílčí zlepšení (ostrůvky, bezbariérové chodníky a přechody) stále nedostatečná vybavenost města infrastrukturou pro chodce (kvalitní chodníky a přechody, lavičky).

Městem prochází také několik značených tras pro pěší turisty. Jedná se o následující úseky:

- červená Větruše – Milbohov – Suchá
- červená Nádraží Střekov – hrad Střekov – Nová Ves – Vysoký Ostrý – Němčí
- modrá Olšinky – Budov – Březí – Malečov – Němčí – Čeřeniště – Sebužín – Plešivec – Kamýk – Malíč – Velké Žernoseky
- modrá Hlavní nádraží – Dobětice – Žežice
- zelená Větruše – Vrkoč – Vaňov – Dolní Zálezly – Dubičky
- zelená Nová Ves – Vysoký Ostrý – Malečov – Pohoří – Proboštov – Řepčice – Třebošín
- zelená Hrad Střekov – Brná nad Labem – Průčelská rokle – Němčí
- zelená Sebužín – Kundratice – Hlinná – Miřejovice – Litoměřice
- zelená Skalka – Ryjice – hrad Blansko – Mírkov – Mašovice – Kozí vrch – Neštědice
- žlutá Hrad Střekov – Vaňov – Podlešín – Moravany – Dubičky
- žlutá Nádraží Střekov – Kamenný vrch – Olšinky – Kojetice – Vysoký Ostrý – Březí – Velké Březno
- žlutá Brná nad Labem – Sebužín
- žlutá Nádraží Sever – zámek Krásné Březno – Mlýniště – Žežice – Ryjice – hrad Blansko – Mírkov – Lysá – Javory
- naučná stezka Pod Vysokým Ostrým

Zatímco naučná stezka Pod Vysokým Ostrým je příkladnou ukázkou moderního turistického poznávacího produktu, některé další turistické trasy jsou vedeny po asfaltových silnicích s nízkou atraktivitou i bezpečností pro pěší turisty. Chybí také pěší turistické propojení města se vznikajícími rekreačními územími na severu a západě, zohlednění nové stezky podél Labe a lepší napojení městského centra a dopravních uzlů na výchozí místa pěších tras.

Technická infrastruktura

Tabulka 26 uvádí údaje o zásobování města Ústí nad Labem pitnou vodou. Z celkového množství dodané pitné vody ve výši více než 9 mil. m³/rok tvoří vlastní zdroje cca 15 % dodávky. Zbývající část tvoří voda dodaná přivaděčem z Litoměřic (hlavní podíl) a Teplíc. Kvalita pitné vody nepřekračuje hodnoty, stanovené vyhláškou č. 367/2000 Sb. Pouze v případě koncentrací manganu se v letech 2005 a 2006 hodnoty blížily limitu (podstatný nárůst oproti roku 2003).

Počet obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci i na ČOV, analogicky i počet kanalizačních přípojek mezi léty 2003 – 2006 stále narůstal (viz tabulka 27). Celkové množství odpadních vod se udržuje na přibližně stejné hranici 10 mil. m³/rok. Dobudování kanalizační sítě patří mezi jeden z prioritních úkolů města (náklady jsou odhadovány na cca 50 mil. Kč).

Centrální ČOV umožňuje čištění odpadních vod pod hodnoty

v současné době platných limitů, včetně dusíku a fosforu. Přestože se podařilo významně snížit znečištění ovzduší z velkých stacionárních zdrojů, trvale narůstá problém znečišťování ovzduší mobilními zdroji (zejména dopravou) a v okrajových částech města přetrvávají problémy s lokálními topeništi (odklon od dražšího vytápění plynem), jejichž význam je umocněn polohou města v hlubokém říčním údolí. Bez ohledu na vliv na zdraví obyvatelstva jsou negativně vnímány také specifické formy znečištění ovzduší – zejména zápach z chemické výroby.

Údržbu města provádějí městské obvody, takže možnosti Magistrátu Statutárního města Ústí nad Labem jsou v oblasti rozhodování o zeleni omezené. Ve městě současně existuje nedostatek atraktivních parkových ploch vhodných pro relaxaci.

Shrnutí

- Město leží v exponované poloze z hlediska silniční, železniční, vodní a cyklistické dopravy
- Stísněné podmínky labského údolí neumožňují šetrně vybudovat kapacitní silniční síť
- Parkování působí velké problémy v centru města a na sídlištích
- Veřejná doprava dosud není integrována
- Roztříštěnost železničního uzlu, chybí železniční zastávky
- Neatraktivní napojení západního a autobusového nádraží na centrum
- S výjimkou Labské stezky chybí městské páteřní stezky pro bezpečnou cyklistiku
- Bariéry dopravních staveb a členitost území brání většímu rozšíření pěší dopravy
- Město postrádá lepší napojení na síť turistických tras pro pěší a cyklisty
- Vysoká kvalita pitné vody ve městě
- Nedobudovaná kanalizace a plynofikace v některých částech města
- Nedostatek kvalitních a atraktivních ploch veřejné zeleně

Problematika životního prostředí je standardní součástí sociálně-ekonomické analýzy. Ve městě Ústí nad Labem, které se profiluje jako Zdravé město a je jako člen Národní sítě zdravých měst zapojeno do aktivit zaměřených na podporu udržitelného rozvoje, je tato oblast ještě významnější, a proto je jí věnována poměrně velká pozornost a rozsah.

V rámci této kapitoly je uveden stav a vývoj jednotlivých složek životního prostředí:

- ovzduší
- voda
- příroda, krajina a lesy,

a vyhodnoceny procesy, které se životním prostředím a hospodařením s přírodními zdroji úzce souvisejí:

- nakládání s odpady,
- environmentální vzdělávání, výchova a osvěta; přístup k informacím o ŽP,
- hluk.

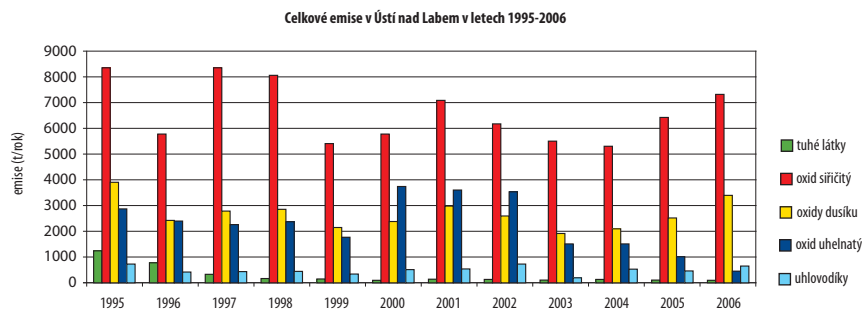
Posouzení je založeno na dostupných zdrojích informací o stavu jednotlivých složek životního prostředí a procesech, které mají na kvalitu životního prostředí vliv. Využity byly především dokumenty Odboru životního prostředí Magistrátu města Ústí nad Labem (především rozpracovaná Ročenka stavu životního prostředí města Ústí nad Labem 2006, manuskript, 2007, a pro porovnání trendů jednotlivé ročenky za předcházející léta) a pro srovnání, resp. zasazení problematiky do kontextu, také dokumenty popisující stav životního prostředí na úrovni Ústeckého kraje.

Kromě porovnání existujících dat je analýza doplněna i expertním posouzením oblastí, k nimž nejsou dostupná data k dispozici, případně nejsou dostupná v potřebné struktuře.

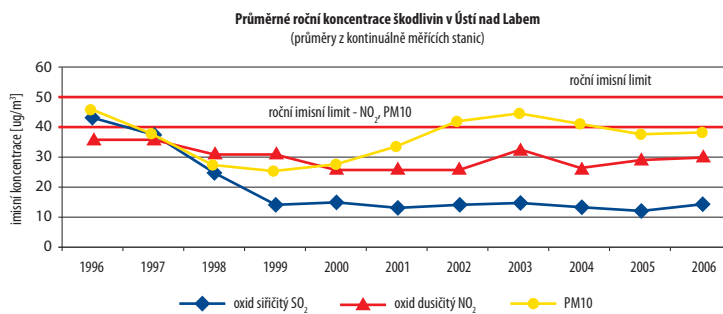
Tabulky, grafy a mapky

Graf 5: Celkové emise základních škodlivin do ovzduší v Ústí nad Labem v letech 1995-2006

Zdroj: Ročenka stavu ŽP ve městě Ústí nad Labem 2006 (manuscr., 2007)

Graf 6: Průměrné roční koncentrace vybraných škodlivin v Ústí nad Labem

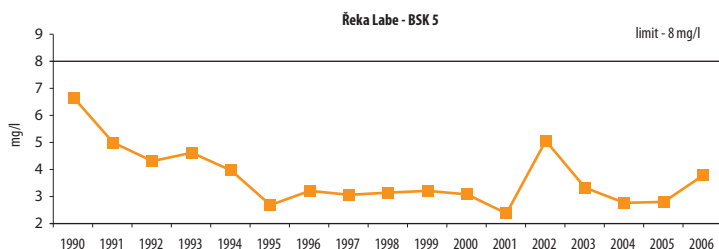
Zdroj: Ročenka stavu ŽP ve městě Ústí nad Labem 2006 (manuscr., 2007) – údaje z kontinuálně měřících stanic

Tabulka 29: Produkce komunálního odpadu v Ústí nad Labem

Druh	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Vytříděné druhotné suroviny	905	850	789	744	861	1 164	1 170	1 814
Nebezpečné odpady	113	111	107	116	144	140	124	81
Objemný odpad	720	789	768	802	798	1 504	1 500	1 443
Sběrné dvory	250	234	352	984	1 824	2 094	2 424	3 593
Odpad ze zeleně	154	200	292	307	302	493	387	249
SKO	16 568	14 802	15 453	17 287	17 463	18 791	17 500	17 878
Celkem	18 710	16 986	17 761	20 240	21 392	24 186	23 105	25 058

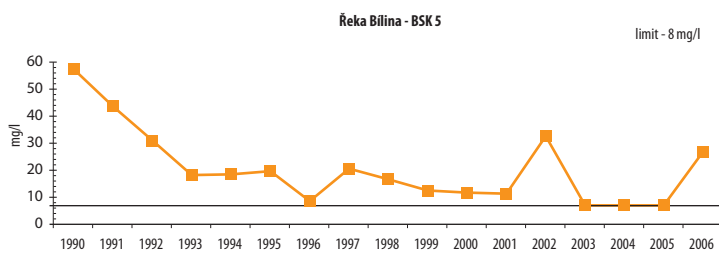
Zdroj: Ročenka stavu ŽP ve městě Ústí nad Labem 2006 (manuscr., 2007)

Graf 7: Znečištění Labe dle ukazatele organického znečištění BSK5

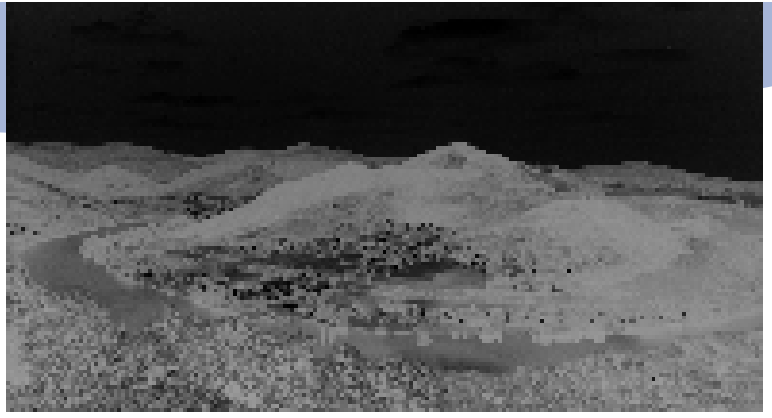

Zdroj: Ročenka stavu ŽP ve městě Ústí nad Labem 2006 (manuscr., 2007)

Graf 8: Znečištění Bíliny dle ukazatele organického znečištění BSK5

Zdroj: Ročenka stavu ŽP ve městě Ústí nad Labem 2006 (manuscr., 2007)

Charakteristika města

Město Ústí nad Labem je tradičně průmyslovým městem a i přes svoji atraktivní polohu při Labi a na hranici chráněné krajinné oblasti České středohoří a přes hodnotné přírodní okolí patří mezi oblasti s narušeným životním prostředím. Nejvýznamnějším problémem je znečištění ovzduší, především v důsledku kombinace dálkových a místních vlivů.

Ovzduší

Bez ohledu na skutečnost, že se v posledním desetiletí podařilo podstatně zlepšit kvalitu ovzduší ve městě, je stále Ústí nad Labem vnímáno jako město se silně zatíženým ovzduším.

Ovzduší města Ústí nad Labem je ovlivňováno čtyřmi základními typy zdrojů znečištění. Jedná se o (bez hierarchicky určeného pořadí - vzhledem k odlišnému působení různých faktorů by stanovení „pořadí“ bylo pro tuto fázi strategického plánu zavádějící):

- Dálkový přenos (především z velkých zdrojů ústecké aglomerace)
- Místní a blízké stacionární velké a střední zdroje znečišťování ovzduší
- Doprava
- Lokální malé zdroje znečišťování (domácí topeniště na tuhá paliva)

Ústí nad Labem se nachází na východním až jihovýchodním okraji území, jehož ovzduší je významně ovlivňováno dálkovým přenosem především z velkých stacionárních zdrojů podkrušnohorské pánve, jejichž emise přenášejí převládající západní větry. V závislosti na proměnné meteorologické situaci je tento vliv v jednotlivých sezónách i letech různě významný, vždy je však významně ovlivněn geomorfologií terénu.

Původní trend poklesu objemu emisí, především oxidu siřičitého a oxidů dusíku, s minimem v roce 2004, se v posledních dvou letech opět obrátil (viz graf 5). Hodnoty produkce oxidu siřičitého tak dosáhly v roce 2006 téměř opět hodnot z konce devadesátých let (nejvyšší hodnoty od roku 1998) a hodnoty oxidů dusíku dokonce téměř nejvyšších hodnot za celou dekádu (srovnatelné s rokem 1995). Podobný trend, nicméně s hodnotami nižšími než většinu let dekády před rokem 2002, lze vypořádat i u uhlovodíků. Pouze v případě oxidu uhelnatého dochází k setrvalému poklesu s hodnotami nejnižšími právě v loňském roce.

Uvedené trendy v podstatě kopírují produkci emisí dvou největších znečišťovatelů ovzduší v Ústí nad Labem – Dalkia Česká republika, a. s. (dříve Teplárna Ústí nad Labem) a ENERGY Ústí nad Labem, dříve Cinergetika, a. s. Dle autorů Ročenky stavu ŽP města Ústí nad Labem 2006 byl nárůst způsoben především vyššími objemy výroby tepla a elektrické energie pro potřeby průmyslových firem, emisní limity však byly dodrženy.

Pro srovnání: střední zdroje znečišťování ovzduší produkují dohromady pouze zhruba 1 % emisí oxidu siřičitého ENERGY, na druhé straně dohromady vyprodukují cca 10x více uhlovodíků. V případě pachových látek došlo ke změně příslušné legislativy (zavedení pojmu přípustné míry znečišťování), což komplikuje vyhodnocování produkce těchto látek a ukládání nápravných opatření (viz Ročenka stavu ŽP v Ústí nad Labem 2006).

V městských částech, které ještě nejsou plynofikovány nebo teplofikovány, se významnou složkou negativních vlivů znečištění ovzduší s přímým dopadem na zdravotní stav a pohodu obyvatel stávají emise z domácích topenišť na pevná paliva. Navíc i v oblastech s možnostmi alternativního vytápění ušlechtlejšími palivy (plyn) dochází ke zvýšení znečišťování ovzduší z vytápění. Příčinou je mj. i návrat k vytápění tuhými palivy u části majitelů domů, způsobený především:

- zvyšováním nákladů na vytápění ušlechtlejšími palivy (zejména zvyšování cen zemního plynu),
- dostupností levnějších druhů pevných paliv (dosavadní absence tzv. ekologických daní, resp. nízké dopady plánovaného zdanění na ceny paliv v blízké budoucnosti)
- snižováním výhodnosti některých alternativních zdrojů vytápění (omezení dotací a zvýhodněných tarifů elektrické energie v případě tepelných čerpadel, slunečních kolektorů, ad.),
- legislativními nedostatky při vymáhání smluvních závazků v rámci finanční podpory vytápění ušlechtlejšími palivy.

Ke zhoršování situace může přistupovat také - z hlediska dopadů na zdraví velmi nebezpečná - likvidace odpadů spalováním v domácích topeništích (absence elementární zodpovědnosti, obtížná kontrola a vymahatelnost práva). V takovém případě totiž k produkovaným emisím částic, polyaromatickým uhlovodíkům a těžkým kovům přistupují také emise dioxinů (ČHMÚ).

Ze zkušeností z jiných oblastí je zřejmé, že řešení tohoto problému spočívá především ve výraznějším daňovém zatížení paliv s výrazně negativním dopadem na životní prostředí a zdraví obyvatel a zavedení vymahatelných nástrojů na eliminaci nežádoucích postupů (likvidace odpadu spalováním v domácích topeništích). Kromě výše uvedených kroků, které jsou více méně v rukou státu, může město přispět k řešení vlastními aktivitami podporujícími zodpovědnost občanů (nástroje EVO), případně zavedením nástrojů pozitivní ekonomické motivace občanů v této oblasti.

Automobilová silniční doprava se vzhledem k negativnímu trendu stává - obdobně jako dálkový přenos či produkce místních stacionárních zdrojů znečištění - významným faktorem negativního vlivu na ovzduší. V kapitole Dopravní a technická infrastruktura jsou uvedeny informace o zatížení silniční sítě dopravou, včetně trendů v posledních letech. Intenzita provozu na některých komunikacích dosahuje velmi vysokých hodnot i ve srovnání s referenčními městy a svědčí o neúměrném zatížení životního prostředí emisemi z dopravy. Např. v roce 2005 byly zjištěny hodnoty intenzity provozu na ul. Přístavní ve výši více než 29 000 vozidel/24 hod. a na ul. Malé Hradební 27 000 a Bílinské více než 26 000 vozidel/24 hod. Ještě významnější je negativní trend nárůstu dopravy mezi léty 2000-2005 - na dvou posledně jmenovaných silnicích o více než 60 %.

O zvyšujícím se vlivu dopravy svědčí nárůst naměřených koncentrací NO₂ a PM₁₀ (tuhé znečišťující látky do velikosti 10 mikrometrů) na stanici AIM (automatizované stanici imisního monitoringu) ve Všebořicích v blízkosti frekventované komunikace. Zde naměřené hodnoty dosahují 1,5 - 2x vyšších hodnot oxidu dusičitého, než na jiných stanicích ve městě. Autoři ročenky stavu ŽP města Ústí nad Labem 2006 uvádějí, že pro stanovení množství celkových emisí na území Ústí nad Labem byly emise z dopravy pro všechny druhy mobilních zdrojů ohodnoceny zhruba třetinovým podílem z jejich celkového úhrnu na území města.

Doprava kromě přímých emisí oxidů dusíku, oxidu uhelnatého, polyaromatických uhlovodíků a tuhých částic přináší i sekundární znečištění ovzduší rozvířováním prachu s následkem zvýšené koncentrace tuhých částic (prašnost).

Snížení produkce emisí může kromě plánované další plynofikace okrajových částí města přinést také další využívání geotermální energie jako zdroje tepla (viz Energetická koncepce města Ústí nad Labem). Termální vody o teplotě 15-35 stupňů se nacházejí v křídových útvech a termální voda je zatím využívána na koupalištích Klíše a Brná. Na studii, která by ukázala reálné možnosti využití geotermie jako sekundárního zdroje vytápění rodinných domů v Brně, byla již připravena žádost. V ZOO je voda jímána v objemu 16l/s. Nadějně je - dle energetické koncepce - také využití potenciálu geotermální energie Labe, resp. dalších alternativních zdrojů energie.

V roce 2005 vydalo Ústí nad Labem nařízení (č. 1/2005 ze dne 22.9.2005), kterým vyhlásilo Místní program snižování emisí tuhých znečišťujících látek, benzo(a)pyrenu, benzenu, pachových látek, oxidu siřičitého a oxidů dusíku Statutárního města Ústí nad Labem. Cílem nařízení je snížení emisních a dosažení emisních stropů u příslušných skupin zdrojů znečišťování ovzduší v horizontu roku 2010 výběrem a realizací vhodných opatření. Souhrn těchto (prioritních) opatření je obsažen v příloze nařízení a kontrola plnění programu vychází z pravidelných zpráv o emisní situaci, zpracovaných v rámci ročenek stavu životního prostředí. Nejpozději v roce 2010 má být dle informací Magistrátu města Ústí nad Labem zpracována aktualizace místního programu, je tedy zřejmé, že bude třeba harmonizace opatření strategického plánu a aktualizace Mí-

stního programu snižování emisí.

Prioritní opatření programu mají sloužit k dosažení následujících cílů (podrobněji viz citované nařízení):

- omezení prašnosti, včetně prašnosti sekundární (týká se především plošného znečištění tuhými částicemi při stavebních pracích, apod.),
- omezení emisí ze zvláště velkých spalovacích zdrojů (podpora opatření ke snížení znečišťování ovzduší Teplárny Cinergentika a Teplárny Ústí nad Labem v Trmčicích),
- omezení emisí z ostatních spalovacích zdrojů a domácností (využití centrálních zdrojů tepla, plynofikace a teplofikace vybraných městských částí s cílem snížení spalování tuhých paliv),
- omezení emisí z dopravy (optimalizace dopravního systému, rozšíření páteřního systému trolejbusových tratí),
- omezení emisí ze zdrojů pachových látek (úprava podmínek provozu zdrojů, zlepšení komunikace s provozovateli zdrojů pachových látek),
- omezení emisí úsporami energie (využití energetických auditů především budov ve vlastnictví města).

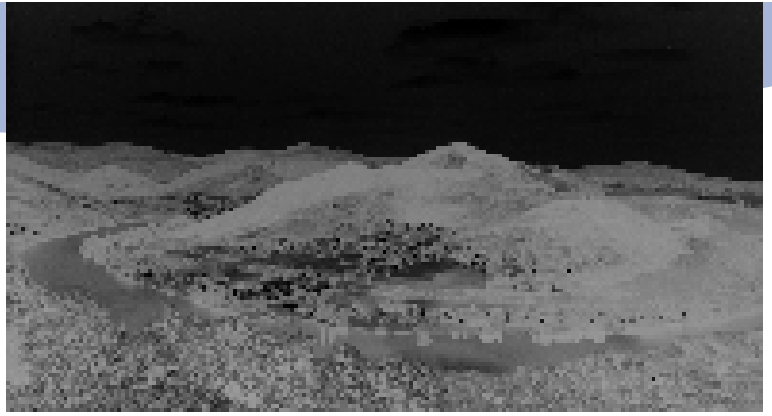
Imise

Město je zařazeno do oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší, zejména z hlediska poléťavého prachu. Na trendu hodnot koncentrace imisí základních škodlivin se vývoj produkce emisí jednoznačně nepromítá, působí zde také vlivy meteorologické situace v jednotlivých letech, dálkový přenos, apod.

Z grafu 6 je zřejmé, že u všech tří nejvýznamnějších škodlivin došlo v poslední dekádě k výraznému poklesu do roku 1999. Pak se trendy začínají lišit. Od v podstatě neměnných hodnot koncentrací oxidu siřičitého, přes setrvalý trend oxidu dusičitého do roku 2002 s pozvolným nárůstem v posledních letech (vliv dopravy) až po významný nárůst pevných částic (PM₁₀) s vrcholem v roce 2002 a pouze mírným poklesem k roku 2006..

Pevné částice jsou významnou a rozhodující znečišťující látkou při hodnocení znečištění ovzduší a jsou, ostatně jako v celé republice (v roce 2005 byl překročen limit pro tuhé částice PM₁₀ (24hodinové koncentrace) celkem na 35 % území ČR), největším problémem v této oblasti. V Ústí nad Labem mezi léty 2002-2004 docházelo k překračování aktuálně platného ročního imisního limitu a od té doby hodnoty pod ročním limitem stagnují. Nadále však dochází k překračování průměrných 24hodinových koncentrací. Ta nesmí být překročena maximálně ve 35 dnech v roce, v Ústí nad Labem však v roce 2006 došlo k překročení v celkem 87 dnech. Příčinou jsou především intenzivní stavební činnosti, práce v kamenolomu Mariánská skála a zvyšující se intenzita dopravy.

Hodnoty koncentrací imisí oxidu uhelnatého se v poslední dekádě (v souladu s trendem produkce CO) stále snižují, hodnoty ozónu se od roku 2002 udržují téměř na stejné úrovni při obvyklém meziročním kolísání.

Voda

Problematika pitné vody a odpadních vod je v této fázi zpracování zařazena v kapitole Dopravní a technická infrastruktura. Pro účely návrhu strategie jsou v kapitole Životní prostředí dále doplněny informace o kvalitě vody a rizicích záplav.

Osu města tvoří řeka Labe, která na jeho území mění severní směr toku a dále pokračuje k severovýchodu až východu. Nejvýznamnějším přítokem Labe na území města je Bílina, která patří dlouhodobě mezi řeky s nejvíce znečištěnou vodou v ČR. Labe je na základě hodnocení ukazatelů znečištění za rok 2006 hodnoceno ve III. třídě (znečištěná voda) a z hlediska mikrobiologických a biologických ukazatelů již ve II. třídě (mírné znečištění). Od roku 1990 došlo k velmi výraznému snížení znečištění Labe, o čemž svědčí např. graf 8, uvádějící hodnoty organického znečištění dle ukazatele BSK₅ (k nárůstu znečištění v roce 2006 došlo v důsledku nižšího stavu vody). Obdobný pokles lze sledovat i v případě dalších ukazatelů – amoniaku a fosforu. Horší situace je v případě Bíliny (graf 9), i tam však byly vysoké hodnoty v roce 2006 způsobeny suchým obdobím.

Velká část města náleží k záplavovému území obou řek, což vyvolává nároky na budování protipovodňových opatření k ochraně majetku města, jeho obyvatel i dopravní infrastruktury se všemi z toho vyplývajícími negativními důsledky.

Na přelomu března a dubna 2006 zasáhla město druhá největší povodeň po katastrofálních záplavách v roce 2002 od roku 1940. Kulminace hladiny na cca 9 metrech však byla podstatně nižší než dosažených téměř 12 m v roce 2002. Při povodni muselo být také evakuováno obyvatelstvo (Střekov, Neštětice) a došlo k významnému omezení dopravy. Došlo ke škodám více než 265 mil. Kč na majetku města, podniků i obyvatel a 8 mil. Kč na silničních komunikacích.

Nezbytnou podmínkou kvalifikovaného rozhodování je existence vhodných povodňových map. Přehled protipovodňových staveb je uveden v Ročence stavu ŽP města Ústí nad Labem 2006, aktualizovaný protipovodňový plán je uveden na Internetu.

Příroda a krajina, lesy

Ústí nad Labem leží na styku tří geomorfologických jednotek, a to východní části Chabařovické pánve (Předlice), severní části Litoměřického středohoří (Střekov) a Ústeckého středohoří (většina města). Posledně jmenované tvoří na území města krajinně zajímavé partie ploché hornatiny na levém břehu průlomového údolí Labe, zaříznuté do Českého středohoří hlubokým kaňonem. Tato skutečnost s sebou přináší také negativní jevy ve formě sesuvů a skalních řícení. Přes obecné vnímání Ústeckého kraje, resp. severních Čech jako území se silně poškozeným životním prostředím, představuje okolí města i v celorepublikovém pohledu cenný segment s řadou přírodních hodnot. Tato situace ovšem také znamená, že ochrana přírody a krajiny, zejména zachování biodiverzity, krajinných struktur, vodního režimu a také regenerace urbanizované krajiny je důležitou součástí rozvoje území.

V Generelu ekologické stability krajiny okresu Ústí nad Labem (Fridrich, 2000) je uvedeno podrobné mapování aktuálního stavu krajiny s cílem zachytit stav pozemků z hlediska jejich ekologického významu. S generelem byl sladěn územní plán města a výsledek slouží mj. jako podklad pro kvalifikované rozhodování na základě znalostí zájmových ploch ochrany přírody. Tyto významné plochy, zejména zvláště chráněná území, významné krajinné prvky, lokality s výskytem ohrožených druhů a přírodních společenstev ad., byly zahrnuty jako stavební prvky územního systému ekologické stability krajiny - ÚSES (biocentra, interakční prvky, součásti biokoridorů ad.), který je navržen na základě výběru charakteristických prvků se zaměřením na maximální využití stávajících biotopů a jejich doplnění a propojení trasami biokoridorů.

Územím města (údolím Labe) prochází nadregionální biokoridor K10 a spolu s koridorem K4 (propojujícím v severní části města údolí Labe se svahy Krušných hor) tvoří jejich ochranné zóny většinu plochy města. Oba biokoridory jsou součástí evropské ekologické sítě. V průchodu centrem města je však údolní biokoridor přerušen a není funkční. Regionální biocentrum ÚSES tvoří Mariánská skála (viz níže). Místní biokoridory sledují vodoteče, s výjimkou nejproblematičtější možnosti, a to v délce 3 km zatrubněného Klíšského potoka. Jeho odkrytí je z hlediska realizace ÚSES zásadní.

Část města je součástí chráněné krajinné oblasti České středohoří. Z vyhlášených maloplošných zvláště chráněných území (ZCHÚ) leží na území města Vrkoč (NPR v k. ú. Vaňov), kterou tvoří čedičové skalisko s přílehlou skalnatou roklí a vodopádem. Další maloplošnou ZCHÚ je Sluneční stráž (PR v k. ú. Brná), tvořená skalnatým svahem údolí Labe nad Brnou. Předmětem ochrany jsou xerothermní společenstva.

Na území města je dále registrováno několik přírodně cenných lokalit. Jednou z nich je již jmenovaná Mariánská skála – výrazný skalnatý svah průlomu Labe v intravilánu města s pestrou xerothermní vegetací a přílehlou zelení na temeni.

Na území města jsou dále registrovány následující významné krajinné prvky:

- Prameniště v ulici Na Louži – rybníček v intravilánu města s populací prustky obecné;
- Zámecký park v Krásném Březně – starý udržovaný zámecký park s autochtonními dřevinami;
- Slepá ramena ve Svádově – mokřady slepých ramen a tůň kolem Labe, které jsou biotopem bobra evropského. Fragmety přirozené mokřadní květeny.

Štěrkové náplavy Labe na území města jsou mj. i lokalitou kriticky ohroženého druhu drobnokvětu pobřežního, který se jinak nalézá jen na několika lokalitách mezi Ústím nad Labem a Děčínem. Potenciálním ohrožením je tlak na využití labské vodní cesty (záměr výstavby stupně Malé Březno), které by ohrozilo poslední přirozený úsek vodního toku na území ČR a v jeho důsledku by zanikly biotopy s jedinečným výskytem ohrožených druhů živočichů a rostlin (Chráněná území ČR, Ústecko, AOPK). Na katastrální území města Ústí nad Labem nezasahují další zvláště chráněná území.

Lesy

K 31.12. 2006 hospodařilo Město Ústí nad Labem s navracenými lesními pozemky o výměře cca 570 ha. Lesní majetek tvoří nespojitelné lesní pozemky, které jsou navzájem promíseny s lesy jiných vlastníků. Malá část lesů se nachází i mimo území města. Z důvodu především geomorfologických podmínek zaujímají hospodářské lesy plochu pouze 16 %, lesy ochranné a lesy v pásmu hygienické ochrany vodních zdrojů 41 %, lesy příměstské tvoří 24 % a zbylých 19 % tvoří lesy potřebné pro zachování biologické různorodosti. Rozpětí nadmořské výšky se pohybuje od 155 m (Brná) až po 705 m (Krásný Les). Druhová skladba v městských lesích je velmi rozmanitá a převládá zde dub s podílem 45 %, dále následují další listnaté dřeviny. Z jehličnatých dřevin je nejvíce zastoupen ve 4 % smrk.

V roce 2006 vzniklo těžbou 1,15 hektarů nových holin k zalesnění, nově bylo zalesněno 1,01 hektarů a byly provedeny výchovné zásahy v mladých porostech do 40 let věku na celkové ploše 3,06 ha.

Pokud se týká kůrovců, byl zaznamenán stabilní výskyt bez potřeby razantních opatření. Problémem zůstává větrem poškozený lesní porost v Dobčeticích, kde nebude možné v nejbližších letech zajistit stabilitu zbytku smrkových skupin, porostní zbytky budou odtěženy a bude provedena náhradní výsadba zejména listnatými dřevinami. Na péči o lesní kultury vč. souvisejících nákladů (např. odstranění divokých skládek) byl vynaložen téměř 1 mil. Kč. Výnosy z prodeje dřevní hmoty činily necelou osminu této částky.

Nakládání s odpady

Autoři ročenky Stav životního prostředí v Ústí nad Labem v roce 2006 uvádějí, že na území města Ústí nad Labem bylo fyzickými osobami vyprodukováno více než 25 tisíc tun komunálního odpadu, z čehož bylo tradičním svozem odvezeno téměř 70 %. Z uvedeného celkového množství odpadu bylo vytříděno 1 814 t využitelných surovin, 81 t nebezpečného odpadu, 1 443 t objemného odpadu a svozem odpadu zeleně ze zahrad bylo svezeno 249 t. Do stávajících sběrných dvorů v Krásném Březně a ve Všebořicích bylo předáno 3 593 t komunálních odpadů.

Trend produkce odpadů od roku 1999 udává tabulka 29. Z tabulky je zřejmé, že celkové množství komunálního odpadu neustále narůstá a v roce 2006 dosahovalo hodnot 125 % úrovně roku 2002. Výrazné zvyšování separovaného sběru (zdvojnásobení objemu mezi léty 2006 a 1999) však nestačí trend nárůstu produkce komunálního odpadu výrazně překračovat a podíl vytříděných surovin stoupl v uvedených letech z 5 % pouze na 7 % celkové produkce komunálního odpadu. V absolutních hodnotách bylo v roce 2006 získáno 989 t papíru z kontejnerového sběru a významných 290 t sběrem prostřednictvím základních a mateřských škol. Téměř 1000 t kovů bylo na území vykoupeno prostřednictvím provozoven Severočeských sběrných surovin. Významným jevem je výrazné snižování množství nebezpečného odpadu – pokles oproti roku 2003 na cca 60 %. Výrazný pokles byl zapříčiněn především zajištěním zpětného odběru

elektrozařízení (smlouva města se třemi subjekty), přičemž elektroodpad tvoří asi 50 % skupiny nebezpečných odpadů.

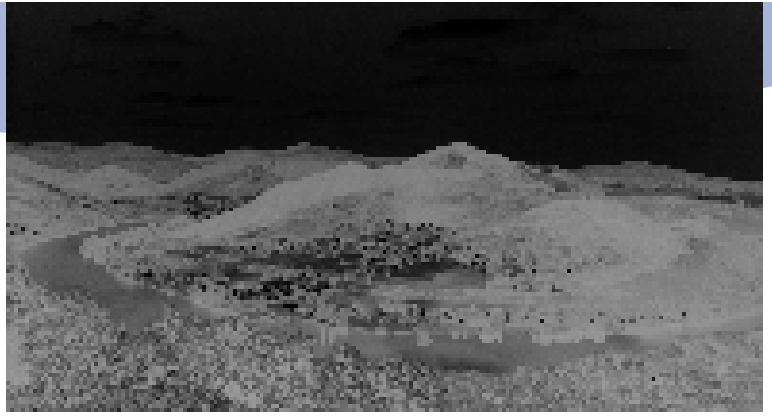
„Plánem odpadového hospodářství města Ústí nad Labem“, zpracovaného v roce 2005 v souladu se závaznou částí Plánu odpadového hospodářství Ústeckého kraje, bylo původcům komunálního odpadu mimo jiné uloženo:

- zvýšit materiálové využití komunálních odpadů na 50 % do r. 2010 ve srovnání s r. 2000,
- snížit hmotnostní podíl odpadů ukládaných na skládky o 20 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 s výhledem dalšího postupného snižování,
- snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil (v hmotnostních procentech) v r. 2010 nejvíce 75 %, v r. 2013 nejvíce 50 % a výhledově v r. 2020 nejvíce 35 % z celkového BRKO roku 1995.

Podporou pro dosažení uvedených cílů bylo zpracování nového znění obecně závazné vyhlášky, kterou se stanoví systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, vč. systému nakládání se stavebním odpadem.

Náklady vynaložené na systém nakládání s komunálním odpadem dosahovaly v roce 2006 téměř 73 mil. Kč. Poplatky vybrané od občanů dosahovaly jen cca 60 % nákladů, zbytek byl hrazen z rozpočtu města a městských obvodů. Největší podíl – 60 % - tvořily náklady na nakládání se směsným komunálním odpadem, dalších 15 % na separaci sběru. Velmi nízký podíl ve výši 100 000 Kč (necelé 1 promile nákladů) bylo vydáno na propagaci.

Řešení situace při nakládání s komunálním odpadem (náklady, požadavky POH) vyžaduje hledání řešení, např. ve formě výstavby regionálního střediska na mechanicko-biologické zpracování komunálního odpadu. Vzhledem k odhadovaným nákladům kolem 100 mil. Kč si nelze výstavbu takového střediska představit bez spolupráce s dalšími městy i jinými subjekty v regionu. Lokalizace zařízení by vzhledem k existenci řady průmyslem a těžbou poškozených míst neměla být problémem, ekonomika provozu však vyžaduje umístění co nejbližší zdroji odpadu. Významným krokem, omezujícím vznik odpadů, je další rozvoj separovaného sběru odpadů, včetně jeho podpory zahušťováním sítě sběrných nádob, výstavbou dalších sběrných dvorů apod.

Staré ekologické zátěže

Vzhledem k průmyslové tradici, historickému vývoji města a geomorfologickým podmínkám (údolí Labe) je nezbytné využívat pro další rozvoj revitalizovaná území původních brown-fields. Cílem je zachování dosud nevyužívaných ploch pro jiná využití.

Důležité je také zahlazování důsledků důlní činnosti a povrchové těžby. Rekultivační činnost na území dotčeném těžební činností Palivového kombinátu Ústí, s. p., pokračuje podle každoročně aktualizovaného Generelu rekultivací. K 31.12. 2006 byly rozpracovány rekultivace na celkové výměře 1 042 ha. Z toho 59,79 ha tvoří zemědělské rekultivace, 517,85 ha lesnické rekultivace, 267,06 ha hydrické rekultivace a 197,30 ha ostatní rekultivace. V roce 2006 byly zahájeny čtyři rekultivační akce, včetně sanace sesuvu svahu Rabenov, k 1.1. 2007 tak bylo rozpracováno celkem 15 rekultivačních akcí.

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO), informace o ŽP

Vzhledem k tomu, že město Ústí nad Labem je velmi aktivním členem asociace Zdravých měst a regionů (ZM), není překvapením, že Magistrát města věnuje podpoře EVVO velké úsilí, a město se tak nachází nad průměrem referenčních měst. V kategorii velkých měst se Ústí nad Labem považuje již několik let za příkladné město sítě Zdravých měst a regionů (hodnocení zástupců Asociace Zdravých měst). Prvky EVVO i zlepšený přístup k informacím o životním prostředí jsou jednou z nezbytných součástí směřování města k udržitelnému rozvoji a jsou také podmínkou dalších aktivit ZM, jako jsou např. komunitní plánování, ex-ante projednávání dokumentů s veřejností ad. Jedním z výstupů je zpracovaný (komunitní) Plán zdraví a kvality života. Viditelnou součástí snahy informovat veřejnost o stavu životního prostředí jsou ročenky, které jsou v současné podobě vydávány od roku 2001. Poslední dostupnou ročenkou je přehled za rok 2006, jehož pracovní verze poskytla pro profil města řadu cenných údajů.

Dobře prováděná EVVO, především spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi a veřejností obecně je jednou z nezbytných podmínek zlepšování situace v oblasti životního prostředí.

Úsek EVVO odboru ŽP MMUL provádí řadu činností, mj.

- pořádá přednášky pro školy v rámci programu prevence vzniku černých skládek a podpory systému nakládání s odpadem,
- podporuje program „Zelená škola“ – soutěž škol,
- propaguje aktivity EVVO (např. v oblasti propagace správného nakládání s komunálními odpady na území města) prostřednictvím papírových i elektronických médií,
- poskytuje osobní konzultace občanům města,
- podílí se na poskytování finančních příspěvků na podporu aktivit, směřujících k ochraně životního prostředí,
- spolupracuje s nestátními neziskovými organizacemi při zajišťování managementu významných krajinných prvků ad.

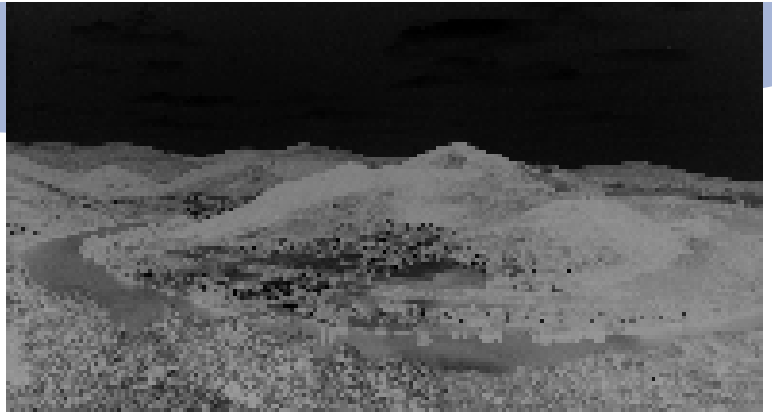
Důležitou a nezbytnou podmínkou zlepšování situace je i rozvoj environmentálního managementu, ať už ve formě rozvoje systémů environmentálního managementu ve výrobních podnicích (EMS dle ISO 14 000, EMAS), nebo další dobrovolné aktivity typu čistší produkce apod.

Hluk a další fyzikální charakteristiky

V současné situaci i ve výhledu je za problematickou fyziologickou škodlivinu považován především hluk z dopravy a – na rozdíl od většiny referenčních měst – také hluk z výrobní činnosti. Městu dosud chybí hluková mapa, která může sloužit jako podklad pro rozhodování.

Shrnutí

- Znečištění ovzduší jako největší problém města Ústí nad Labem v oblasti životního prostředí
- Zvyšování produkce emisí především oxidu siřičitého a oxidů dusíku v posledních letech
- Vysoké překračování imisních koncentrací tuhých částic PM10 v posledních letech
- Nárůst intenzity dopravy a tím i zvyšování podílu na negativních dopadech na životní prostředí (ovzduší, hluk)
- Potenciál snižování spalování tuhých paliv (konverze paliv, využívání geotermální energie, ad.)
- Zlepšování kvality vody v Labi
- Riziko povodní vyvolávající řadu technických opatření
- Cenné přírodní hodnoty lokalit na území města nebo v jeho blízkém okolí, včetně přílehlé CHKO České středohoří
- Sladění územního plánu města s generalem ÚSES okresu Ústí nad Labem, podkladu pro rozhodování, respektujícího strukturu ÚSES i zájmové prvky ochrany přírody
- Ohrožení biotopů při Labi plánovanou výstavbou vodních stupňů
- Význam části městských lesů (lesy zvláštního určení) pro zachování ekologické stability krajiny
- Zavedený a fungující systém sběru a svozu komunálních odpadů
- Trend nárůstu produkce komunálních odpadů, kterému neodpovídá nárůst vytříděných složek odpadů
- Nutnost nákladného řešení materiálového využívání komunálních odpadů výstavbou střediska mechanicko-biologického zpracování odpadu
- Existence starých ekologických zátěží a nutnost nákladných revitalizačních akcí
- Potenciál Ústí nad Labem jako velmi aktivního Zdravého města, využívajícího ke svému rozvoji komunitní plánování
- Pozitivní trend rozvoje EVO ve srovnání s referenčními městy a jeho potenciál pro řešení některých problémů v oblasti ŽP

Kapitola se zaměřuje na analýzu vývoje rozpočtu města Ústí nad Labem v letech 2001 – 2006, na porovnání vybraných položek rozpočtu s daty za referenční - krajská města a na porovnání dat s celorepublikovým průměrem ve velikostní kategorii (50 tis. – 100 tis. obyvatel).

Analyzována jsou data o hospodaření Ústí nad Labem v letech 2001 – 2006. V případě porovnávání s referenčními městy a s průměrem ČR jsou v analýzách použita dostupná data z let 2001 – 2004. Hlavní pozornost se soustřeďuje na položky „celkové daňové příjmy“ a „kapitálové výdaje“.

Daňová výtěžnost dokumentuje socioekonomickou pozici města v rámci ČR a regionu a částečně vypovídá rovněž o rozvinutosti podnikatelských aktivit ve městě.

Investiční aktivita představuje významný faktor rozvoje města. V souvislosti s využíváním prostředků z fondů EU se význam investičního rozhodování pro socioekonomický rozvoj města dále posílí.

Pro hodnocení je použita průměrná roční hodnota přepočtená na 1 obyvatele, což snižuje vliv jednorázových meziročních výkyvů.

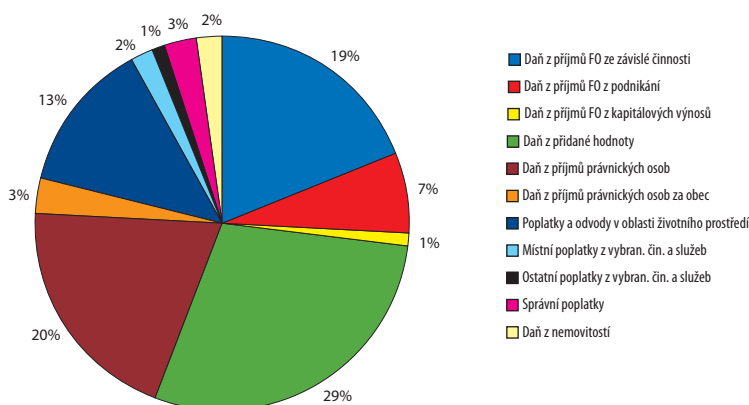
Tabulky, grafy, mapky

Tabulka 30: Vývoj příjmů a výdajů v letech 2001 – 2006 (v tis. Kč)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Daňové příjmy	782514,79	841875,11	882018,73	978099,54	1099635,00	1112100,54
Nedaňové příjmy	34452,68	53617,26	48255,91	32036,60	38988,43	45981,02
Kapitálové příjmy	11604,85	2296,89	5482,60	13061,33	6803,72	4927,00
Dotace	792981,06	868658,06	978604,97	1248206,56	932308,21	983973,70
Běžné výdaje	1421065,71	1555588,28	1779487,00	1801855,13	1637833,47	1731099,83
Kapitálové výdaje	26360,56	244769,10	285401,44	474699,01	494691,39	866571,54

Zdroj: Ministerstvo financí (data z let 2001 – 2004) a webové stránky magistrátu Ústí nad Labem (2005 – 2006)

Graf 9: Struktura daňových výnosů Ústí nad Labem (r. 2004)

Zdroj: Ministerstvo financí

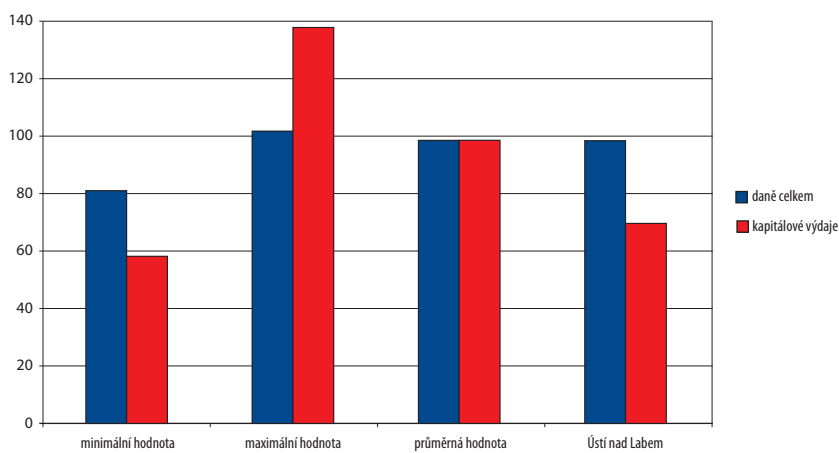
Tabulka 31: Vybrané ukazatele daňových příjmů a kapitálových výdajů v Ústí nad Labem a dalších krajských městech (2001 – 2004)

Město	Daňové příjmy Průměrný výnos na 1 obyvatele v letech 2001-2004	Index 2004/2001	Kapitálové výdaje Podíl daňových příjmů na celkových příjmech v r. 2004	Průměrné kapitálové výdaje na 1 obyvatele v letech 2001-2004	Index 2004/2001	Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích v r. 2004
České Budějovice	9383	1,12	46,3%	6202	0,78	25,5%
Brno	15781	1,32	51,6%	13492	1,46	39,6%
Karlovy Vary	10153	1,32	46,3%	6148	1,57	33,6%
Hradec Králové	9152	1,32	51,3%	4729	0,58	21,8%
Liberec	10022	1,05	45,5%	6361	1,23	31,4%
Ostrava	15639	1,28	48,9%	9846	1,63	33,2%
Olomouc	10890	1,36	56,7%	4927	1,18	25,2%
Pardubice	8709	1,33	52,9%	4972	0,78	24,8%
Plzeň	15007	1,27	60,3%	7311	0,92	25,7%
Jihlava	10022	1,28	46,0%	5304	0,96	21,8%
Zlín	10023	1,31	57,1%	4720	0,86	26,1%
Ústí nad Labem	9214	1,25	43,1%	3355	1,80	20,9%

Zdroj: Ministerstvo financí

9.

Graf 10: Porovnání daňových výnosů a kapitálových výdajů Ústí nad Labem s hodnotami za velikostní kategorii měst ČR 50 – 100 tis. obyvatel (průměr za velikostní kategorii = 100)

Zdroj: Ministerstvo financí

Charakteristika města

Příjmy a výdaje města

Daňové příjmy se podílejí na celkových příjmech Ústí nad Labem stabilně 43 - 52 %. Ve vývoji daňových příjmů města (viz tabulka 30) došlo po období výrazných meziročních růstů (do r. 2005) pouze k mírnému růstu v r. 2006. Příčinou tohoto vývoje jsou legislativní změny v oblasti přímých daní, což vedlo ke stagnaci výnosu daně z příjmů fyzických osob (ze závislé i samostatné výdělečné činnosti). Budoucí vývoj daňových příjmů je závislý zejména na případných změnách zákona o rozpočtovém určení daní a na dalších úpravách sazeb přímých daní, které jsou diskutovány v souvislosti s vládní daňovou reformou. Uvažovány jsou rovněž změny v dani z nemovitosti, které by ale neměly mít v případě Ústí nad Labem tak výrazné dopady.

V současnosti se nejvýznamněji na daňových příjmech (viz graf 9) podílí daň z přidané hodnoty, daň z příjmů právnických osob a daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti, které také nejvýrazněji ovlivňují průběh pravidelné stabilní složky vlastních příjmů během roku, a tím i celkové cash-flow města. Město prakticky nemá žádný nástroj, jak průběh inkasa těchto daní během roku ovlivnit.

Vzhledem k podmínkám vyplývajícím ze zákona o rozpočtovém určení daní a další legislativy má město velmi malé možnosti ovlivnit celkový daňový výnos. Přímé nastavení sazeb je možné pouze ve velmi omezené míře v případě daně z nemovitosti a místních poplatků. Nejvýznamnější je pro Ústí nad Labem výnos z poplatků a odvodů v oblasti životního prostředí (zejména se jedná o poplatky za odpady). Vliv výnosu daně z nemovitosti postupně klesá a na daňových příjmech se podílí do 3 %.

Z hlediska nepřímých vazeb (vytváření vhodného prostředí pro podnikání) se vliv města může projevit v dani z příjmu fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti (30% výnos této daně náleží obci dle trvalého bydliště podnikatele) a v dani z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti (1,5 % celostátního výnosu se přerozděluje obcím dle počtu zaměstnanců v obci). Význam nedaňových příjmů rozpočtů měst se obecně zvyšuje, nicméně v případě Ústí nad Labem je relativně stálý a nízký, cca 2 - 3 % z celkových příjmů.

Kapitálové příjmy jsou v posledních letech pro celkový rozpočet města zanedbatelné.

Objem dotací v rozpočtu Ústí nad Labem je neobvykle vysoký, v letech 2001 - 2004 se dotace podílely na celkových příjmech města 49 - 55 %. Vývoj příjmů z dotací se neodvíjí jen z vazby na realizaci velkých investičních projektů, jako je tomu v případě kapitálových výdajů. Projevují se zde i probíhající změny v sys-

tému veřejné správy (např. přesun části agendy z okresních úřadů na obce s rozšířenou působností), doprovázené nesystémovým přerozdělováním dotací.

Objem i podíl kapitálových výdajů Ústí nad Labem se v posledních letech výrazně zvyšuje, a to především ve vazbě na využití vnějších zdrojů včetně dotací z fondů EU. S růstem možností čerpání dotací z evropských fondů v novém programovém období (2007 - 2013) lze očekávat také další růst kapitálových výdajů v rozpočtu města. V této souvislosti jsou nezanedbatelnou výhodou Ústí nad Labem zkušenosti s čerpáním zdrojů ze strukturálních fondů již z minulého období. Ústí nad Labem patří v tomto směru mezi nejprogresivnější města a ve srovnání s ostatními krajskými městy i mezi nejúspěšnější žadatele. V letech 2003 - 2006 získalo město z evropských fondů dotaci na 13 projektů v celkové výši cca 320 mil Kč. Dotace byly čerpány nejen ze SROP ale 1x i z Operačního programu Infrastruktura (OPI), z Phare a 2x z programu Interreg IIIA. Ve stejném období navíc Ústí nad Labem získalo dalších cca 140 mil Kč na 25 projektů ze státních a krajských fondů a programů. Tyto zkušenosti vytváří dobré výchozí předpoklady pro získání dalších dotací v následujících letech, kdy bude příliv peněz z evropských fondů zřejmě kulminovat.

Vedle vlastních projektů město rovněž poskytuje formou speciálního nástroje (Program aktivní politiky města Ústí nad Labem) podporu pro přípravu projektů dalších žadatelů. V posledních letech tak bylo prostřednictvím tohoto programu každoročně podpořeno cca 15 - 20 projektů v přípravné fázi.

Potřeba kofinancování a předfinancování projektů podpořených z fondů EU s sebou může ale přinášet i tlak na zvyšování zadluženosti, která se v r. 2006 téměř trojnásobně zvýšila, a dosáhla poměrně vysoké úrovně cca 9 200 Kč na obyvatele. Zadluženost je samozřejmě potřeba hodnotit detailněji a v kontextu dalších interních informací města, nicméně obecně lze říci, že přetrvávající zadluženost v této úrovni lze již považovat za rizikovou. Pozitivní je v této souvislosti ale skutečnost, že hlavní podíl zadluženosti představuje výhodný úvěr Evropské investiční banky (EIB), který je určen na nové rozvojové investice včetně krytí kofinancování města pro projekty podpořené ze strukturálních fondů. Žádosti o čerpání tohoto úvěru může Ústí nad Labem uplatňovat až do listopadu 2008 do celkové výše 1 mld. Kč, splatnost je odložena na léta 2013 - 2030. To znamená, že zadluženost slouží především pro investice na rozvoj města a pokud zůstane pod kontrolou, nepředstavuje negativní jev.

Porovnání s referenčními městy

Ve srovnání s referenčními městy (viz tabulka 31) spadá Ústí nad Labem do podprůměrných hodnot jak z hlediska daňového výnosu na obyvatele, tak i z hlediska dynamiky vývoje daňových příjmů. V případě kapitálových výdajů jsou charakteristiky Ústí nad Labem za období 2001 – 2004 dokonce nejhorší ze všech krajských měst. Vysoký index vývoje je v tomto ohledu zkrslující, protože výchozí hodnota v r. 2001 byla velmi nízká. Nicméně pozitivní trend růstu kapitálových výdajů je patrný a potvrzuje jej i vývoj v letech 2005 - 2006 (viz tabulka 30).

Také v porovnání s celorepublikovým průměrem (viz graf 10) ve velikostní kategorii obcí 50 tis. – 100 tis. obyvatel dosahují daňové příjmy Ústí nad Labem podprůměrných hodnot. Objem

investic byl v letech 2001 – 2004 v porovnání s celorepublikovým průměrem výrazně podprůměrný. Těmito charakteristikami se vyznačovalo nejen samotné Ústí nad Labem, ale všeobecně i celý region SZ Čech.

Jednoznačně nepříznivá pozice Ústí nad Labem se ale začíná v posledních letech měnit. Od r. 2004 lze sledovat trend nadprůměrného růstu investic, který je navíc vázaný především na využití vnějších zdrojů (hlavně dotací ze státních fondů, národních programů a fondů EU). To vytváří pozitivní předpoklady pro budoucí rozvoj a pro posílení socioekonomické pozice města v rámci ČR.

Shrnutí

- Malé možnosti města ovlivnit své daňové příjmy
- Výrazný podíl daně z přidané hodnoty a daně z příjmů právnických osob a fyzických osob ze závislé činnosti na daňových příjmech
- Předpoklad snížení nebo stagnace daňových výnosů města v důsledku legislativních změn v daňové oblasti (pokud nebude upraven zákon o rozpočtovém určení daní)
- Současná diskuse úpravy rozpočtového určení daní, které by mohly daňové příjmy města naopak posílit
- Relativně stálý, ale nízký význam nedaňových příjmů, kapitálové příjmy v posledních letech zcela zanedbatelné
- Předpoklad dalšího zvyšování významu dotací v rozpočtu města v souvislosti s růstem možnosti čerpání dotací z evropských fondů; v důsledku toho pravděpodobný vzrůstající tlak na zvyšování zadluženosti
- Výrazný růst zadluženosti města v r. 2006, ke kterému ale došlo v souvislosti s přijetím úvěru od EIB určeného především k dofinancování investičních projektů podpořených z fondů EU.
- Z hlediska srovnání s referenčními městy vykazují daňové příjmy podprůměrné charakteristiky, nejnížší kapitálové výdaje mezi všemi krajskými městy
- V porovnání s referenčními městy podprůměrné daňové příjmy stejně jako objem a podíl kapitálových výdajů
- Několikanásobný vzrůst investic od roku 2001 doprovázený výrazným čerpáním prostředků z fondů EU v letech 2004 – 2006
- Strukturální fondy EU pro období let 2007–2013 jako významný zdroj pro investiční akce města

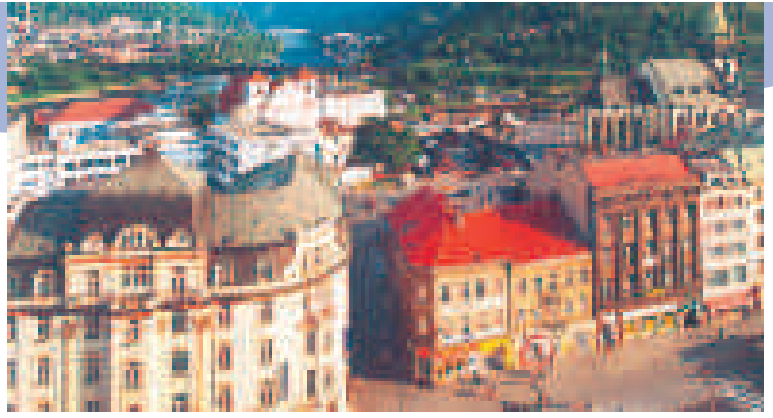

Silné stránky

- Exponovaná poloha vůči dopravním osám
- Dobrá vybavenost sítí obchodů a drobných služeb
- Relativně příznivá věková struktura a vysoký podíl mladších obyvatel (ve srovnání s referenčními městy)
- Zlepšující se vzdělanostní struktura města
- Klesající míra nezaměstnanosti ve městě
- Atraktivní kopcovitá krajina a kombinace přírodních a kulturních hodnot území města a jeho okolí
- Přítomnost významné regionální univerzity
- Postup hokejového týmu do extraligy – zvýšení prestiže města
- Dobrá vybavenost středními odbornými školami a učilišti
- Různorodé organizace sociální péče na území města
- Existence dvojice silničních mostů přes Labe
- Kvalitní síť městské hromadné dopravy
- Segregovaná cyklistická stezka podél Labe
- Cenné přírodní hodnoty lokalit na území města nebo v jeho blízkém okolí
- Zavedený a fungující systém sběru a svozu komunálních odpadů
- Zkušenosti s čerpáním zdrojů ze strukturálních fondů EU
- Trend růstu objemu i podílu kapitálových výdajů na celkových výdajích

Slabé stránky

- Negativní image města působící jako brzda rozvoje různých složek života ve městě
- Velký počet monofunkčních zón ve městě
- Relativně málo kladné dojížděkové saldo, zejména v případě pracovní dojížděky
- Úbytek počtu obyvatel po roce 1990
- Relativně nízká vzdělanostní úroveň
- Útlum některých průmyslových odvětví a s tím spojené strukturální problémy
- Nízká atraktivita historického centra města pro cestovní ruch
- Výrazný pokles počtu vícedenních návštěvníků v posledních letech
- Relativní nedostatek větších ubytovacích zařízení pro větší zájezdy a skupiny
- Málo kvalitních ubytovacích zařízení
- Nízká provázanost středního a vysokého školství ve městě
- Nedostatek míst v některých mateřských školách
- Vysoké zatížení centra města automobilovou dopravou
- Zranitelnost přemostění Labe během povodní
- Nevhodné řešení řady městských komunikací a jejich křižovatek, přičemž odstranění tohoto stavu je finančně velmi náročné
- Nevhodně umístěné a chybějící železniční zastávky
- Neexistence systému integrované veřejné dopravy
- Silnice a průmyslové plochy jako bariéra pro rozvoj pěší dopravy
- Nedostatečné napojení na síť stezek pro pěší a cyklisty
- Nízká kvalita veřejné zeleně
- Znečištěné ovzduší
- Četné staré ekologické zátěže
- Podprůměrná daňová výtěžnost oproti srovnatelným městům
- Výrazně podprůměrná investiční aktivita v porovnání se srovnatelnými městy
- Nízká míra diverzifikace rozpočtových příjmů (vysoká závislost na dotacích, malý význam nedaňových příjmů)
- Výrazný nárůst zadluženosti města v r. 2006

Příležitosti

- Zlepšení ekonomické situace v sousedním Sasku
- Zlepšování kvality bytového fondu a růst atraktivity bydlení ve městě
- Růst a diverzifikace podnikatelské aktivity ve městě
- Rozvoj nových průmyslových zón
- Vznik tematických turistických produktů ve městě a jeho okolí
- Výstavba multifunkčního centra s multikinem, příp. dalším kulturním zařízením
- Dobudování páteřního systému trolejbusové dopravy ve městě (např. do Střekova)
- Celoroční splavnění Labe
- Zlepšení silničního spojení města směrem na Prahu a snížení dopravní zátěže ve městě po dokončení dálnice D8
- Rozvoj výletní plavby po Labi
- Rozvoj vodní turistiky na řece Bílině
- Růst zájmu o konferenční a kongresovou turistiku
- Snížování spalování tuhých paliv vedoucí ke zlepšení kvality ovzduší
- Výstavba střediska mechanicko-biologického zpracování odpadů
- Zlepšení kvality vody v Labi
- Rozvoj EVO jako nástroje pro řešení některých problémů v oblasti životního prostředí
- Větší možnosti čerpání zdrojů ze strukturálních fondů v rámci nového programovacího období 2007 – 2013
- Posílení možností města ovlivnit vlastní příjmy v rámci uvažovaných změn zákona o rozpočtovém určení daní

Hrozby

- Segregace národnostních menšin ve městě a polarizace vztahů mezi nimi a většinou společností
- Závislost na několika málo ekonomických, zejména výrobních odvětvích v důsledku málo diverzifikované ekonomické základny
- Odchod některých investorů za nižší cenou pracovních sil
- Nárůst silniční dopravy v centru města po otevření dálnice
- Nedokončení náročné dostavby silniční sítě v okolí města
- Trvalé zhoršení plavebních podmínek na Labi
- Růst znečištění ovzduší a hladiny hluku dopravou
- Riziko vzniku záplav (při nedokončení potřebných technických opatření)
- Ohrožení biotopů na Labi výstavbou vodních stupňů
- Nárůst produkce komunálních odpadů bez současného růstu vytříděných složek odpadů
- Snížování daňových příjmů města ve vazbě na změny zákonů v oblasti přímých daní (zdanění příjmů)
- Změna inkasa daňových příjmů a celkového cash-flow města během roku v závislosti na případných změnách v daňové legislativě

Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a komunit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti, GAC s.r.o., 2006 (<http://www.esfcr.cz/mapa/index.html>)

Analýza stavu a vývoje trhu práce v Ústeckém kraji za rok 2006, Úřad práce v Ústí nad Labem, 2007

Dějiny města Ústí nad Labem (<http://www.usti-nl.cz/dejiny/obsah.htm>)

Energetická koncepce města Ústí nad Labem, Tebodin, 2000

Fridrich, A.: Okresní generel ÚSES Ústí nad Labem, 2000

Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005, ČSÚ

Investorské centrum Ústí nad Labem – pracovní materiál města

Investorské centrum Ústí nad Labem (<http://www.invest-usti.cz>)

Marketingová studie na podporu rozvoje cestovního ruchu na Ústecku, Kolpron, 2006

Město Ústí nad Labem v číslech, ČSÚ, 2005

Ministerstvo financí ČR (www.mfcr.cz)

Počet obyvatel v obcích České republiky k 1.1. 2006, ČSÚ

Regionální rozdíly v demografickém, sociálním a ekonomickém vývoji Ústeckého kraje v letech 2000-2006, ČSÚ, 2006

Ročenka dopravy Ústí nad Labem 2001, MMÚL, 2002

Ročenka stavu ŽP města Ústí nad Labem 2006, manuscr. 2007

Sčítání lidu, domů a bytů 1991, 2001, ČSÚ

Správa služeb zaměstnanosti (www.ssz.mspv.cz)

Statutární město Ústí nad Labem (www.usti-nad-labem.cz)

Ústav zdravotnických informací a statistiky (www.uzis.cz)

Ústecký kraj (www.kr-ustecky.cz)

Výroční zpráva Masarykovy nemocnice 2005

Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Ústeckém kraji ve školním roce 2004/2005, Odbor školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Ústeckého kraje, 2005

Vývoj základních demografických ukazatelů ve vybraných městech ČR 1919 až 2005, ČSÚ

II. Návrhová část

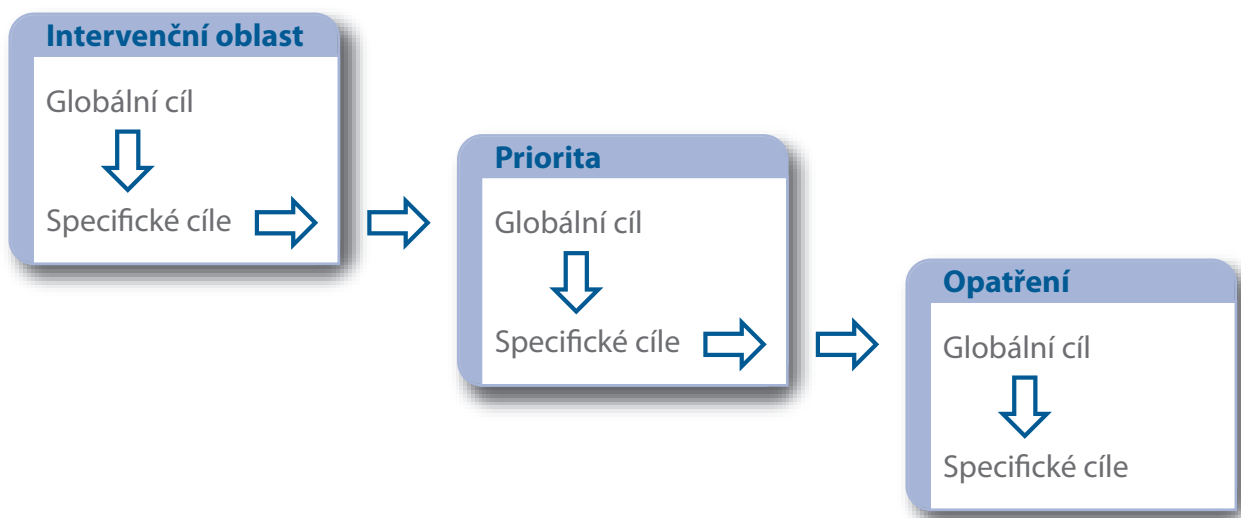
12. Formální struktura strategie

Strategii (návrhovou část plánu) tvoří vždy hierarchický systém cílů, kde cíle a vazby na určité hierarchické úrovni jsou směřovány k naplnění příslušného cíle na vyšší úrovni. Mezi cíli na jednotlivých úrovních tak existuje systém vztahů a podmíněností. U obsahového hlediska mají cíle navržené ve strategické části plánu oporu v analytické části, vycházejí z identifikovaných problémů a ve svém souhrnu přispívají k naplnění rozvojové vize.

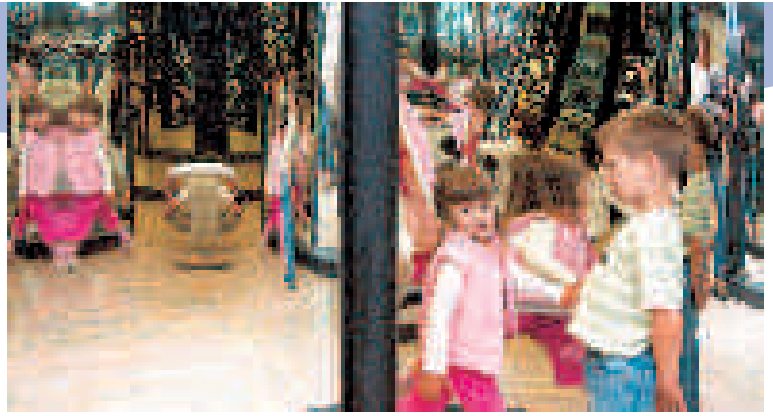
Pro účely Strategie rozvoje města Ústí nad Labem do roku 2015 je navržena následující forma návrhové části:

- I. úroveň – Vize rozvoje města
- II. úroveň – Intervenční oblasti
- III. úroveň – Priority
- IV. úroveň – Opatření¹⁾

Jednotlivé úrovně strategie, resp. Úrovně II – IV jsou provázány hierarchií cílů – globálních a specifických. Celkovou logiku návrhové části vyjadřuje následující schéma:

¹⁾ Opatření by měla být formulována jako projekt, skupina projektů, vlastní aktivita nebo grantový program města

Dále je navržen způsob/formát popisu jednotlivých úrovní strategie:

- Vize – formulována jako slogan
- Intervenční oblast – nebude dále popisována
- Priorita:
  - a) Výchozí stav – problémově zaměřený popis výchozí situace v dané prioritní oblasti
  - b) Globální a specifické cíle
  - c) Strategie k dosažení cílů
  - d) Indikátory
  - e) Odpovědnost
- Opatření – nejsou dále popisována

Strategie rozvoje města je naplňována prostřednictvím činností jednotlivých útvarů města z podstatné části realizovaných na základě dalších implementačních dokumentů (Integrovaný plán rozvoje města, Komunitní plán péče, Plán zdraví a kvality života a další).

Východiskem pro návrh obsahu strategie jsou návrhy priorit a cílů vybraných odborů Magistrátu města Ústí nad Labem věcně příslušných k intervenčním oblastem, které souvisejí se sociálně-ekonomickým rozvojem města.

Při návrhu základní architektury strategického plánu byly dodrženy následující principy:

- respektování navržené logiky strategie
- návaznost na závěry a problémy zjištěné v analytické části
- zohlednění návrhu cílů/požadavků věcně příslušných odborů Magistrátu města Ústí nad Labem
- srozumitelnost a vnitřní koherence strategie
- podrobení návrhu strategie veřejnému projednání a zapojení návrhů veřejnosti

Základní kostru strategie tvoří 5 intervenčních oblastí a 13 priorit, které jsou uvedeny v následující tabulce:

Intervenční oblast	Priority
1. Ekonomika města	<ul style="list-style-type: none"> ■ Rozvoj podnikatelského prostředí ■ Rozvoj cestovního ruchu
2. Lidské zdroje a sociální oblast	<ul style="list-style-type: none"> ■ Modernizace vzdělávací soustavy ■ Rozvoj komunitní péče a posílení sociálního začlenění znevýhodněných osob ■ Rozvoj občanské společnosti ■ Rozšíření a zkvalitnění možností pro volnočasové aktivity ■ Snížení kriminality na území města
3. Fyzické prostředí města	<ul style="list-style-type: none"> ■ Tvorba urbanisticky hodnotného území ■ Zlepšení složek ŽP ■ Rozvoj a zkvalitnění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty
4. Doprava	<ul style="list-style-type: none"> ■ Rozvoj veřejné dopravy a její návaznosti na ostatní druhy dopravy ■ Rozvoj dopravní infrastruktury
5. Řízení a správa města	<ul style="list-style-type: none"> ■ Zvyšování efektivity a kvality výkonu veřejné správy ■ Posílení spolupráce města se zahraničními subjekty ■ Prevence mimořádných událostí a likvidace jejich následků

Vize rozvoje města

Variantní návrh:

Varianta 1) Ústí nad Labem - prosperující, zdravé a bezpečné město

těží ze své výhodné geografické polohy atraktivní pro investory a návštěvníky, s konkurenceschopnou ekonomikou vycházející z průmyslové tradice, s rostoucí vzdělaností a kvalifikací obyvatel a s moderně fungující samosprávou

Varianta 2) Ústí nad Labem - prosperující, zdravé a bezpečné město

těží ze své výhodné strategické obchodní polohy a průmyslové tradice, opírající svůj dynamický (udržitelný) rozvoj o zvyšující se atraktivitu pro vnější investice spojenou s motivací a efektivním využitím potenciálu vlastních obyvatel, ekonomických subjektů a městské samosprávy.

Cíle rozvoje města

Pracovní návrh globálních cílů (GC) a specifických cílů (SC) se váže na navržené intervenční oblasti a priority (každý specifický cíl na úrovni intervenční oblasti se transformuje do globálního cíle priority)

IO1: Ekonomika města

GC1: Zvýšit konkurenceschopnost města jako centra ekonomického růstu

- SC11: Zlepšit podmínky pro podnikání a investice ve městě – GC priority „Rozvoj podnikatelského prostředí“
- SC12: Zvýšit potenciál města jako destinace cestovního ruchu – GC priority „Rozvoj cestovního ruchu“

IO2: Lidské zdroje a sociální oblast

GC2: Zvýšit vzdělanost a sociální soudržnost obyvatel města

- SC21: Zkvalitnit systém základního, středního, vysokoškolského a následného vzdělávání a provázat školství s trhem práce – GC priority „Modernizace vzdělávací soustavy“
- SC22: Přizpůsobit nabídku sociálních služeb v návaznosti na stávající a budoucí potřeby obyvatel města a zvýšit kvalitu poskytovaných sociálních služeb – GC priority „Rozvoj komunitní péče a posílení sociálního začlenění znevýhodněných osob“
- SC23: Zlepšit podmínky pro rozvoj občanské společnosti a větší zapojení občanů do aktivit města – GC priority „Rozvoj občanské společnosti“
- SC24: Zlepšit podmínky pro volnočasové aktivity – GC priority „Rozšíření a zkvalitnění možností pro volnočasové aktivity“
- SC25: Snížit kriminalitu ve městě – GC priority „Snížení kriminality na území města“

IO3: Fyzické prostředí města

GC3: Zlepšit kvalitu prostředí města prostřednictvím harmonického územního rozvoje a zlepšení stavu jednotlivých složek ŽP

- SC31: Zlepšit koordinaci rozvoje území, zvýšit urbanistickou hodnotu některých částí města a optimalizovat strukturu ploch z hlediska jejich funkčního využití – GC priority „Tvorba urbanisticky hodnotného území“
- SC32: Zlepšit stav některých složek ŽP – GC priority „Zlepšení složek ŽP“
- SC33: Vytvořit lepší podmínky pro environmentální vzdělávání, výchovu, poradenství a osvětu – GC priority „Rozvoj a zkvalitnění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty“

IO4: Doprava

GC4: Zlepšit podmínky pro udržitelný rozvoj dopravy na území města Ústí nad Labem

- SC41: Zefektivnit obslužnost města a jeho spádového území veřejnou dopravou, zvýšit atraktivitu veřejné dopravy a její vazbu na ostatní druhy dopravy – GC priority „Rozvoj veřejné dopravy a její návaznosti na ostatní druhy dopravy“
- SC42: Zlepšit stav dopravní infrastruktury města – GC priority „Rozvoj dopravní infrastruktury“

IO5: Řízení a správa města

GC5: Zvýšit efektivitu řízení a správy města a vytvořit podmínky pro větší zapojení občanů do aktivit města

- SC51: Zvýšit efektivitu řízení a správy města – GC priority „Zvyšování efektivity a kvality výkonu veřejné správy“
- SC52: Posílit spolupráci města s vnějšími subjekty – GC priority „Posílení spolupráce města se zahraničními subjekty“
- SC53: Zlepšit prevenci mimořádných událostí a odstraňování jejich důsledků – GC priority „Prevence mimořádných událostí a likvidace jejich následků“

Priorita 1.1: Rozvoj podnikatelského prostředí

Popis výchozího stavu

Ekonomika Ústí nad Labem je v současné době stále ovlivněna strukturálními problémy souvisejícími s útlumem někdejší rozsáhlé průmyslové výroby a nízkou diverzifikací ekonomické základny. Problémy sice zdaleka nedosahují takových rozměrů jako např. v některých jiných částech Ústeckého kraje, ale přesto se projevují např. v podobě relativně vysoké (i když klesající) míry nezaměstnanosti. Dalším problémem, který rovněž negativně ovlivňuje strukturu ekonomiky města i míru nezaměstnanosti, je nízká vzdělanostní úroveň obyvatelstva a vysoký podíl ekonomicky aktivních obyvatel s nízkou nebo žádnou kvalifikací. Ekonomika města tak dnes stojí zejména na průmyslové výrobě, na významné roli města v oblasti dopravy a na některých odvětvích služeb. Platí, že jednu významnou část podnikatelských subjektů tvoří ty, které ve městě existují tradičně a které se dokázaly vypořádat s restrukturalizací a být konkurenceschopné i v nových podmínkách po roce 1989. Druhou část podnikatelských subjektů tvoří firmy nově vytvořené, např. v rozvíjených podnikatelských a průmyslových zónách. Některé podnikatelské subjekty vznikly také akvizicí původních podniků zahraničními firmami, které přinesly potřebné investice.

Strategie

K posílení ekonomiky města prostřednictvím rozvoje podnikání je ze strany města třeba zejména dále zlepšovat podmínky pro rozvoj podnikání. Toho lze docílit jednak zlepšováním podnikatelské infrastruktury, a jednak obecně posílením a kultivací podnikatelského prostředí.

Rozvoj infrastruktury pro podnikání zahrnuje především investice do rozvoje stávajících i nových podnikatelských, obchodních a průmyslových zón. To vyžaduje dostatečnou nabídku vhodně umístěných rozvojových ploch s veškerou potřebnou infrastrukturou (silnice, technická infrastruktura, komunikace a dostupnost informačních technologií), která bude lákat nové investory k zakládání nových podniků a stávající investory k rozšiřování objemu výroby.

Rozvoj podnikatelského prostředí zahrnuje především jeho provázání s navazujícími sektory a sférami. Velmi potřebné je navázání a prohloubení spolupráce se vzdělávacími institucemi, zejména se středními školami a s UJEP. Příkladem může být přizpůsobení studijních oborů potřebám místní ekonomiky a poskytování odborných praxí a stáží studentům a učňům. Výhodná je též dlouhodobá spolupráce s veřejným a občanským sektorem při plánování budoucího rozvoje města nebo při projektech posilujících zaměstnatelnost obyvatel (zejména znevýhodněných skupin).

Další aktivitou, která umožní zlepšit podnikatelské prostředí, je rozvoj podnikavosti místních obyvatel, např. prostřednictvím poradenství a vzdělávání. Tímto způsobem je vhodné poskytovat místním podnikatelům a obyvatelům znalosti, zkušenosti a příklady „dobré podnikatelské praxe“ z jiných domácích či zahraničních regionů.

Přehled opatření naplňujících strategii

- Zkvalitnění podnikatelské infrastruktury
- Zkvalitnění podmínek pro příchozí investory
- Zlepšení spolupráce podnikatelských subjektů se školským sektorem
- Zlepšení spolupráce podnikatelských subjektů s veřejným a občanským sektorem
- Poskytování znalostí a zkušeností ze zahraničí místním podnikatelům
- Rozvoj podnikavosti místních občanů
- Podpora sociální ekonomiky
- Podpora produkce s vysokou přidanou hodnotou

Priorita 1.2: Rozvoj cestovního ruchu

Popis výchozího stavu

Ústí nad Labem samo o sobě představuje destinaci s pouze průměrným potenciálem cestovního ruchu. Městu chybí historické jádro jako přirozené centrum koncentrace návštěvníků, střed města je obecně málo atraktivní. Městu také neprospívá přetrvávající negativní image daná industrializací a změnami v populaci po 2. světové válce. Vysoký potenciál však má okolí města s atraktivní, výškově členitou krajinou, chráněnou krajinou oblastí České středohoří a kombinací kulturních i přírodních zajímavostí.

Pro Ústí nad Labem je příznačná nepříliš vyhovující struktura ubytovacích služeb. Předně mají ubytovací služby nízkou kvalitu, zařízení vyšší kvality prakticky chybí. Dále město postrádá větší počet kapacitních ubytovacích zařízení pro větší skupiny návštěvníků (zájezdy, konference, kongresy). Kvalitativně zaostávají tak další služby a infrastruktura cestovního ruchu.

Problém v současné době představuje pokles počtu nocujících návštěvníků v posledních letech. Ten sice probíhá téměř ve všech krajích ČR, přesto však tento vývoj vyžaduje adekvátní reakci.

Strategie

Základním principem strategie rozvoje cestovního ruchu ve městě Ústí nad Labem by měla být identifikace prioritních forem rozvoje cestovního ruchu, které nevyžadují přítomnost výrazných kulturních památek v centru města, formy, pro něž jsou ve městě a jeho nejbližším okolí předpoklady nebo které mohou městu přinést zisk a přínos. Takovými formami jsou například dosud velmi slabý konferenční a kongresový cestovní ruch, dále tematické poznávání, pěší turistika, sportovní cestovní ruch apod.

Pro identifikované formy cestovního ruchu je třeba především zvýšit kapacitu a zejména kvalitu infrastruktury. V případě výše uvedených forem cestovního ruchu se může jednat například o kongresová centra, sportovní zařízení nebo vybavení objektů tematické poznávací turistiky. Napříč všemi formami cestovního ruchu pak stojí potřeba výrazného zlepšení kvality ubytovacích zařízení a rozšíření jejich kapacity, příp. vzniku nového, většího ubytovacího zařízení.

Kromě infrastruktury cestovního ruchu může město posílit kvalitu a provázanost služeb, např. prostřednictvím iniciace jednání s dalšími subjekty cestovního ruchu (podnikateli, krajem, organizacemi cestovního ruchu apod.) o vytvoření tematicky či územně vymezených turistických produktů, systémů slev apod.

Přehled opatření naplňujících strategii

- Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch zajišťované veřejným sektorem
- Rozšíření nabídky vybraných služeb a produktů cestovního ruchu

Priorita 2.1: Modernizace vzdělávací soustavy

Popis výchozího stavu

Vzdělávací soustava ve městě Ústí nad Labem má na různých úrovních (mateřské školy, základní, střední a vysoké školství) různorodé problémy.

Na úrovni mateřských škol dochází po poklesu počtu dětí k jeho opětovnému mírnému růstu, což s sebou přináší poté, co byly některé mateřské školy zčásti nebo zcela zrušeny, nedostatek míst v mateřských školách v některých lokalitách. Na základních školách dochází rovněž k průběžnému mírnému poklesu počtu žáků i tříd s tím, že se základní školství díky kapacitě škol dokáže ve srovnání s mateřskými školami lépe vyrovnat s případným opětovným nárůstem počtu žáků v příštích letech.

Pro střední školství je příznačný rozsáhlý výběr středních odborných (převážně technických) škol a učilišť. Vysoké školství reprezentuje UJEP s pestrou škálou studijních oborů (výrazně nejvíce studentů navštěvuje pedagogické obory), jejichž struktura však příliš neodpovídá struktuře středního školství ani poptávce po pracovních silách ve městě (zčásti je to pochopitelné, protože na UJEP zdaleka nestudují pouze studenti z města ani Ústeckého kraje).

Strategie

Základním předpokladem úspěšného rozvoje školství, resp. vzdělávací soustavy je zkvalitnění a optimalizace rozsahu školské infrastruktury. Na úrovni mateřských škol a základního školství je třeba především průběžná optimalizace kapacity jednotlivých škol podle počtu žáků. Na úrovni středních škol je možné přehodnotit strukturu studijních oborů a pokusit se případně iniciovat částečnou změnu podle potřeb na trhu práce, případně vznik nové školy s novým studijním zaměřením.

Jako perspektivní aktivita naplňující také další cíle jednotlivých priorit se jeví spolupráce se školami z jiných regionů ČR a ze zahraničí. Výměna zkušeností, studijní pobyty, stáže apod. zvyšují kompetence žáků a studentů, ale i pedagogů především v případě středního školství, a kromě toho přispívají k rozvoji nadregionální a mezinárodní spolupráce, která se následně může rozšířit do oblasti ekonomiky, kultury apod. Školy lze častěji využívat jako vzdělávací instituce a centra nejen pro žáky a studenty (pořádání kurzů, přednášek, seminářů apod.).

Dalším typem aktivit pro rozvoj školství je posílení podpory alternativních forem vzdělávání na školách a forem vzdělávání určených pro žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami. To umožní účelněji a flexibilněji vzdělávat znevýhodněné skupiny mladých obyvatel či naopak mimořádně nadané žáky.

Přehled opatření naplňujících strategii

- Optimalizace školské infrastruktury
- Otevřené školy – zpřístupnění škol veřejnosti a mimoškolní výuce
- Rozšíření nabídky alternativního školství
- Spolupráce subjektů základního, středního a vysokého školství
- Zkvalitnění a rozšíření příležitostí pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Priorita 2.2: Rozvoj komunitní péče a posílení sociálního začlenění znevýhodněných osob

Popis výchozího stavu

V rámci sociální péče v Ústí nad Labem funguje řada zařízení a institucí určených pro různé sociálně či jinak znevýhodněné osoby (etnické menšiny, imigranti, tělesně či jinak postižení, matky s dětmi bez bydlení, senioři apod.). Tato zařízení zahrnují zejména domovy pro seniory, domovy pro osoby se zdravotním postižením, denní stacionář, azylový dům, domy s pečovatelskou službou a psychologické poradny. Pro zařízení je charakteristická různorodost, což souvisí mj. také s tím, že Ústí nad Labem je krajské město.

V Ústí nad Labem má komunitní péče a sociální začleňování tradici. Jedná se o první město v ČR, které začalo s komunitním plánováním, v současné době má již třetí komunitní plán péče zahrnující samozřejmě také sociální péči. Město je dále aktivním členem Národní sítě Zdravých měst a v minulých letech získalo v rámci ní ocenění „Skokan roku“.

Strategie

V oblasti sociální péče je třeba navázat na úspěšně nastartovaný rozvoj sociálních služeb a komunitního plánování a dále je rozvíjet. Protože šíře poskytovaných sociálních služeb je velká, je potřebná jejich průběžná koordinace a přizpůsobení jejich rozsahu a kapacity aktuální poptávce po nich. S tím souvisí také systém jejich financování, který má pružně reagovat na změny na „trhu“ sociálních služeb.

V rámci dalšího zkvalitňování sociální péče je třeba vytvořit systém, který bude jasně hodnotit kvalitu péče jednotlivých poskytovatelů. Kromě akreditace (získání oprávnění) provozování sociálních služeb zahrnuje také možné vytvoření systému certifikace, tzn. ocenění těch poskytovatelů, jejichž péče a aktivity jsou na velmi dobré úrovni, certifikátem vydaným městem na základě konzultací s odborníky.

Třetí hlavní oblastí rozvoje sociálních služeb je posílení spolupráce se zaměstnavateli. Zaměstnání sociálně či jinak znevýhodněných obyvatel je jedním z nejdůležitějších atributů jejich integrace. Přispívá nejen k jejich začlenění do společnosti, ale také snižuje nároky na sociální péči a v konečném důsledku šetří veřejné zdroje.

Přehled opatření naplňujících strategií

- Koordinace rozvoje sociální sféry a financování sociálních služeb
- Zajištění vyváženosti a provázanosti institucionální a komunitní péče v sociální a zdravotní oblasti, flexibilně reagující na potřeby občanů
- Vytvoření systému certifikace a akreditace sociálních služeb
- Spolupráce se zaměstnavateli v oblasti zaměstnávání znevýhodněných občanů

Priorita 2.3: Rozvoj občanské společnosti

Popis výchozího stavu

V současné době existuje v Ústí nad Labem řada spolků a jiných organizací, prostřednictvím nichž se obyvatelé města podílejí na životě v něm a spolupracují na řízení jeho rozvoje. Přesto lze konstatovat, že zapojení obyvatel zejména do aktuálního dění ve městě a rozhodování o jeho budoucnosti je slabé a nahodilé. Přitom právě to je jedním z hlavních principů komunitního plánování i naplňování cílů Ústí nad Labem v rámci Národní sítě Zdravých měst. Nízká participace občanů na dění ve městě zčásti souvisí s narušením kontinuity populačního vývoje města po 2. světové válce, kdy došlo k odsunu německých obyvatel a postupnému dosídlování obyvateli z různých částech Česka. Rozvoj občanské společnosti je do značné míry ovlivněn také dosud negativním obrazem města při pohledu zvně. To souvisí s industriální tradicí města, ale také s relativně nízkou vzdělanostní úrovní obyvatel a značným podílem obyvatel s nízkou nebo žádnou kvalifikací na celkovém počtu ekonomicky aktivních obyvatel.

Strategie

Zvýšení míry participace obyvatel na dění ve městě představuje jeden z nejdůležitějších způsobů rozvoje komunitního života ve městě. Lze toho dosáhnout pořádáním diskusí a besed nad připravovanými rozvojovými záměry města, zřízením virtuálních diskusních fór k rozvojovým záměrům a dění ve městě na webových stránkách města apod. Jednotlivé nástroje rozvoje občanské společnosti prostřednictvím komunitního plánování vyplývají z cílů Ústí nad Labem jako člena Národní sítě Zdravých měst.

S rozvojem občanské společnosti souvisí také zlepšování image města. Obraz města v očích médií a veřejnosti je třeba rozvíjet tak, aby vycházel z tradic a specifik města (industrializace, dosídlování, přírodní atraktivita okolí apod.), ale je třeba jich využít tak, aby město bylo vnímáno pozitivně. K tomu může přispět i samotná komunitní činnost ve městě, která se přirozeně podílí na obrazu města v očích veřejnosti a médií.

Přehled opatření naplňujících strategii

- Naplnění pozice Ústí nad Labem jako Zdravého města
- Zlepšení image města
- Zvýšení participace občanů při diskusi nad děním a strategickými rozhodnutími ve městě
- Posilování patriotismu ve městě
- Posilování odpovědnosti občanů za své zdraví, životy a majetek

Priorita 2.4: Rozšíření a zkvalitnění možností pro volnočasové aktivity

Popis výchozího stavu

Ústí nad Labem má pestrou a často netradiční skladbu kulturních, sportovních a volnočasových aktivit. Mezi kulturními zařízeními patří k nejdůležitějším několik kin a divadel a řada sálů a hudebních klubů. Z kulturních akcí, které se ve městě pořádají, vyniká mezinárodní festival sborového zpěvu nebo Tramská porta, celkově však počet kulturních akcí není vysoký.

Sportovní střediska ve městě mají rovněž pestrou skladbu – ve městě tak lze provozovat prakticky jakýkoli sport včetně sportů zimních. Často se jedná o tradiční, starší sportovní zařízení, je tu však také několik nových víceúčelových sportovních zařízení. Pro obyvatele některých lokalit města jsou však sportovní zařízení špatně dostupná. Postupně začínají být ke sportu využívána také sportoviště náležející ke školám, což dostupnost sportovních aktivit obyvatelům města zlepšuje a rovněž to přispívá k vylepšení ekonomické situace škol.

Volnočasové aktivity se kromě spolkové činnosti, která je předmětem priority 2.3, soustřeďují především na děti a mládež. Zájmových organizací ve městě je několik desítek, nejvýznamnější z nich je Dům dětí a mládeže, který mj. také provozuje informační centrum pro děti a mládež. Pro volnočasové aktivity jsou dosud nevyužity některé organizace, které mají dobré předpoklady stát se také centrem volného času, např. Univerzita Jana Evangelisty Purkyně nebo některé střední školy. V některých obytných zónách chybí infrastruktura pro volný čas (zejména dětí) nebo je tato infrastruktura v nevyhovujícím stavu.

Strategie

Zlepšení podmínek pro realizaci kulturních aktivit zahrnuje především využití některých dalších prostor pro pořádání kulturních akcí. Vhodná je podpora menších kulturních akcí posilujících soudržnost obyvatel s městem nebo třeba jen s některou jeho částí. Město by však současně mělo vybrané kulturní akce propagovat širěji, aby jejich dosah byl nadregionální či celostátní a aby se tak zvýšil počet akcí během roku, na něž se sjedou nejen místní obyvatelé.

Dostupnost sportovních zařízení lze dále zvyšovat především zlepšením možností využití těchto zařízení širší veřejností. Některá zařízení slouží pouze omezenému počtu lidí v omezeném čase (např. školní zařízení pouze žákům a studentům a ještě ne po celý den), což vyžaduje změnu v podobě rozšíření jejich nabídky pro veřejnost.

Pro rozvoj volnočasových aktivit je třeba zlepšit vybavenost obytných čtvrtí infrastrukturou pro volný čas (zejména dětí). Patří sem jak dětská hřiště, tak i objekty pro pořádání různých akcí. Důležitou aktivitou by se mělo stát využití některých (zejména vzdělávacích) zařízení pro volný čas. Významnou roli může v tomto sehrát místní univerzita, která má potenciál stát se významným subjektem volnočasových aktivit ve městě.

Přehled opatření naplňujících strategii

- Rozvoj podmínek pro realizaci kulturních a sportovních aktivit
- Výstavba a obnova infrastruktury pro volný čas v obytných zónách
- Rozšíření role UJEP jako subjektu pro rozvoj života a volnočasových aktivit ve městě

Priorita 2.5: Snížení kriminality na území města

Popis výchozího stavu

Kriminalitu a další sociálně-patologické jevy (např. narkomanie) lze v současné době chápat jako jeden z klíčových problémů města. Kromě jejich přímých důsledků se podílí také na prostorové diferenciaci lokalit (některé jsou postiženy kriminalitou značně, jiné málo), což přispívá k prostorové segregaci města a snížení atraktivity některých lokalit a zpětně také k dalšímu nárůstu kriminality.

Kriminalita a sociálně-patologické jevy ve městě souvisí s existencí lokalit s nevyjasněným funkčním využitím, s nižší vzdělaností a sociální strukturou obyvatel a stále relativně vysokou (i když klesající) mírou nezaměstnanosti.

Strategie

Součástí boje proti kriminalitě jsou jednak preventivní sociální a technická opatření, a jednak represivní opatření. Represivní opatření spadají spíše do rukou státní a městské policie a jsou stanovena legislativně. V rámci strategie je proto třeba zaměřit se především na opatření preventivní.

Důležitou součástí prevence je osvěta především u mládeže, kde je její účinek nejvyšší. Preventivní opatření proti kriminalitě a sociálně patologickým jevům u mládeže spočívají např. v pořádání osvětových přednášek, ve spolupráci škol, města a policie na konkrétních projektech a samozřejmě i v posílení možností volnočasových aktivit dětí a mládeže (viz priorita 2.4).

Preventivní opatření mohou mít dále organizační povahu – zlepšení spolupráce mezi městem, policií a dalšími subjekty ve městě např. v oblasti rozvoje a ostrahy problémových lokalit nebo zmíněných osvětových aktivit. Technická preventivní opatření spočívají v koordinovaném vybavování města infrastrukturou, která snižuje riziko páčání trestných činů a vzniku sociálně patologických jevů. Patří sem např. rozvoj integrovaného kamerového systému ve městě.

Přehled opatření naplňujících strategii

- Prevence sociálně patologických jevů, především u dětí a mládeže
- Technická opatření prevence kriminality a bezpečného života ve městě
- Organizační opatření prevence kriminality

Priorita 3.1: Tvorba urbanisticky hodnotného území

Popis výchozího stavu

Ústí nad Labem patří v současnosti k městům s urbanisticky velmi rozmanitými částmi. V údolí Labe je soustředěna hlavní osa města, kterou tvoří silniční i železniční tah i samotný tok řeky. Vzhledem ke slabému využití potenciálu břehů Labe však působí řeka v současné době nejen jako rozvojová osa, ale do značné míry také jako rozvojová bariéra. Na levém břehu řeky se nachází centrum města s množstvím urbanisticky necitlivých zásahů, čímž se centrum města do značné míry odlišuje od obvyklých „historických jader“, která jsou typická pro většinu českých měst.

V okolí řeky a dále na jednotlivých svazích a terasách pak leží zejména průmyslové, obchodní a obytné čtvrti. Ty se od sebe vzájemně odlišují, většinou jsou však charakteristické svou monofunkčností. Mezi průmyslové čtvrti patří jednak původní industriální areály, a jednak nové průmyslové a obchodní zóny. Reliéf města způsobil, že průmyslové čtvrti jsou na mnoha místech v těsné blízkosti obytných, což ovlivňuje prostředí v těchto obytných celcích. Mezi obytnými čtvrtěmi se nacházejí vilové čtvrti i novější panelová sídliště, v nichž je monofunkčnost obzvláště výrazná a které jsou příčinou velmi vysoké prostorové koncentrace obyvatelstva.

Strategie

Jedním z hlavních nástrojů tvorby urbanisticky hodnotného území je jeho koordinace prostřednictvím územně plánovací dokumentace. Výhodou územního plánu je jeho legislativní zakotvenost (a tedy vymahatelnost), v důsledku čehož územní plán je, resp. má potenciál být jedním z nejsilnějších nástrojů rozvoje města. Většina opatření v rámci této strategie má mít svůj prostorový obraz vyjádřený právě v územním plánu, který optimalizuje funkční využití ploch a má být současně prostorovým vyjádřením strategie a jejích cílů. Zvláštní význam pro prostorové naplnění strategie má koordinace nové výstavby ve městě, při níž územní plán sehrává klíčovou roli.

Součástí tvorby urbanisticky hodnotného území je posílení polyfunkčnosti alespoň v některých lokalitách a zvýšení využitelnosti jednotlivých lokalit obyvateli města. Tyto aktivity zahrnují například posílení funkce občanské vybavenosti v obchodních a komerčních zónách na okraji města, které se stávají místy přirozené koncentrace obyvatel a jsou tudíž vhodné také pro lokalizaci různých nekomerčních služeb. Nezbytnou aktivitou, která souvisí také s prioritou 3.2 zaměřenou na zlepšení stavu životního prostředí, je revitalizace brownfields ve městě, tzn. odstranění nevyužitých, deprivovaných zón s ekologickými zátěžemi a jejich přeměna na jinou funkci (občanská vybavenost, podnikatelské areály, příp. bydlení apod.). V různých částech města je třeba posílit jejich rekreační a volnočasovou funkci rozšiřováním a zvyšováním atraktivity veřejné zeleně. Městské centrum a zejména břehy Labe je nutno oživit ať již fyzickou přestavbou, nebo umístováním nových funkcí, aby tyto zóny fungovaly jako skutečné centrum, resp. osa, nikoli bariéra města.

Přehled opatření naplňujících strategii

- Koordinace prostorového rozvoje území a optimalizace funkčního využití ploch
- Koordinace investiční výstavby ve městě
- Transformace části komerčních zón v příjezdových lokalitách do města na občanskou vybavenost
- Revitalizace brownfields na území města
- Zatraktivnění zeleně, veřejných prostranství a rekreačních zón
- Oživení centra města a břehů řeky Labe

Priorita 3.2: Zlepšení složek životního prostředí

Popis výchozího stavu

Ústí nad Labem je městem, které se stále potýká s řadou problémů v oblasti životního prostředí. Některé z nich byly v předchozích letech více či méně eliminovány, řada jich je však stále aktuálních.

Významným, i když zmenšujícím se problémem zůstává znečištění ovzduší. Dřívější hlavní příčinou znečištění byl průmysl, dnes se na zhoršené kvalitě ovzduší podílí zejména automobilová doprava, která způsobuje také nadměrný hluk v některých lokalitách města. V oblasti kvality ovzduší má město potenciál ke snížení spalování tuhých paliv konverzí paliv a využíváním alternativních zdrojů energie (zejména geotermální).

Kvalita vody v Labi se v posledních letech kontinuálně lepší. Zcela jiným, s kvalitou vody nesouvisejícím problémem Labe je však riziko vzniku povodní.

Město má zavedený a dobře fungující systém sběru a svozu komunálních odpadů. Produkce komunálních odpadů se v posledních letech zvyšuje, problém však představuje hlavně to, že nárůst není doprovázen nárůstem objemu vytríděné složky odpadů. Město se potýká s významnými ekologickými zátěžemi, jejichž odstranění bude velmi nákladné.

Krajina v okolí Ústí nad Labem se vyznačuje relativně vysokou ekologickou stabilitou. Důvodem je existence přírodně cenných lokalit již v bezprostředním okolí města a značná rozloha lesních ploch na území města. Menší část biotopů může být ohrožena výstavbou vodních stupňů na Labi.

Strategie

Hlavními potřebnými aktivitami v oblasti životního prostředí v Ústí nad Labem jsou zlepšení kvality ovzduší, odstranění starých ekologických zátěží, snížení environmentálních rizik (zejména povodní a průmyslových havárií), snížení lokální hlukové zátěže a optimalizace nakládání s odpady.

Kvalitu ovzduší je třeba zlepšit nebo alespoň zamezit jejímu zhoršování např. prostřednictvím podpory zavádění ekologicky šetrných zdrojů energie (např. geotermální energie) nebo podporou udržitelné dopravy (viz opatření 4.1). To napomůže také snížení hlukové zátěže. Odstranění starých ekologických zátěží má sice význam jen pro některé lokality, zde však představuje zcela zásadní požadavek pro zlepšení stavu životního prostředí. Souvisí s problematikou revitalizace brownfields (viz priorita 3.1). Snížení environmentálních rizik má dvě roviny. Organizační opatření jsou předmětem priority 5.3, technická řešení představují např. v dokončení systému protipovodňových bariér a rozvoji infrastruktury pro eliminaci šíření znečištění při případných průmyslových haváriích.

V oblasti nakládání s odpady je třeba dále posilovat nárůst objemu vytríděné složky odpadů a průběžně optimalizovat svoz odpadů a nakládání s nimi.

Přehled opatření naplňujících strategii

- Zlepšení podmínek pro ekologicky šetrné procesy
- Zlepšování kvality ovzduší a eliminace růstu emisí
- Koordinace nakládání s odpady a recyklací
- Odstranění starých ekologických zátěží
- Zlepšení vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní
- Zlepšení podmínek pro využívání obnovitelných zdrojů energie
- Omezování průmyslového znečištění a z něho vyplývajících environmentálních rizik
- Ochrana přírodně cenných lokalit
- Snížení hlukové zátěže obyvatel ve městě

Priorita 3.3: Rozvoj a zkvalitnění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

Popis výchozího stavu

Ústí nad Labem patří k aktivním členům Národní sítě Zdravých měst. Jednou z oblastí komunitního plánování, udržitelného rozvoje a zkvalitňování života ve městě je také environmentální výchova, vzdělávání a osvěta (EVVO) a zapojení obyvatel města do péče o životní prostředí. Ústí nad Labem tak má značný potenciál pro rozvoj a zkvalitnění EVVO. Ve srovnání s podobně velkými městy v ČR se Ústí nad Labem vyznačuje velmi pozitivním trendem vývoje EVVO.

Ústí nad Labem již dnes například pořádá přednášky pro školy v rámci programu prevence vzniku černých skládek a podpory systému nakládání s odpadem, podporuje soutěž „Zelená škola“, propaguje a medializuje aktivity EVVO prostřednictvím tištěných i elektronických médií, poskytuje osobní konzultace občanům města, podílí se na poskytování finančních příspěvků na podporu aktivit směřujících k ochraně životního prostředí nebo spolupracuje s nestátními neziskovými organizacemi při zajišťování managementu významných krajinných prvků.

Strategie

Pro rozvoj EVVO je třeba vytvářet a modernizovat infrastrukturu, např. formou nákupu vybavení či rekonstrukce prostor, kde sídlí subjekty zabývající se těmito aktivitami. Potřebný je dále další rozvoj managementu přírodně cenných lokalit a krajinných prvků ve městě. Dlouhodobým cílem má být integrace managementu těchto ekosystémů na celém území města, případně i v jeho okolí.

Přehled opatření naplňujících strategii

- Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu
- Rozvoj environmentálního managementu

Priorita 4.1: Rozvoj veřejné dopravy a její návaznosti na ostatní druhy dopravy

Popis výchozího stavu

Téměř všechny části města jsou v současné době kvalitně pokryté veřejnou dopravou. Ta je na území města zajišťována autobusy a trolejbusy, které vytvářejí systém městské hromadné dopravy, přičemž trolejbusové linky pokrývají většinu páteřních tras a autobusové linky jezdí po trasách ostatních. Mezi hlavní problémy městské hromadné dopravy patří vysoké stáří vozového parku a nedostatečná preference a segregace vozidel MHD od ostatní silniční motorové dopravy, což snižuje přepravní rychlost MHD.

Terminálem regionální a dálkové autobusové dopravy je autobusové nádraží položené na západním okraji městského centra. Regionální autobusová doprava se v roce 2006 potýkala s provozními problémy spojenými se změnou dominantního regionálního dopravce, ale v současné době je systém opět již konsolidován.

Ústí nad Labem patří k významným železničním uzlům s řadou dálkových vnitrostátních i mezinárodních vlakových spojů různých kategorií. Železniční doprava na území města není přizpůsobena jeho vnitřním potřebám – např. železniční zastávky jsou často umístěny mimo hlavní oblasti života, v některých hustě zalidněných územích naopak zastávky chybí, hlavní železniční uzel je „roztříštěn“ do 3 stanic.

Zastávky a stanice jednotlivých druhů dopravy se výrazně liší komfortem a podmínkami, které poskytují cestujícím. Drtivá většina zastávek a stanic není bezbariérová.

Město dosud nemá integrovány všechny druhy veřejné dopravy (dosud jsou integrovány pouze městská autobusová a trolejbusová doprava) ani není součástí širšího, nadřazeného integrovaného dopravního systému. O jeho vytvoření na území Ústeckého kraje či jeho významné části se hovoří, konkrétní návrhy či studie dosud neexistují.

Strategie

Klíčovým obecným úkolem pro rozvoj veřejné dopravy je posílení její atraktivity u stávajících i potenciálních cestujících. Toho lze docílit zejména rozvojem infrastruktury veřejné dopravy. V případě Ústí nad Labem je prioritou zejména rozšíření trolejbusové sítě, výstavba či přemístění některých železničních zastávek, vybavení zastávek mobiliáři a zkvalitnění přestupů v uzlech a terminálech veřejné dopravy.

Významnou složkou posilování atraktivity veřejné dopravy je odstraňování bariér, které zvýší možnosti jejího využití všemi obyvateli vč. osob se sníženou mobilitou. Právě tyto obyvatelé jsou přítomni na veřejnou dopravu zcela odkázáni, protože se z různých důvodů nemohou sami přesouvat osobním automobilem. Atraktivitu veřejné dopravy zvýší také její lepší provázání s dalšími druhy dopravy (vybudování záchytných parkovišť, instalace stojanů na jízdní kola apod.). Atraktivitu veřejné dopravy je třeba posilovat i marketingovými nástroji.

Velmi důležitou aktivitu představuje zavedení integrovaného dopravního systému v Ústí nad Labem a jeho okolí, příp. v celém Ústeckém kraji nebo jeho významné části. Integrace veřejné dopravy zahrnuje především její tarifní sjednocení, společný marketing, provázání a optimalizaci jednotlivých spojů a vybudování či rekonstrukci přestupních terminálů.

Přehled opatření naplňujících strategii

- Rozvoj infrastruktury a mobiliáře městské hromadné dopravy
- Zpřístupnění hromadné dopravy všem občanům
- Zavedení Integrovaného dopravního systému okolí Ústí jako základu IDS v Ústeckém kraji

Priorita 4.2: Rozvoj dopravní infrastruktury

Popis výchozího stavu

Podmínky pro rozvoj dopravní infrastruktury jsou v Ústí nad Labem do značné míry predisponovány reliéfem. Členitý terén a stísněné podmínky labského údolí představují významnou bariéru, která znesnadňuje či přímo znemožňuje vybudování odpovídající infrastruktury silniční dopravy. Řada míst na silnicích ve městě má nevyhovující technické a bezpečnostní parametry a snižuje tak plynulost i bezpečnost silničního provozu.

S výjimkou Labské stezky město v současné době chybí odpovídající vybavení cyklistickými stezkami nebo trasami s odpovídajícími technickými a bezpečnostními parametry. Cyklistická doprava je však vzhledem k reliéfu města spíše doplňkovým druhem dopravy.

Významným problémem města je parkování, které trpí nedostatkem odstavných ploch. To platí zejména pro centrum města a pro velká sídliště, která byla dimenzována na nižší počet aut, než kolik se jich tam v současnosti pohybuje.

Město dosud nevyužívá moderních dopravních systémů umožňujících integrované řízení dopravy ve městě reagující na aktuální situaci.

Strategie

Kompletní řešení silniční dopravy ve městě by vzhledem k charakteru reliéfu vyžadovalo extrémní finanční prostředky. Je proto třeba zaměřit se na odstranění míst, která zásadním způsobem nevyhovují požadavkům na bezpečnost a plynulost silničního provozu.

Rozvoj cyklistické dopravy ve městě vyžaduje vybudování některých cyklistických stezek či zlepšení parametrů cyklistických tras, k čemuž je třeba mít zpracovaný generel cyklistické dopravy na území města. Je třeba se zaměřit také na lepší provázání cyklistické dopravy s dopravou pěší či veřejnou.

Integrovaný přístup vyžaduje řešení problémů s parkováním. Možné rozšíření počtu parkovacích míst v lokalitách, kde je problém největší (centrum, sídliště), má jen omezený rozsah. Je proto třeba přijmout jiná opatření, a to jak dopravní (úpravy v silničním provozu, např. v systému jednosměrných ulic), tak i finančně-ekonomická (např. úprava parkovacích poplatků).

Pro některé situace (např. zhoršení provozních podmínek vlivem počasí, uzavírek či nehod) je účelné zavádět ve městě moderní dopravní technologie a systémy (telematika).

Přehled opatření naplňujících strategii

- Integrované řešení dopravy v klidu
- Opatření vedoucí ke zvýšení bezpečnosti dopravy
- Odstranění kolizních míst v silniční infrastruktuře
- Zavedení moderních dopravních systémů
- Rozvoj udržitelné dopravy

Pozn.: Zatímco priority naplňující intervenční oblasti 1-4 jsou zaměřeny na řešení jednotlivých sektorů či témat života ve městě (tzn. na objekt rozvoje), priority v rámci intervenční oblasti 5 usilují o institucionální rozvoj a posílení správy města (tzn. o posílení subjektu rozvoje). Intervenční oblast 5 jde tedy napříč ostatními intervenčními oblastmi, resp. je ve vztahu k nim „vytknuta před závorku“.

Priorita 5.1: Zvyšování efektivity a kvality výkonu veřejné správy

Popis výchozího stavu

Magistrát města Ústí nad Labem jako hlavní výkonný subjekt politiky města je dlouhodobě stabilní organizací řešící koncepční i provozní záležitosti rozvoje města. Potýká se však s některými problémy. Objevují se např. nedostatky v koordinaci činnosti magistrátu s aktivitami městských obvodů, příp. dalších subjektů ve městě. Úřad nemá zpracovány studie posuzující efektivitu jeho hospodaření, investiční politiky a organizačního chodu, je však pravděpodobné, že zde existuje prostor ke zlepšení a optimalizaci.

Ústí nad Labem patří v rámci ČR k nadprůměrně úspěšným městům v čerpání peněz ze strukturálních fondů. To jednak zvyšuje kvalitu života ve městě prostřednictvím jednotlivých realizovaných projektů, a jednak posiluje kvalifikaci úředníků, kteří na přípravě a administraci projektů participují.

Strategie

Důležitým nástrojem zlepšení činnosti správy města je průběžné zvyšování kvalifikace jeho zaměstnanců. To napomůže nejen zlepšení, zrychlení a zkvalitnění provozní i koncepční činnosti města, ale také zvýšení efektivity při využívání nástrojů strukturální politiky EU, příp. dalších externích zdrojů.

Zásadní výzvou je zlepšení a formalizace spolupráce magistrátu s orgány městských obvodů a dalšími významnými organizacemi působícími na území města. Komunikace městských úřadů s občany by měla být prohloubena, a to obousměrně vč. rozšíření zapojení občanů do rozhodování o rozvoji města, např. prostřednictvím veřejných setkání a diskusí (viz priorita 5.2).

Za účelem zefektivnění chodu magistrátu je vhodné nechat zpracovat studie hodnotící efektivitu hospodaření města, jeho investiční politiky a organizace práce vč. vnitřní struktury tohoto úřadu. Na základě ní je pak třeba provést odpovídající opatření, která zvýší efektivitu činnosti magistrátu.

Přehled opatření naplňujících strategii

- Koordinace využívání nástrojů strukturální politiky Evropské unie a dalších externích zdrojů
- Modernizace a zefektivnění chodu úřadů
- Zlepšení komunikace úřadů s občany
- Zlepšení komunikace mezi orgány města a městskými obvody
- Zefektivnění, zprůhlednění a vyčištění legislativy města
- Zefektivnění a koordinace hospodaření a investiční politiky města
- Zvyšování know-how a kvalifikace úředníků

Priorita 5.2: Posílení spolupráce města se zahraničními subjekty

Popis výchozího stavu

Ústí nad Labem jako krajské město má přirozeně řadu kontaktů s vnějšími subjekty. Mezi nimi hraje důležitou roli také zahraniční spolupráce, a to zejména s partnerskými městy Halton, Chemnitz a Vladimír. Ústí nad Labem uvažuje o navázání kontaktu s dalšími partnerskými městy (Edmonton nebo Calgary, Drážďany). Spolupráce s partnerskými městy funguje především v oblasti kultury, výměnných pobytů a volnočasových aktivit. Město nemá příliš mnoho zkušeností se spoluprací s jinými zahraničními partnerskými subjekty.

Strategie

Posílení spolupráce města se zahraničními subjekty může přinést řadu pozitiv v oblasti kulturního života, volnočasových aktivit i ekonomiky města. Klíčovou roli zde hraje přenos zkušeností ze zahraničí do Ústí nad Labem a naopak.

Město se bude zapojovat do významných vyjednávacích struktur (např. ve Výboru regionální rady Regionu soudržnosti Severozápad, ve Svazu měst a obcí ČR, ve Výboru regionů EU apod.), a bude tak jedním z klíčových hráčů na poli rozvoje. Ústí nad Labem zintenzivní spolupráci se svými partnerskými městy a bude podporovat také občanské aktivity v kooperaci se zahraničím. Při inovativních procesech bude aktivně využívat výměnu zkušeností s jinými městy tak, aby se předem vyvarovalo rizik omylů a pochybení. Je třeba, aby spolupráce fungovala ve formální i neformální rovině a aby se na ní nepodílela jen samotná města, ale také další subjekty působící na jejich území (neziskové organizace, podnikatelé i občané). Strategie tak spočívá v prohlubování spolupráce s různými institucemi působícími v rámci Evropské unie.

Přehled opatření naplňujících strategii

- Posílení všestranné spolupráce s partnerskými městy v zahraničí
- Iniciace, příprava a realizace projektů se zahraničními partnery

Priorita 5.3: Prevence mimořádných událostí a likvidace jejich důsledků

Popis výchozího stavu

Specifickou úlohu v řízení města má kromě rutinních a koncepčních aktivit řešení mimořádných událostí. Ve městě existuje poměrně významné riziko jejich vzniku zejména v případě průmyslových havárií a povodní. Kromě toho mohou ve městě nastat další mimořádné události, které se vyskytují kdekoli (požáry, dopravní nehody apod.).

Ve městě v současné době působí řada subjektů, které se podílejí na prevenci jejich vzniku i likvidaci jejich následků. Jsou to jednak organizace s celostátní působností, jednak městské organizace i samotný magistrát a městská samospráva, a dále řada soukromých subjektů (např. průmyslové podniky). Potíž představuje koordinace jejich činnosti a zpracování a odzkoušení podrobných modelů a simulací pro řešení mimořádných událostí.

Strategie

Součástí prevence a odstraňování důsledků mimořádných událostí jsou různá technická řešení, která jsou předmětem priority 3.2.

Kromě nich jsou zapotřebí opatření organizační povahy, a to jak v oblasti prevence, tak při odstraňování následků mimořádných situací. Na prevenci se musí podílet jak město, tak dotčené průmyslové podniky. Prevence spočívá v modelovém zpracování řešení konkrétních možných mimořádných situací a zlepšení spolupráce mezi jednotlivými subjekty, která snižuje riziko vzniku a šíření havárie (např. systém vzájemného pravidelného informování).

Pro účinné a rychlé řešení následků mimořádných událostí musí na území města fungovat integrovaný záchranný systém, na němž se budou podílet různé subjekty působící ve městě (složky záchranného systému, město, podniky, správa Povodí Labe apod.). Pro mimořádné události, jejichž riziko je ve městě obzvláště vysoké, je třeba mít zpracované postupy činnosti jednotlivých úřadů i složek záchranného systému pro jejich odstranění a minimalizaci škod.

Přehled opatření naplňujících strategii

- Koordinace prevence průmyslových havárií mezi městem a průmyslovými podniky
- Zavedení integrovaného systému prevence mimořádných událostí a likvidace jejich následku
- Zavedení integrovaného záchranného systému na území města
- Příprava nejdůležitějších činností úřadů během mimořádných událostí i po nich

Charakteristika indikátorové soustavy

Indikátorová soustava Strategie rozvoje města Ústí nad Labem je tvořena za účelem monitorování a hodnocení účinnosti navržených intervencí, resp. celé Strategie. Indikátorová soustava tak přispívá k efektivnímu řízení distribuce finančních prostředků určených na realizaci cílů Strategie. Cíle Strategie byly formulovány v třístupňové hierarchii – vize, intervenční oblast, priorita – a tuto logiku sleduje i indikátorová soustava (pro přehled této hierarchie a vazeb s cíli viz následující tabulka). Každý cíl je v zásadě sledován pouze jedním indikátorem, aby se zabránilo předimenzování indikátorové soustavy a byla podpořena její praktická využitelnost. Ovšem volba jediného indikátoru není vždy jednoduchá, zejména na úrovni vize a intervenčních oblastí je v některých případech nutné pracovat se dvěma indikátory, aby bylo možné sledovat širší záběr dané intervence.

S ohledem na praktickou využitelnost indikátorové soustavy byly upřednostňovány takové charakteristiky, pro které jsou snadno dostupné relevantní informační zdroje (zejména z Českého statistického úřadu). Vzhledem ke kvalitativnímu charakteru některých intervencí není možné omezit se pouze na statistické informace, ale bude nutné realizovat i evaluační studie. Nemalá

část těchto kvalitativních ukazatelů hodnotí spokojenost obyvatel s jednotlivými aspekty života ve městě. Předpokladem je, že spokojenost obyvatel s kvalitou života ve městě je velmi komplexní ukazatel, proto se objevuje na úrovni vize. Jeho jednotlivé složky však budou zjišťovány na úrovni intervenčních oblastí, resp. priorit, podle jejich tematického zaměření. Syntéza těchto dílčích šetření přinese ucelený pohled na kvalitu života ve městě očima obyvatel Ústí nad Labem. Tyto kvalitativní indikátory jsou inspirovány souborem indikátorů Týmové iniciativy pro místní udržitelný rozvoj, založených na Evropských společných indikátorech (TIMUR / ECI). Jejich nesporným přínosem je to, že umožňují nejen vyhodnotit přínos Strategie k trvale udržitelnému rozvoji, ale současně do určité míry i srovnání s jinými městy (přirozeně s ohledem na specifické podmínky jednotlivých měst).

Každý indikátor je prezentován přehledně v tabulkách, kde jsou zohledněny i frekvence a jednotky měření, metody a zdroje sběru dat tak, aby byla celá soustava přehledná a maximálně uživatelsky příjemná.

Přehled hierarchie indikátorové soustavy ve vazbě na hierarchii cílů strategie

Hierarchie cílů	Hierarchie indikátorů
Vize	
Cíl formulovaný vizí	<ul style="list-style-type: none"> • Obecná míra nezaměstnanosti • Spokojenost obyvatel Ústí nad Labem s kvalitou života ve městě

IO1: Ekonomika města	
GC1: Zvýšit konkurenceschopnost města jako centra ekonomického růstu	<ul style="list-style-type: none"> • Regionální HDP na obyvatele • Spokojenost podnikatelů s podnikatelským prostředím ve městě
SC11: Zlepšit podmínky pro podnikání a investice ve městě - GC priority „Rozvoj podnikatelského prostředí“	<ul style="list-style-type: none"> • Počet malých a středních podniků
SC12: Zvýšit potenciál města jako destinace CR - GC priority „Rozvoj cestovního ruchu“	<ul style="list-style-type: none"> • Počet návštěvníků

IO2: Lidské zdroje a sociální oblast	
GC2: Zvýšit vzdělanost a sociální soudržnost obyvatel města	<ul style="list-style-type: none"> • Podíl populace se SŠ a VŠ vzděláním • Spokojenost s místním společenstvím
SC21: Zkvalitnit systém základního, středního, vysokoškolského a následného vzdělávání a provázat školství s trhem práce - GC priority „Modernizace vzdělávací soustavy“	<ul style="list-style-type: none"> • Míra nezaměstnanosti absolventů škol
SC22: Přizpůsobit nabídku sociálních služeb v návaznosti na stávající a budoucí potřeby obyvatel města a zvýšit kvalitu poskytovaných sociálních služeb - GC priority „Rozvoj komunitní péče a posílení sociálního začlenění znevýhodněných osob“	<ul style="list-style-type: none"> • Spokojenost s dostupností a kvalitou poskytovaných sociálních služeb
SC23: Zlepšit podmínky pro rozvoj občanské společnosti a větší zapojení občanů do aktivit města - GC priority „Rozvoj občanské společnosti“	<ul style="list-style-type: none"> • Počet činných NNO, spolků apod. jakožto jednotek občanské společnosti
SC24: Zlepšit podmínky pro volnočasové aktivity – GC priority „Rozšíření a zkvalitnění možností pro volnočasové aktivity“	<ul style="list-style-type: none"> • Návštěvnost sportovních a kulturních akcí
SC25: Snížit kriminalitu ve městě – GC priority „Snížení kriminality na území města“	<ul style="list-style-type: none"> • Kriminalita na území města

IO3: Fyzické prostředí města	
GC3: Zlepšit kvalitu prostředí města prostřednictvím harmonického územního rozvoje a zlepšení stavu jednotlivých složek ŽP	<ul style="list-style-type: none"> • Dostupnost veřejných prostranství • Spokojenost s fyzickým prostředím města
SC31: Zlepšit koordinaci rozvoje území, zvýšit urbanistickou hodnotu některých částí města a optimalizovat strukturu ploch z hlediska jejich funkčního využití – GC priority „Tvorba urbanisticky hodnotného území“	<ul style="list-style-type: none"> • Podíl nově vymezených ploch s novými regulativy
SC32: Zlepšit stav některých složek ŽP – GC priority „Zlepšení složek ŽP“	<ul style="list-style-type: none"> • Kvalita ovzduší
SC33: Vytvořit lepší podmínky pro environmentální vzdělávání, výchovu, poradenství a osvětu – GC priority „Rozvoj a zkvalitnění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty“	<ul style="list-style-type: none"> • Počet osob účastnících se akcí spojených s environmentálním vzděláváním a osvětou
IO4: Doprava	
GC4: Zlepšit podmínky pro udržitelný rozvoj dopravy na území města Ústí nad Labem	<ul style="list-style-type: none"> • Spokojenost s dopravní infrastrukturou
SC41: Zefektivnit obslužnost města a jeho spádového území veřejnou dopravou, zvýšit atraktivitu veřejné dopravy a její vazbu na ostatní druhy dopravy – CG priority „Rozvoj veřejné dopravy a její návaznosti na ostatní druhy dopravy“	<ul style="list-style-type: none"> • Počet osob přepravených MHD/veřejnou dopravou
SC42: Zlepšit stav dopravní infrastruktury města – GC priority „Rozvoj dopravní infrastruktury“	<ul style="list-style-type: none"> • Míra nehodovosti

IO5: Řízení a správa města

GC5: Zvýšit efektivitu řízení a správy města a vytvořit podmínky pro větší zapojení občanů do aktivit města

- Spokojenost s činností MM Ústí n. L.

SC51: Zvýšit efektivitu řízení a správy města - GC priority „Zvyšování efektivitu a kvality výkonu veřejné správy“

- Objem finančních prostředků získaných ze SF a FS EU

SC52: Posílit spolupráci města s vnějšími subjekty - GC priority „Posílení spolupráce města se zahraničními subjekty“

- Počet projektů mezinárodní spolupráce s partnerskými městy

SC53: Zlepšit prevenci mimořádných událostí a odstraňování jejich důsledků - GC priority „Prevence mimořádných událostí a likvidace jejich následků“

- Počet realizovaných akcí zaměřených na prevenci mimořádných událostí

Název indikátoru	Obecná míra nezaměstnanosti
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Xy
Jednotky měření	% (dle výběrového šetření pracovních sil)
Frekvence měření	Klouzavý průměr za rok
Metoda a zdroje sběru dat	Data ČSÚ
Poznámka	podíl nezaměstnaných na celkové pracovní síle

Název indikátoru	Spokojenost obyvatel Ústí nad Labem s kvalitou života ve městě
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Výchozí hodnota je benchmark
Jednotky měření	% rozdělení jednotlivých úrovní spokojenosti
Frekvence měření	Jednou za dva roky
Metoda a zdroje sběru dat	Dotazníkový průzkum
Poznámka	Inspirováno indikátorem ECI/TIMUR „Spokojenost obyvatel s místním společenstvím“. Spokojenost obyvatel s kvalitou života ve městě postihuje několik kategorií, v podstatě intervenčních oblastí, které postupně skládají obraz celkové spokojenosti obyvatel (viz výše).

Úroveň intervenčních oblastí a priorit

IO1: Ekonomika města

GC: Zvýšit konkurenceschopnost města jako centra ekonomického růstu

Název indikátoru	Regionální HDP na obyvatele
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Xy
Jednotky měření	Kč na 1 obyvatele
Frekvence měření	Jednou za dva roky
Metoda a zdroje sběru dat	Data ČSÚ
Poznámka	

Název indikátoru	Spokojenost podnikatelů s podnikatelským prostředím ve městě
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Výchozí hodnota je benchmark
Jednotky měření	% rozdělení jednotlivých úrovní spokojenosti
Frekvence měření	Jednou za dva roky
Metoda a zdroje sběru dat	Dotazníkový průzkum
Poznámka	Inspirováno indikátorem ECI/TIMUR „Spokojenost obyvatel s místním společenstvím“, bude součástí indikátoru na úrovni vize „Spokojenost obyvatel Ústí nad Labem s kvalitou života ve městě“. Týká se kvality podnikatelské infrastruktury, možností spolupráce se školským, veřejným sektorem apod.

SC11: Zlepšit podmínky pro podnikání a investice ve městě – GC priority „Rozvoj podnikatelského prostředí“

Název indikátoru	Počet malých a středních podniků
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Xy
Jednotky měření	Počet malých a středních podniků dle živnostenského zákona; definice MSP dle EK
Frekvence měření	Jednou za dva roky
Metoda a zdroje sběru dat	Data ČSÚ
Poznámka	

SC12: Zvýšit potenciál města jako destinace cestovního ruchu – GC priority „Rozvoj cestovního ruchu“

Název indikátoru	Počet návštěvníků
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Xy
Jednotky měření	Počet přenocování v ubytovacích zařízeních na území města
Frekvence měření	Jednou za dva roky
Metoda a zdroje sběru dat	Data ČSÚ
Poznámka	

IO2: Lidské zdroje a sociální oblast

GC: Zvýšit vzdělanost a sociální soudržnost obyvatel města

Název indikátoru	Podíl populace se SŠ a VŠ vzděláním
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Xy
Jednotky měření	Index vzdělanosti
Frekvence měření	Data dostupná z ČSÚ pouze ze SLDB, pro častější měření nutné provést výběrové šetření
Metoda a zdroje sběru dat	Data ČSÚ
Poznámka	

Název indikátoru	Spokojenost s místním společenstvím
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Výchozí hodnota je benchmark
Jednotky měření	% rozdělení jednotlivých úrovní spokojenosti
Frekvence měření	Jednou za dva roky
Metoda a zdroje sběru dat	Dotazníkový průzkum
Poznámka	Inspirováno stejnojmenným indikátorem ECI/TIMUR, poskytne informace i pro indikátor na úrovni vize „Spokojenost obyvatel Ústí nad Labem s kvalitou života ve městě“. Týká se možnosti provozovat volnočasové aktivity, kulturního, společenského vyžití, pocitu bezpečí ve městě apod.

SC21: Zkvalitnit systém základního, středního, vysokoškolského a následného vzdělávání a provázat školství s trhem práce – GC priority „Modernizace vzdělávací soustavy“

Název indikátoru	Míra nezaměstnanosti absolventů škol
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Xy
Jednotky měření	% (dle výběrového šetření pracovních sil)
Frekvence měření	Klouzavý průměr za rok
Metoda a zdroje sběru dat	ČSÚ
Poznámka	

SC22: Přizpůsobit nabídku sociálních služeb v návaznosti na stávající a budoucí potřeby obyvatel města a zvýšit kvalitu poskytovaných sociálních služeb – GC priority „Rozvoj komunitní péče a posílení sociálního začlenění znevýhodněných osob“

Název indikátoru	Spokojenost s dostupností a kvalitou poskytovaných sociálních služeb
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Výchozí hodnota je benchmark
Jednotky měření	% rozdělení jednotlivých úrovní spokojenosti
Frekvence měření	Jednou za dva roky
Metoda a zdroje sběru dat	Dotazníkový průzkum
Poznámka	Inspirováno indikátorem ECI/TIMUR „Spokojenost obyvatel s místním společenstvím“, bude součástí indikátoru na úrovni vize „Spokojenost obyvatel Ústí nad Labem s kvalitou života ve městě“. Týká se dostupnosti a kvality poskytování sociálních služeb.

SC23: Zlepšit podmínky pro rozvoj občanské společnosti a větší zapojení občanů do aktivit města – GC priority „Rozvoj občanské společnosti“

Název indikátoru	Počet činných NNO, spolků apod. jakožto jednotek občanské společnosti
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Výchozí hodnota je benchmark
Jednotky měření	Počet
Frekvence měření	Jednou za dva roky
Metoda a zdroje sběru dat	Data MM Ústí n. L.
Poznámka	

SC24: Zlepšit podmínky pro volnočasové aktivity – GC priority „Rozšíření a zkvalitnění možností pro volnočasové aktivity“

Název indikátoru	Návštěvnost sportovních a kulturních akcí
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Výchozí hodnota je benchmark
Jednotky měření	% návštěvnosti
Frekvence měření	Měřit průběžně v době konání akcí, výsledky vykazovat jednou za dva roky
Metoda a zdroje sběru dat	Data MM Ústí n. L.
Poznámka	

SC25: Snížit kriminalitu ve městě – GC priority „Snížení kriminality na území města“

Název indikátoru	Kriminalita na území města
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Výchozí hodnota je benchmark
Jednotky měření	Index kriminality
Frekvence měření	Jednou za dva roky
Metoda a zdroje sběru dat	Data PP ČR
Poznámka	

IO3: Fyzické prostředí města

GC: Zlepšit kvalitu prostředí města prostřednictvím harmonického územního rozvoje a zlepšení stavu jednotlivých složek ŽP

Název indikátoru	Dostupnost veřejných prostranství
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Výchozí hodnota je benchmark
Jednotky měření	Podíl obyvatel bydlících do vzdálenosti 300 m od veřejných prostranství nebo služeb
Frekvence měření	Jednou za dva roky
Metoda a zdroje sběru dat	S pomocí GIS – blíže metodika ECI/TIMUR
Poznámka	Modifikovaný Indikátor ECI/TIMUR – celé znění: Dostupnost místních prostranství a služeb

Název indikátoru	Spokojenost s fyzickým prostředím města
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Výchozí hodnota je benchmark
Jednotky měření	% rozdělení jednotlivých úrovní spokojenosti
Frekvence měření	Jednou za dva roky
Metoda a zdroje sběru dat	Dotazníkový průzkum
Poznámka	Inspirováno indikátorem ECI/TIMUR „Spokojenost obyvatel s místním společenstvím“, bude součástí indikátoru na úrovni vize „Spokojenost obyvatel Ústí nad Labem s kvalitou života ve městě“. Týká se kvality veřejných prostranství, vnímání životního prostředí apod.

SC31: Zlepšit koordinaci rozvoje území, zvýšit urbanistickou hodnotu některých částí města a optimalizovat strukturu ploch z hlediska jejich funkčního využití – GC priority „Tvorba urbanisticky hodnotného území“

Název indikátoru	Podíl nově vymezených ploch s novými regulativy
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Výchozí hodnota je benchmark
Jednotky měření	% podíl ploch
Frekvence měření	Jednou za dva roky
Metoda a zdroje sběru dat	Data MM Ústí/n. L.
Poznámka	

SC32: Zlepšit stav některých složek ŽP – GC priority „Zlepšení složek ŽP“

Název indikátoru	Kvalita ovzduší
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Xy
Jednotky měření	Koncentrace některých znečišťujících látek v ovzduší, zejména suspendovaných částic PM10, oxidů dusíku a benzo(a)pyrenu
Frekvence měření	Jednou ročně
Metoda a zdroje sběru dat	ČHMÚ
Poznámka	

SC33: Vytvořit lepší podmínky pro environmentální vzdělávání, výchovu, poradenství a osvětu – GC priority „Rozvoj a zkvalitnění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty“

Název indikátoru	Počet osob účastnících se akcí spojených s environmentálním vzděláváním a osvětou
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Xy
Jednotky měření	Počet osob
Frekvence měření	Měřit průběžně v době konání akcí, výsledky vykazovat jednou za dva roky
Metoda a zdroje sběru dat	Data MM Ústí n. L.
Poznámka	

IO4: Doprava

GC: Zlepšit podmínky pro udržitelný rozvoj dopravy na území města Ústí nad Labem

Název indikátoru	Spokojenost s dopravní infrastrukturou
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Výchozí hodnota je benchmark
Jednotky měření	% rozdělení jednotlivých úrovní spokojenosti
Frekvence měření	Jednou za dva roky
Metoda a zdroje sběru dat	Dotazníkový průzkum
Poznámka	Inspirováno Indikátorem ECI/TIMUR: „Mobilita a místní přeprava cestujících (dle definice ECI/TIMUR)“, poskytne informace i pro indikátor na úrovni vize „Spokojenost obyvatel Ústí nad Labem s kvalitou života ve městě“. Týká se dopravní infrastruktury i obslužnosti města.

SC41: Zefektivnit obslužnost města a jeho spádového území veřejnou dopravou, zvýšit atraktivitu veřejné dopravy a její vazbu na ostatní druhy dopravy – CG priority „Rozvoj veřejné dopravy a její návaznosti na ostatní druhy dopravy“

Název indikátoru	Počet osob přepravených MHD/veřejnou dopravou
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Xy
Jednotky měření	Počet cestujících MHD za rok
Frekvence měření	Jednou ročně
Metoda a zdroje sběru dat	Data MDP Ústí n. L.
Poznámka	

SC42: Zlepšit stav dopravní infrastruktury města – GC priority „Rozvoj dopravní infrastruktury“

Název indikátoru	Míra nehodovosti
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Xy
Jednotky měření	Počet dopravních nehod
Frekvence měření	Jednou za dva roky
Metoda a zdroje sběru dat	PPČR, ČSÚ
Poznámka	

IO5: Řízení a správa města

GC: Zvýšit efektivitu řízení a správy města a vytvořit podmínky pro větší zapojení občanů do aktivit města

Název indikátoru	Spokojenost s činnostmi MM Ústí n. L.
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Výchozí hodnota je benchmark
Jednotky měření	% rozdělení jednotlivých úrovní spokojenosti
Frekvence měření	Jednou za dva roky
Metoda a zdroje sběru dat	Dotazníkový průzkum
Poznámka	Inspirováno indikátorem ECI/TIMUR „Spokojenost obyvatel s místním společenstvím“, bude součástí indikátoru na úrovni vize „Spokojenost obyvatel Ústí nad Labem s kvalitou života ve městě“. Týká se aktivity MM Ústí nad Labem při získávání prostředků z fondů EU, mezinárodní spolupráci apod.

SC51: Zvýšit efektivitu řízení a správy města – GC priority „Zvyšování efektivity a kvality výkonu veřejné správy“

Název indikátoru	Objem finančních prostředků získaných ze SF a FS EU
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Xy
Jednotky měření	mil. Kč
Frekvence měření	Jednou za dva roky
Metoda a zdroje sběru dat	Data MMR jako koordinačního orgánu RPS
Poznámka	

SC52: Posílit spolupráci města s vnějšími subjekty – GC priority „Posílení spolupráce města se zahraničními subjekty“

Název indikátoru	Počet projektů mezinárodní spolupráce s partnerskými městy
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Xy
Jednotky měření	Počet projektů
Frekvence měření	Jednou za dva roky
Metoda a zdroje sběru dat	Data MM Ústí n. L.
Poznámka	

SC53: Zlepšit prevenci mimořádných událostí a odstraňování jejich důsledků – GC priority
„Prevence mimořádných událostí a likvidace jejich následků“

Název indikátoru	Počet realizovaných akcí zaměřených na prevenci mimořádných událostí
Cíle (výchozí a cílová hodnota)	Xy
Jednotky měření	Počet realizovaných akcí
Frekvence měření	Jednou za dva roky
Metoda a zdroje sběru dat	Data MM Ústí n. L.
Poznámka	

www.usti-nad-labem.cz

Statutární město Ústí nad Labem
Odbor strategického rozvoje Magistrátu města Ústí nad Labem
Velká Hradební 2336/8
401 00 Ústí nad Labem
Tel: 475 241 650
www.usti-nad-labem.cz
podatelna@mag-ul.cz

SPF Group, v.o.s.

